

DEU ANYS D'ORQUESTRA DEL LLIURE

**ANDRÁS SCHIFF
ES CONFESSA**

ÀNGEL JESÚS GARCÍA, MESTRE DE CONCERTINOS

Adagio, la vostra botiga de música.

Pianos
Orgues electrònics
Instruments professionals
Vent i corda
Informàtica musical
Partitures

adagio

BARCELONA

Muntaner, 300, Xanfrà Laforja
Tel. 200 81 00

CENTRE COMERCIAL GLORIES

Avda. Diagonal, 200, local B228
Tel. 486 01 87

BARBERÀ DEL VALLÈS

BARICENTRO - Tel. 718 97 51

MADRID

Hermosilla, 75, Esq. Gral. Pardiñas
Tel. 435 89 89

MADRID-2

LA VAGUADA - Tel. 730 48 82

3A ÈPOCA ANY XII
NÚM. 134, DESEMBRE 1995

Consell de Direcció:
Pere Artís (editor), Pere Burés
(Coordinació amb Catalunya
Música), Jaume Comellas (direcció
periodística) i Lluís Millet (direcció
musical)

Maquetatge: F.S.
Secretaria de redacció: Teresa
Martínez
Fotografia: Pau Barceló

Publicitat: Art-Co/ 2000, S.L.
Trafalgar, 14, 3r 1a A
Tel.: 268 35 00

Preimpressió: Ormograf, S.A.
Impressió: Agpograf
Distribució: Distribarna, S.A.
Dipòsit legal: B-34.432/83

Consell Editorial: Fèlix Millet
(President), Montserrat Albet, Pere
Artigas, Josep Ma. Bricall, Josep Ma.
Busquets, Josep Caminal, Jordi Casas,
Josep Casanovas, Gregori Estrada,
Gabriel Ferrer, Joan Guinjoan, Carles
Guinovart, Oriol Martorell, Xavier
Montsalvatge, Marta Muntada, Lluís
Oliva, Ramon Pla i Xavier Turull.

Col·laboren en aquest número:
PERE ARTÍS, MARCEL BARRERA,
HELENA BAYO, XAVIER CASANOVAS-
DANÉS, JOSEP CASANOVAS, CESC,
JAUME COMELLAS, FRANCESC
CORTÉS, RICARD GILI, CARLES LOBO,
JORDI MALUQUER, CARME
MARTÍNEZ, TERESA MARTÍNEZ, LLUÍS
MILLET, AGUSTÍ MONTELLÀ, MÒNICA
MONTORIOL, MÒNICA PAGÈS
SANTACANA, VICTÒRIA PALMA,
DAVID PICÓ S., DANIEL ROMANÍ,
FRANCESC TAVERNA-BECH, LLUÍS
TRULLÉN, JOAQUIM VILÀ I FOLCH I
JOAN VIVES.

CATALUNYA MÚSICA
REVISTA MUSICAL CATALANA
Sant Francesc de Paula, 2
Tel 268 10 00
08003 BARCELONA

Els articles publicats a "Catalunya
Música/Revista Musical Catalana"
expressen només l'opinió dels seus
autors.

Foto Orquestra de Cambra Teatre

SUMARI

revista musical catalana

EDITORIAL

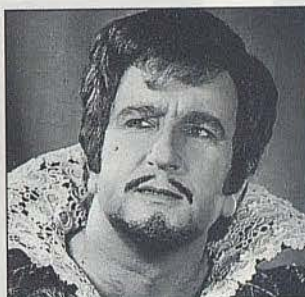
PANORAMA

Angel Jesús García

Ernesto Lecuona

Joan Lloveras

TEMA

MUSICALIA

Andrés Schiff

SCHERZANDO

CONCURS

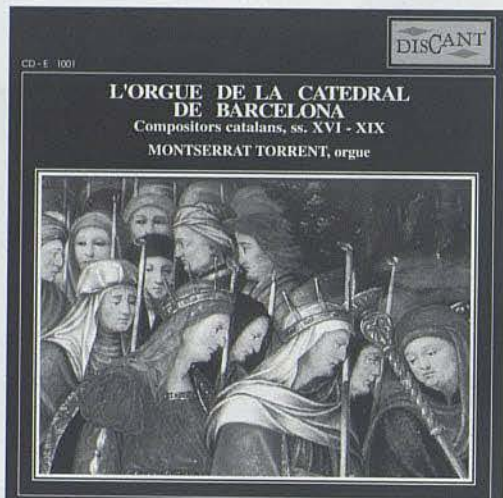
LLIBRES

DISCOS

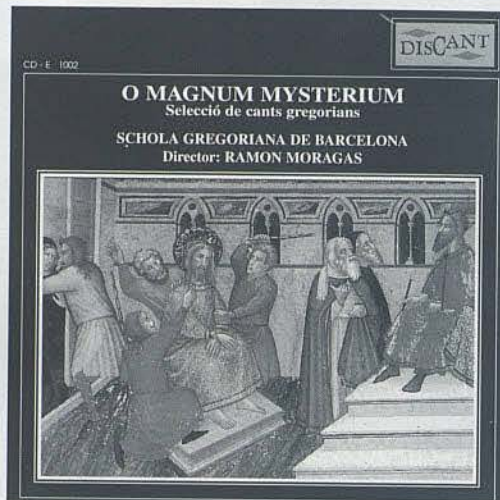
- 5 Drets o abusos?
- 6 L'Orquestra del Lliure compleix 10 anys
per Jaume Comellas
- 8 Ángel Jesús García, Mestre de concertinos
per Mònica Pagès Santacana
- 11 Mikrokosmos: Als vint anys d'una tesi
per Pere Artís
- 13 Tangents: Riscos que no calen
per Jordi Maluquer
- 14 Del seu affm.: Sr. Josep Pons
per Jaume Comellas
- 17 Grandiós Schiff
per Xavier Casanovas-Danés
Andrés Schiff o la maduresa per interpretar
Beethoven
per Lluís Trullén
- 18 Pons i Tokody canten bé Verdi
per X.C.-D.
- 19 Descobrir Hume amb Jordi Savall
per Ll. T
- 22 Estem assistint a la renaixença del jazz?
per Ricard Gili
- 25 En el centenari d'Ernesto Lecuona
per Helena Bayo
- 27 Joan Lloveras. La carrera honesta d'un tenor
ignorant
per Teresa Martínez
- 29 Jacint Verdaguer, música i poesia
- 30 Poesia i música en l'obra de Jacint Verdaguer
per Francesc Cortés
- 35 Andrés Schiff. Beethoven en colors
per Carme Martínez
- 43 Catalunya Música proposa. El 300 aniversari
de Henry Purcell
per Victòria Palma
- 44 "la Caixa" programa un Messies peculiar
per Marcel Barrera
- 46 OBC. Música amb accent
per Francesc Taverna-Bech
- 47 Mira el Toni. Mira què diu!
per Joaquim Vilà i Folch
- 46 per Cesc
- 50
- 52
- 53 Seguint les petjades de Bach
per Daniel Romaní

DISCANT

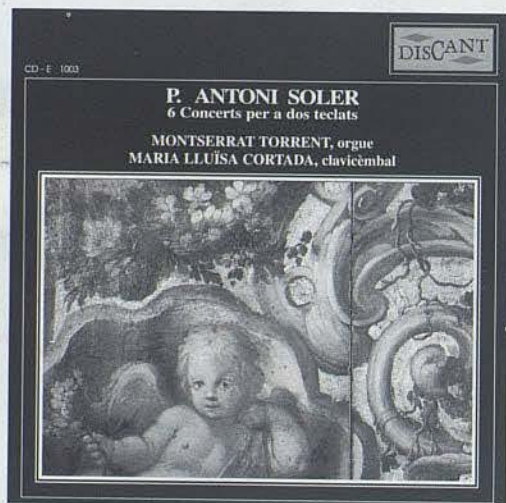
Els quatre primers discs d'un nou segell discogràfic
d'alta qualitat i interès.

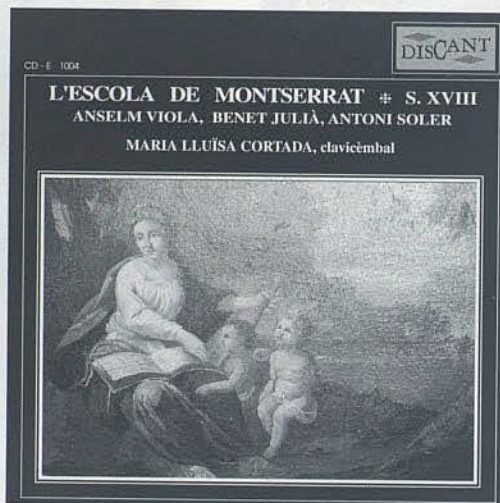
L'ORGUE DE LA CATEDRAL DE BARCELONA
MONTSERRAT TORRENT, orgue

O MAGNUM MYSTERIUM Selecció de cants gregorians
SCHOLA GREGORIANA DE BARCELONA
Director: RAMON MORAGAS

P. ANTONI SOLER 6 Concerts per a dos teclats
MONTSERRAT TORRENT, orgue
MARIA LLUÏSA CORTADA, clavicèmbal

ESCOLA DE MONTSERRAT A. Viola, B. Julià, A. Soler
MARIA LLUÏSA CORTADA, clavicèmbal
Amb la col.laboració de la Fundació Caixa de Manresa

Distribució:

harmonia mundi ibèrica s.a.

Avda. Pla del Vent, 24 08970 SANT JOAN DESPÍ (Barcelona)
Tel. (93) 373 10 58 Fax (93) 373 67 64

Un segell de qualitat promogut per

EUROCONCERT

Amb la col.laboració de

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Darrera d'una manifestació tan brillant i normalmet felix d'un concert s'amaga una realitat molt complexa, sovint dura i amb molts matisos de significat divers, que en la seva confluència acaben esclatant en el producte que l'espectador gaudeix passivament encara que, si cal, amb tota l'atenció del món.

El concert, en definitiva, és fruit d'un procés en què intervenen moltes tecles –si ens és permès el símil tan exactament musical– que han d'encaixar amb tota precisió i que en molts casos s'aconsegueix que sigui així després de superar obstacles molt importants.

Els de tipus econòmic no són, com és fàcil imaginar, els menys transcendents. Perquè, realment, no se n'ha de tenir gaire, d'imaginació, per comprendre que els artistes han de percebre uns caixets, que els seus viatges –multitudinaris, quan es tracta d'una gran formació– han de comportar unes despeses notables, al mateix temps que, en la logística pròpia, també resta molt diàfan que un concert ha de comportar uns costos molt concrets.

En aquest capítol hi ha, però, un apartat molt menys evident, molt menys a l'abast directe de la imaginació i que igualment –tal com succeeix amb els components tot just esmentats– està experimentant un procés d'encaixament considerable. Ens estem referint a un món que abasta l'epítet genèric de “drets” i que conformen una xarxa de relacions i interrelacions prou confusió perquè, moltes vegades, la seva capacitat de complicació dels esdeveniments musicals, sigui massa acusada.

No farem bandera aquí contra la legitimitat de defensa d'uns drets concrets. Els del creador, en primer lloc, i, derivadament, els dels seus gestors, els qui endeguen la imprescindible tasca d'edició, de divulgació, etcètera.

La qüestió rau en el fet que cda vegada més els promotors de concerts comproven que el protagonisme d'aquesta parcel·la pressupostària esdevé més carregosa i, al mateix temps, se'ls fa difícil, comprendre la raó exacta d'aquest procés galopant. Amb més motiu quan, en molts casos, la figura menys beneficiada d'aquest esforç és justament el creador, aquell sense el qual res no seria possible.

Defensar els drets és quelcom d'una legitimitat indiscutible. Quan aquests drets en deformen la imatge i l'acosten a una de significat tan dissemblant com és abús, la cosa canvia radicalment i obre un ventall d'interrogants inevitables. Mentrestant, se'n ressent l'activitat musical. Aquesta és la conclusió més definitiva dels fets.

Drets, o abusos?

L'Orquestra del Lliure compleix 10 anys

per JAUME COMELLAS

La commemoració en el curs d'aquesta temporada del desè aniversari de la creació de l'Orquestra de Cambra Teatre Lliure constitueix un esdeveniment que mereix atenció. A redós de la trajectòria d'aquesta formació es congrien una sèrie d'elements, dissortadament massa insòlits en el nostre àmbit musical, que li confereixen una dimensió molt peculiar. Des del fet "original" de la dedicació a un tipus de música —contemporània— d'acolliment sempre problemàtic, al bàsic de la continuïtat i permanència, hi ha un ventall de realitats que anirem perfilant al llarg de la conversa que hem mantingut amb qui ha estat no sols el director artístic, sinó també pedra angular en tot allò que hi ha al marge d'aquesta cabdal dedicació específica.

—Quina ha estat la principal aportació de l'Orquestra del Lliure em preguntes? Bé, d'entrada, constituir un grup estable. Crec que la cosa més singular nostra és que és un projecte que ha perdurat. Durar 10 anys aquí és un fet singular. Això és el que crec que ens distingeix de les agrupacions d'aquest país. Naturalment, comptant que cada any hem fet temporada i que hem treballat sota pressupòsits de qualitat. Els models que teníem en aquest sentit no eren gaire bons. És més honesta la manera de treballar del teatre en general. Fins ara hi havia el model de conjunt a bolo, sempre amb excepcions honorabilíssimes. El model de teatre és que l'obra es representa quan està a punt, no com sovint passa amb els con-

FOTO: ROS RIBAS

junts orquestrals, que hi ha previst tres assajos i no hi ha presupost per a més, i tant si està ben preparada com si no, s'interpreta. I que consti que això a la música no és una cosa pròpia de casa nostra, sinó que és força general. Els del pop, sense tanta "religiositat", normalment són més seriosos amb el seu projecte. Aquest esperit el té més la gent del teatre. Si el Fabià havia d'ajornar una estrena teatral, l'ajornava. I nosaltres vam adoptar aquest model.

A partir de la seva exposició inicial sorgeix de manera avinent la qüestió de si en el fons ells no han fet altra cosa que assumir l'esperit particular del Teatre Lliure en el qual es van inserir precisament a petició de la direcció d'aquest centre, personificada aleshores en una figura tan extraordinària com va ser Fabià Puigserver. La resposta de Josep Pons és d'una contundència explosiva.

—Home! —diu en veu alta—. Això és així de forma determinant. L'esperit del Lliure ha pesat en tots els aspectes i en tots els

àmbits. Des de la programació a la forma d'arribar al públic. Per exemple, el fet que la remuneració no és l'important. El Lliure et permet de fer aquelles coses que cap altre lloc no et permetria fer. Fem allò que creiem que hem de fer sense preveure els aspectes comercials. Tot això ha estat el motor de l'orquestra.

—Al llarg d'aquests deu anys de programació regular, i tenint en compte que us heu mogut en un repertori inhabitual, quina ha estat l'evolució del públic?

—L'estudi de quin és el nostre públic i com ha evolucionat, de debò que no l'hem fet massa. Jo veig que hi ha hagut un tipus de públic que s'ha fet amb nosaltres. Que no era habitual en els concerts d'altres cicles i que ve amb nosaltres atret potser per les característiques del local, pel tipus de programació, per la nostra manera d'actuar... Crec que hem fet un públic propi que ara està força significat mitjançant l'Associació d'Espectadors del Lliure.

—La música contemporània continua atraient, però, poc públic?

—Nosaltres si fa no fa tenim una mitjana d'uns 800 espectadors per programa, que normalment fem quatre vegades. Això llevat de casos excepcionals. És clar, m'agradaria que hi vingués més gent, però si ho compares amb el que és habitual en altres àmbits musicals o orquestres, com és el cas de l'Ensemble Contemporain, la cosa no està tan malament. Excepte quan dirigeix el Pierre Boulez, ells només fan un concert per programa i hi assisteixen uns mil espectadors. Parlant-ne amb els de la London Sinfonietta, queden meravellats del públic que tenim. És clar que ells són més rotundament avantguardistes. Nosaltres dosifiquem més aquest tipus de repertori. Al costat d'un programa de música polonesa actual, en fem un altre de música dels anys vint.

—En definitiva, vosaltres creieu en la dimensió o en el contingut d'"espectacle" del concert?

—Absolutament. El concert és part del món de la cultura i també del lleure. A més, hi ha la cosa que pel que fa a la música avantguardista, si s'interpreta malament encara es fa més feixuga per a l'espectador. La qualitat de la interpretació té un paper determinant perquè aquesta música arribi bé al públic. Nosaltres procurem divertir i també divertir-nos nosaltres mateixos fent música.

—Potser per això heu pogut ser acusats de ser poc purs pel que fa al conreu de la música formalment avançada...

—Mira. Per una qüestió de salut mental, faig poca vida social. Perquè en els moments que he intentat fer-ne, he vist que això és una selva i que un està enfrontat amb l'altre bàsicament per integrisme. Defensen no saps ben bé què. Insultarien en nom de la música per unes idees estètiques de les quals al cap d'uns quants anys ja reneguen. Sobretot, el món dels compositors és una

L'Orquestra de Cambra Teatre Lliure, que va ésser creada per un grup de músics encapçalats per Joan Pons, ha arribat a complir el seu desè aniversari. En realitzar, a primera vista, un balanç del que ha aportat aquest conjunt al llarg d'aquest anys, jo diria que la música catalana, el nostre públic i els nostres compositors han tingut en l'Orquestra del Lliure una eina eficaç per a la difusió i la coneixença de les obres, tant d'aquelles ja inscrites per dret propi dins del repertori de la música del segle XX, com per aquelles pertanyents a alguns compositors catalans més coneguts. ●

Francesc Taverna-Bech
(President Associació Catalana de Compositors)

selva. Amb els que em relaciono, ho faig perquè hi puc parlar de música i no de política. Nosaltres no podem situar-nos en un bàndol o en un altre.

La claredat expositiva de Josep Pons, com es pot veure, és poc menys que absoluta. Acarem ara la qüestió de si, en el futur, es preveuen alguns canvis o ponderacions en la línia d'actuació de l'Orquestra.

—Nosaltres ens movem en tres grans línies. Temporada, discografia i gires, les quals comencen a adquirir un protagonisme força acusat en la nostra existència. Pel que fa a la temporada, definim unes línies mestres que són: en primer lloc el que anomenem "música oberta", que pretén atènyer aquelles músiques no encasellables sota l'epígraf de "clàssic". Enguany afrontarem el tema del jazz i també del tango. I un altre any poden ser altres gèneres o variants. L'altre apartat és el de música escènica en tota la seva extensió. Aquesta temporada serà la música en el cinema, en commemoració del

centenari del naixement d'aquest art. Després hi ha un apartat dedicat a la música d'avantguarda, però amb propostes complexes que comprenen estudis complets, per exemple l'obra d'un compositor determinat, i que pot no circumscriure's a un sol programa. Enguany ho centrem en la figura de Robert Gerhard, de qui procurarem interpretar una part substancial de la seva obra de cambra. Finalment hi ha una quarta via, que cerca una obertura vers la música clàssica més convencional, però fent-ho d'una manera particular. El model no seria el de la Münchinger o del l'English Chamber, sinó més aviat el de l'Orquestra de Cambra Europea, amb instruments actuals però intentant una concreta recreació estilística. Tampoc no rebutgem treballar amb instruments originals, però. Ara, volem anar a un cert esperit de recerca, en aquesta línia.

Atès que de la discografia ja se'n parla a part, finalment surt el tema de les gires, cada dia més important, tal com acaba d'assenyalar Josep Pons.

—Aquest és un terreny que ens interessa molt. Nosaltres no comptem amb pressupost específic per a aquesta activitat. I que consti que no ho critico, que s'ho paguin elles mateixes. Jo mateix ho hauré de fer amb l'Orquestra de Granada. Però nosaltres no hi podem posar ni un duro. Nosaltres hem de viatjar pagats. I en aquest sentit, podem estar satisfets, perquè fins i tot en aquestes condicions cada vegada oferim més gires, cosa que vol dir que cada vegada més som convidats. I això crec que és molt molt important, i en això també crec que ens diferenciem del que és habitual... Crec que el fet que hàgim estat convidats a actuar en un festival com el d'Edinburg és una cosa, realment, que té importància... remarca finalment Josep Pons.

ÀNGEL JESÚS GARCÍA

Mestre de concertinos

El violí d'Àngel Jesús García té fusta de líder. La seva carrera com a concertino està plena de grans orquestres i de directors legendaris. Tant a l'estranger com al nostre país, la seva tasca musical aconsegueix deixar empremta. Per a Àngel Jesús García, el criteri, la diplomàcia i la rigurositat en la feina són la clau de tots aquells que es troben fent de pont entre l'orquestra i el director.

per MÓNICA PAGÈS SANTACANA

El gran violinista Christian Ferras va ser la persona clau en la seva etapa de formació.

—Exactament. Vaig començar a estudiar aquí a Barcelona, al Conservatori del Liceu, però sempre vaig voler ampliar els meus estudis a l'estranger i quan tenia 16 anys me'n vaig anar a París aprofitant el fet que un any abans havia conegut aquest gran violinista que va ser Christian Ferras, que llavors estava en el moment daurat de la seva carrera, quan havia gravat amb Karajan i la Filharmònica de Berlín. Em va dir que què feia jo a Espanya, que aquí no podria fer cap progrés a nivell d'estudis i ell em va presentar el que va ser el seu professor al Conservatori de París, René Benedetti. Llavors jo vaig entrar al Conservatori de París per assistir a les classes de Benedetti, però quan Ferras tornava de les seves tournées sempre m'impartia classes particulars. Haig de dir que ell mai no va cobrar cap classe i mai no mirava el rellotge. Sempre va demostrar tenir molt d'interès

per mi, cosa que sempre agrairé, perquè jo no deixava de ser un estranger.

—Com recorda la figura de Christian Ferras en l'aspecte pedagògic?

—Era un home molt extrovertit. Tocava tal com era. El dolent d'ell era que quan jo el vaig conèixer ja començava a beure molt. Però era molt exuberant. No es pot negar que ha estat un dels millors violinistes del món, la llàstima és que passava moments en què estava en baixa forma a causa de l'alcohol. Com a professor, com he dit, hi prenia molt d'interès. Però també cal saber filtrar el que s'aprèn, el que es rep, perquè no tot el que es rep és digne de ser copiat. A vegades hi ha alumnes, sobretot aquí a Espanya, que es consideren grans seguidors del gran Celibidache, i per a mi el que fan aquestes persones és, com que no tenen aquest filtre, agafen moltes coses bones de Celibidache, però també moltes de dolentes... Jo l'he hagut d'aguantar com a músic d'orquestra i sé del que parlo. O sigui, que si no es té una mica aquesta perspectiva de saber diferenciar el que és bo del que és dolent, de vegades el que s'aconsegueix no sempre és el millor.

—Què destacaria de bo dels seus mestres?

—De Ferras, la seva manera de tocar, la seva sensibilitat, el seu so, tenia un so molt especial. Una vegada recordo que en una de les crítiques que van fer d'un concert que vaig fer a Alemanya, a Munic, van escriure que es reconeixia que jo havia estat alumne de Ferras perquè tenia un so en el qual no es sabia si hi havia barrejada una llàgrima o una gota de perfum. Realment, ho considero un gran elogi, perquè era veritablement el so que

tenia Ferras. Els dies que estava en plena forma, a més a més d'una gran tècnica, el que fascinava era, sobretot, la seva manera d'interpretar. Avui dia, quan escoltes els joves violinistes que ja porten una carrera internacional, del que t'adones és que estan molt estandarditzats. N'has escoltat un i ja els has escoltat tots, perquè tots són molt semblants. Abans, els grans violinistes tenien una personalitat més pròpia. Escoltar-los i poder dir "aquest és Oistrak, aquest és Ferras"... Els d'ara sonen perfecte, però et deixen un mica fred, almenys a mi. Jo intento, dintre de les meves possibilitats, posar sempre una part de mi, encara que toqui Beethoven o Bach, sempre intento fer-ho des del meu punt de vista. Nosaltres, els intèrprets, és l'únic que podem deixar, la nostra manera de veure els compositors. El pitjot és que el públic s'ha acostumat a aquesta falsa perfecció del disc. Tothom té una sèrie de discs de les obres més importants i ja s'ho saben tot. Abans no es podia escoltar tan fàcilment un concert de Beethoven o qualsevol altra cosa. La música no estava tan a l'abast de la mà com ara gràcies als enregistraments. La gent està més informada. T'exigeixen ser perfecte, però això moltes vegades no implica bellesa.

—Vostè s'ha destacat especialment com a concertino —actualment és el concertino de l'OBC, però també ho ha estat d'altres orquestres de renom, tant nacionals com estrangeres—; creu que el públic en general coneix poc la tasca d'aquest músic dins de l'orquestra?

—Sí, en general se'l coneix com un senyor que està a primera

fila i quan surt el director, aquest el saluda..., o perquè toca un passatge tot sol quan l'obra ho demana. Sí, és clar, molta gent no sap realment en què consisteix la meua feina; la feina d'un concertino: afinar l'orquestra, preparar la corda perquè soni tota uniforme... Una altra qüestió és que em deixin treballar. Cal tenir la potestat per poder treballar bé amb la corda i moltes vegades no hi ha temps material. Els directors de vegades no tenen prou temps per assajar i tampoc no deleguen al concertino el temps que aquest necessita per treballar amb la corda.

—Fins a quin punt aquesta funció que té el concertino depèn del director?

—Més que dependència del director..., abans un concert era una cosa molt més extraordinària que ara, es preparava molt més. Ara és tot al contrari, les orquestres tenen un concert gairebé cada setmana, que es repeteix una o dues vegades, i això fa que hi hagi el temps just per preparar un concert.

—Vostè ha treballat amb reconeguts directors: des del seu punt de vista com a concertino, creu que ha canviat en alguna cosa la figura del director?

—Jo he tingut el privilegi de conèixer algunes de les "vaques sagrades" i puc dir que tenien un poder que molts dels actuals directors no tenen. Era una autèntica dictadura. Es creien que eren autèntics déus. Ara no, més aviat en alguns casos es produeix la situació contrària, la de la tirania d'una orquestra sobre un director. Actualment, el fet d'haver augmentat tant el nombre d'orquestres, tant aquí com a fora, fa que es necessitin molts més directors. Hi ha una gran demanda de directors. Les orquestres han millorat molt pel que fa a nivell tècnic, però penso que en el cas dels directors, el fet que ara n'hi hagi més no s'ha traduït en l'aparició de figures molt destacables, de grans personalitats.

FOTO: A. BURGÜES

—Respecte de la resta de la corda, el concertino és més un cap o és més un company de feina?

—És una situació difícil, perquè, evidentment, els concertinos no deixem de ser companys, col·legues, de la resta de músics, però cal saber quan s'ajuda una orquestra en la seva relació amb el director i quan es dona suport a un director que està enfrontat amb l'orquestra. No és gens fàcil. És una posició que ha de saber corregir les limitacions de l'orquestra i moltes vegades els altres companys no ho comprenen del tot, això.

—Quina percepció té de les orquestres espanyoles en comparació amb les estrangeres?

—A l'època en què vaig marxar, primer per estudiar, més tard per treballar, hi havia molt poques orquestres, en aquest país. Hi havia la Nacional de Madrid, la de Barcelona, el Liceu i alguna cosa a Bilbao, però els sous eren miserables. Els músics havien de fer classes perquè amb el que guanyaven de l'orquestra no en tenien prou per viure. Actualment ja tenim unes 25 orquestres simfòniques. Però la qüestió és que com que no hi ha hagut bon professorat, tampoc no han sortit bons deixebles. Els pocs que hem destacat hem marxat a l'estranger. Falten músics, per això en gairebé totes les orquestres espanyoles hi ha un elevat nombre de músics estrangers, sobretot pel que fa a la corda.

—I això com afecta, a nivell musical?

—Cal tenir en compte que molts estrangers es queden per

una temporada. Per això, és important que es creïn escoles. S'ha de crear una piràmide de base ampla, perquè l'activitat musical del país no depengui sempre dels de fora.

—Creu que encara es valora poc el

músic d'orquestra en el nostre país?

—Sí. Jo trobo que està totalment infravalorat, tant el tuti com el concertino.

—Com s'explica?

—Doncs per un poc coneixement de les coses. Aquí les orquestres tenen només uns cent anys d'antiguitat, i d'aquests cent anys, hi ha hagut molts en què gairebé no es donaven concerts. L'orquestra de l'Estat de Baviera acaba de celebrar el 450è aniversari. Portem un retard de cents d'anys, de segles. A més a més, m'agradaria afegir-hi que el públic d'aquí funciona bastant amb l'esnobisme de considerar que les orquestres estrangeres són millors que les d'aquí, de vegades no només perquè siguin de fora, sinó perquè es pensen que el fet que es cobri l'entrada més cara ja vol dir que són millors. De vegades no es valora prou el que té la ciutat.

Estar entre el grup i l'individu, convertir-se en un portaveu artístic, esdevenir un diplomàtic musical..., la funció del concertino resulta un malabarisme digne de caràcters forts i segurs com el que demostra tenir el violinista Àngel Jesús García. El servei a la música li ha permès no solament poder gaudir d'un *Tristan e Isolde* al Festival de Bayreuth sota la direcció del seu admirat Carlos Kleiber, sinó també desenvolupar la seva carrera com a solista deixant-se dur pel plaer de recuperar obres desconegudes o per la voluntat d'arribar a crear una sonoritat pròpia inconfusible.

Per fi, com el primer dia

L'any 1910 es va acabar de construir un dels edificis més singulars de Barcelona: la casa Milà o, com se la coneix popularment, La Pedrera, obra de l'arquitecte Antoni Gaudí.

Des d'aleshores han passat vuitanta anys. Ara, gràcies al patrocini de CAIXA DE CATALUNYA, en col·laboració amb altres organismes públics, se n'ha fet una fidel i acurada restauració, amb la qual cosa ha recuperat totalment el seu aspecte i bellesa inicials.

I ens ha quedat, per fi, com el primer dia. Perquè la Pedrera s'ho mereixia: perquè és un dels edificis més significatius del modernisme a Catalunya i de l'arquitectura mundial; i perquè ha estat declarat recentment Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO. Felicitats.

CAIXA DE CATALUNYA

MIKROKOSMOS

Als vint anys d'una tesi

L'any 1977 vaig assistir, al Departament d'Art de la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona, a la lectura d'una tesi doctoral: *Mig segle de simfonisme a Barcelona (1920-1970)*, la qual fos distingida amb la qualificació d'Excel·lent, *summa cum laude*. N'era l'autor, Oriol Martorell.

Recordo que, als passadissos de la Universitat, els comentaris dels qui esperàvem per accedir a l'aula feien èmfasi en l'anomalia socio-cultural que denotava el fet que una persona com l'Oriol —que portava al darrere un bagatge de realitzacions importants en el camp de la música (des dels trenta anys de director de la Coral Sant Jordi fins a la responsabilitat en càrrecs directius del moviment coral català, tot passant per la direcció de l'Antologia Històrica de la Música Catalana, la densa obra de crític, la dedicació al món discogràfic o la mateixa acció docent universitària)— hagués de doctorar-se en fregar la cinquantena.

Quin estrany país no era aquell, que podia permetre's el luxe d'una tal dispersió d'energies, als antípodes de ser potenciades en allò autènticament nuclear i vocacional de l'interessat! Només el devenir històric recent ho explicava...

Perquè hi ha havia hagut —en un ahir no gens llunyà— una fractura cultural profunda, calien fets, per redreçar la situació —tant, o més, que la formulació de solucions.

L'Oriol, per això, es veïe obligat a simultaniejar (sovint, a avantposar) la pràctica a la teoria. I, mogut per un ideal insubornable, l'interès per allò col·lectiu superà el legítim interès per allò particular; encara que això hagués de comportar l'ajornament de projectes personals (cas de la tesi doctoral) o la renúncia a guanys legítims.

Durant vint anys, aquella tesi —en una modesta presentació mecanogràfica— ha estat objecte de consulta reiterada per molts. Hi hem anat a parar amb la certesa, sempre, de trobar-hi la dada que ens calia, amb l'afegit de la nota a peu de pàgina que n'ampliava la referència.

Ara, gairebé vint anys després, aquella tesi —reelaborada— ha estat publicada, amb el nom de *Quasi un segle de simfonisme a Barcelona*.

No en faré el comentari crític. Ací, en canvi, m'interessa de destacar que, en l'acte de presentació del llibre (el proppassat 30 d'octubre, al Saló de Cròniques de l'Ajuntament de Barcelona), hom retia homenatge a una trajectòria acadèmica, cívica i humana exemplar.

Sortosament, aquest llibre no serà l'últim d'Oriol Martorell. Però sé que *Quasi un segle de simfonisme a Barcelona* té una significació especial (que iguala, si més no, la dels nombrosos guardons amb què l'autor ha estat distingit). Perquè el volum és vertebrat pels dos pols de la vida de l'Oriol: la música i la docència.

Pere Artís

Eduard Giménez a *Il barbiere di Siviglia*

Quatre títols al VIII Cicle d'Òpera a Catalunya

Les representacions del 8 al 12 de novembre de l'òpera *Il barbiere di Siviglia* van iniciar el VIII Cicle d'Òpera a Catalunya, que al mateix temps esdevé XIV Festival d'Òpera a Sabadell.

Juntament amb l'esmentat títol rossinià hi ha, per ordre de programació, *Alceste* de Christoph W. Gluck, *La Traviata* de Giuseppe Verdi, i *I Puritani* de Vincenzo Bellini. A més, cal afegir-hi l'òpera infantil *La flor*, una bella obra per a públic infantil de Ricard Lamote de Grignon, que s'oferirà per a les escoles sabadellenques.

Enguany el Cicle d'Òpera a Catalunya ha incrementat el nombre de produccions, fet que confirma la seva trajectòria ascendent. *Alceste*, en tot cas, es representarà només a Sabadell, mentre que la resta de títols s'interpretarà arreu dels teatres catalans on es presenta el cicle: Reus, Girona, Lleida, Cervera, Figueres, Vilafranca del Penedès, Mataró, Sitges i Olesa de Montserrat.

Sempre treballant sobre produccions pròpies, hom remarca la funció de plataforma de noves veus del país que realitza aquest cicle. Noves veus que alternen amb noms consagrats per bastir, d'aquesta manera, uns repartiments d'una remarcable solvència. Així, pel que fa a *Il barbiere di Siviglia*, juntament amb la presència de noms tan segurs com Enric Serra, Eduard Giménez i Raquel Pierotti, es produeix la presentació a casa nostra en un paper central, del baríton tarragoní Angel Odena.

La figura de Dalmau González dona una autoritat remarcable al repartiment d'*Alceste*, en el qual figuren noms joves com els de Josep Pieres i Olga Sala. Mercè Obiol i Rosa Nonell seran intèrprets d'una versió de *La Traviata* que compta també amb les veus d'Ana Luisa Espinosa, Jordi Galofré i Ismael Pons.

Sung-Eun Kim serà la protagonista principal de *I Puritani*, juntament amb Rosa Nonell, José Medina, Juan P. García Marqués, Josep Pieres i Vicenç Esteve.

La part orquestral anirà a càrrec una temporada més de l'Orquestra Simfònica del Vallès, excepte pel que fa a *Alceste*, a cura de l'Orquestra de Cambra de Sant Cugat.

Albert Argudo dirigirà *Il barbiere di Siviglia*; Josep Farré, *Alceste*; Salvador Brotons, *La Traviata*, i, finalment, Miquel Ortega ho farà amb *I Puritani*. Cal destacar aquests dos noms darrers, que s'incorporen a la temporada. Salvador Brotons, notable flautista i compositor amb un bagatge de formació com a director endegat als Estats Units, debuta a casa nostra en un fossat operístic. Per la seva part, Miquel Ortega, antic repetidor del Liceu, és un músic català que està duent a terme una notable activitat de direcció en l'àmbit simfònic a Navarra.

Pel que fa a muntatges, Pau Monerde és el responsable de *Il barbiere di Siviglia*, i Jaume Martorell ho serà de *I Puritani*, mentre que encara no s'ha decidit qui ho serà de *La Traviata*. *Alceste* s'oferirà en versió de concert. ■

III Temporada de l'Orquestra de Cambra Catalana al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona

L'Orquestra de Cambra Catalana, dirigida per Joan Pàmies, encetà la seva tercera temporada de concerts estrenant nova seu estable dels Centre de Cultura Contemporània (CCCC) de Barcelona. D'aquesta manera, i fruit d'un conveni de col·laboració entre les dues entitats, la formació que dirigeix Pàmies (que havia actuat fins ara al SAT) passa a ser formació musical associada del CCCB, col·laboració de la qual també participen el grup Barcelona 216 —dirigit per Ernest Martínez Izquierdo— i l'Orquestra del Caos —que dirigeix Agustí Fernández—. Així, el CCCB enceta una línia destinada a augmentar el gruix de les seves activitats donant relleu a la música, i possant un especial accent a la música contemporània.

Aquesta nova etapa representa un salt qualitatiu per a l'Orquestra de Cambra Catalana, la qual segueix una línia artística basada a oferir peces de cambra de totes les èpoques (donant un especial relleu als compositors espanyols i catalans contemporanis) però que no pertanyen al repertori habitual.

De la programació que es presenta aquesta temporada, en destaquen una estrena de Jesús Rodríguez Picó (*Les Noes de Cadmos et d'Harmonie*, amb Jordi Codina com a solista), una obra de López Chávarri molt poc interpretada (*Acuarelas valencianas*), un particular homenatge a Xavier Montsalvatge amb el Concertino 13+1 i Tres postals il·luminades (amb Agustín León— Ara com a solista) i per primera vegada a Barcelona la *Missa en Do M.* amb la Coral Jacinto Guerrero de Toledo, de Francesc Juncà (*Sabadell, 1742-Girona, 1833*). Aquesta obra de Juncà és, segons paraules de Joan Pàmies, una missa molt interessant, amb una estructura molt barroca però amb un llenguatge molt haydnà. De Juncà se n'ha perdut la majoria de la seva obra, per la qual cosa aquesta missa que es presenta té un relleu especial. L'obra de Juncà, junt amb les *Serenates* núm. 1 i núm. 2 de Rossini, tenen lloc aquest desembre, dies 15 i 16 excepcionalment a l'església del Pi —21 i 22 h, respectivament—. Aquest programa també ha estat presentat a sis poblacions castellanes, entre elles Toledo, ciutat on Juncà va desenvolupar part de la seva obra en romandre durant 12 anys mestre de capella de la seva catedral el 178— (després fou canonge a l'església de Girona).

D'aquesta manera, la temporada —composta de cinc programes amb dues audicions cada un— començà els dies 17 i 18 de novembre amb obres de Llanas, Pueyo, Sibelius i Janacek. Segueixen els concerts ja esmentats els dies 15 i 16 d'aquest desembre; el 20 i 21 de gener amb obres de Cervelló, Rodríguez Pico, Grieg i Suk; el 17 i 18 de febrer amb obres de Chávarri, Turina i Dvorák; i, finalment, el dies 23 i 24 de març amb obres de Bach i Montsalvatge. ■

Ricard Bordas grava Cererols a Anglaterra

El contratenor català fincat a Londres Ricard Bordas gravà el passat 11 de setembre per a la BBC 3 la *Missa Pro Defunctis* de Joan Cererols amb el seu grup Camerata Hispànica. El grup Camerata Hispànica, creat recentment, és format en la seva majoria per cantants de parla catalana i castellana, i instrumentistes d'altres nacionalitats. El grup interpreta, principalment, música barroca espanyola i sud-americana.

També com a cantant, Ricard Bordas ha gravat recentment amb Charles Brett un compacte dedicat a Purcell, el qual inclou *Ode for the death of Mr. Henry Purcell* de John Blow.

El contratenor debutà el passat maig a la Scala de Milà, amb Riccardo Muti, interpretant *Carmina Burana*. També ha cantat aquest any a Granada sota la direcció de Rafael Frühbeck de Burgos, al Barbican Hall de Londres amb Harry Christophers, i al Royal Albert Hall amb Joshua Rifkin. Els propers compromisos de Ricard Bordas, ja sigui com a cantant o amb el grup Camerata Hispànica, tindran lloc a Mèxic, Holanda, França, el Regne Unit i Espanya.

Ricard Bordas és professor de cançó espanyola i catalana a la Royal Academy of Music, el Trinity College of Music i el London College of Music. ■

Rodríguez Picó, gerent del Consell Català de la Música

Jesús Rodríguez Picó, fins fa poc cap del Servei de Música del Departament de Cultura de la Generalitat, ha estat nomenat gerent del Consell Català de la Música en substitució de César Calmell.

En aquesta nova etapa que s'inicia ara, el Consell Català de la Música pretén donar un nou impuls al futur de l'entitat en benefici de la música, especialment pel que fa referència a la formació musical i divulgació de la música al nostre país. Concretament, hom donarà prioritat a l'organització d'un debat sobre els problemes dels joves intèrprets i la seva situació laboral i fiscal. D'altra banda, es vol iniciar un ampli estudi sobre la situació de l'ensenyament de música a l'educació primària i secundària. ■

Edició de dues partitures inèdites de Mestres Quadreny i Pahissa

L'editorial sabadellenca La Mà de Guido acaba d'editar dues obres inèdites. Es tracta de *Pastoral* per a violoncel i piano del compositor Jaume Pahissa, i de *Duets* per a instruments de vent, volum I, per a flautí, flauta, flauta en sol, clarinet, oboè, fagot, trompa i corno di bassetto, de Josep Maria Mestres Quadreny. ■

En la mort d'Eduard Finestres

Eduard Finestres era ben conegut per tots aquells que han gestionat i gestionen l'activitat musical a casa nostra.

Ens ha colpit amargament la notícia de la seva mort, ocorreguda el proppassat dia 21 de juliol a Barcelona, després d'un llarg període de dificultats.

Finestres va ésser un treballador de la música veritablement vocacional i no pas en un vessant lluit, sinó des d'aquell més fosc i ignorat, ja sigui ajudant intèrprets i conjunts a promocionar-se (el llegendari Diabolus in Música de Guinjoan, el Barcelona 216 de Martínez Izquierdo, així com també els germans Pérez-Molina, o Josep Escribano, saben la insistència i la gestió constant d'Eduard Finestres per proporcionar-los actuacions). En el Centre de Documentació de la Música (el Jardí dels Tarongers) de la Generalitat de Catalunya es deu conservar un estudi social i econòmic per a la constitució d'una orquestra simfònica que ell va realitzar per iniciativa exclusivament

personal i amb l'objectiu de demostrar la viabilitat de dotar Catalunya d'un conjunt simfònic que pogués portar les obres orquestrals a qualsevol ciutat i poble del país. Molt temps enrera havia treballat a Edigsa i també, per amor a l'art i, entre moltes altres iniciatives, a petició d'uns polítics amb ganes de fer cultura, va realitzar un projecte per a la creació d'un conservatori en la perifèria de Barcelona.

Potser ja cansat de treballar en causes perdudes com la nova música, o en l'estudi per a la creació d'infraestructures que permetessin el bon funcionament de la música en general, feia temps que Eduard Finestres s'havia apartat de tota aquesta activitat; però encara, quan assistia a algun concert, no deixava mai d'oferir la seva col·laboració desinteressada per resoldre qualsevol problema que pogués sorgir.

Serveixin aquestes línies d'homenatge en reconeixement a qui sempre va estar disposat a ajudar per pur desig d'amistat...

Eduard, descansa en pau. ● E.T.B.

Mireia Pintó, guanyadora del Concurs de Cant Luis Mariano

La mezzo-soprano de Manresa Mireia Pintó, de 26 anys, ha estat la guanyadora de la primera edició del Concurs Internacional de Cant Luis Mariano que se celebrà a la ciutat basca d'Irun entre els dies 9 i 13 del passat juliol i que és organitzat per l'Ajuntament d'aquesta ciutat.

Mireia Pintó, que s'emportà el mig milió de pessetes del primer premi, concursà amb obres de Mozart i Rossini. El jurat estava format per Edurne Aguerre, M. José Cano, M. Jesús Irigoyen, Carlos Mungia, Tibere Raffalli i Fernando Etxepare, com a secretari.

Cal assenyalar que la trajectòria artística de Mireia Pintó és, cada vegada més, d'una ascensió imparable i amb un futur més que excel·lent. ■

Kraus, present en el 150è aniversari de la Sociedad Filarmónica de Las Palmas

Alfredo Kraus va participar, els dies 2 i 7 d'octubre, en dos concerts, en la celebració del 150è aniversari de la Sociedad Filarmónica de Las Palmas, fundada el 1845, cosa que la converteix en la més antiga d'Espanya.

El tenor canari entrà a formar part com a tenor de la coral d'aquesta entitat canària el 1944 -12 anys abans del seu debut professional-, quan la coral era dirigida pel mestre i compositor català Ferran J. Obradors.

Alfredo Kraus oferí els dos concerts gratuïtament, al Teatre Pérez Galdós de Las Palmas de Gran Canària, i cedi, també gratuïtament, els drets per a la transmissió en diferit d'un dels concerts per Televisió Espanyola. ■

Urbàlia Rurana i Primera Nota, premi Puig-Porret del Mercat de Música Viva de Vic

Les formacions de música tradicional i folk Urbàlia Rurana i Primera Nota han estat guardonades amb el primer premi Puig-Porret del Concurs del Mercat de Música Viva de Vic 1995, en la seva segona edició. Ambdós grups van presentar un espectacle conjunt amb temes de nova creació -fusionant registres i sonoritats característiques de cada formació-, amb sis composicions (sardana curta, cant d'estil, marxa mora, polca, xotis i seguidilles-jota-fandango), tot posant el fil a la proposta que presentaran en el proper Tradicionàrius 96 i a l'enregistrament d'un disc compacte.

Al primer Puig-Porret, s'hi presentaren 20 grups d'estils molt diferents, del folk al rock passant pel jazz i la cançó d'autor. El segon premi fou adjudicat a Lúcia Pujol-S. Comes.

El jurat estava format per Ferran Mascarell, Esteve León (de la Diputació de Barcelona), Xavier Solà (regidor de Cultura de l'Ajuntament de Vic), Iñaki Peña (crític musical de Radio 3 de Madrid) i Fernando Ladeiro (representant de Tam-Tam). ■

La soprano Ofèlia Sala guanya el concurs de cant de Verviers

La jove cantant valenciana Ofèlia Sala ha resultat guanyadora del Gran Premi del XI Concurs Internacional de Cant celebrat aquesta tardor a la ciutat de Verviers (Bèlgica). Aquest certamen líric, el convoca el Teatre de l'Òpera de Walònia en col·laboració amb la RTV belga. En aquesta edició del concurs que es convoca biennalment des de l'any 1963, hi van participar cent cantants. Es van donar, com és habitual en el concurs, tres premis per a veus masculines i tres per a femenines i, per damunt, un Gran Premi, que és el que va correspondre a Ofèlia Sala.

Ofèlia Sala té les carreres de piano i cant i va guanyar, fa dos anys, el concurs de veus joves de les JJMM espanyoles, celebrat a Girona, i el Claire Gelda que concedeix la Hochschule für Musik de Munic. Enguany Ofèlia Sala ha donat recitals al Cercle del Liceu, al Festival de Camprodon i al Cicle que organitza la UCE al monestir de Sant Miquel de Cuixà. ■

TANGENTS

Riscos que no calen

Recordo l'expectació que hi havia entre el públic barceloní quan l'any 1963 s'anunciava que Wilhelm Kempff tocava el Concert núm. 5 de Beethoven al Palau de la Música. Kempff ja havia frapat amb la seva gravació integral dels Concerts per a piano i orquestra de Beethoven amb la Filharmònica de Berlín, dirigits per Paul Van Kempen (més tard en faria una nova versió sota la direcció de Ferdinand Leitner). De l'orquestra, no calia esperar-ne massa, era una improvisada "Sinfònica de Barcelona" que aglutinava bons músics de l'orquestra municipal i de la del Liceu. Si que calia que la direcció fos coherent i harmònica amb la interpretació de Kempff. Pro-Música, portadora de grans concerts, però moltes vegades creadora d'estranyes barreges, va confiar-ne la direcció a Paul Strauss, un director d'Illinois que havia estat ajudant de Stokowski i Mitropoulos, però que va fer unes versions blanques sense suc ni bruc. Enguany tampoc. George Cleve ha estat el director adequat per acompanyar András Schiff en la integral dels concerts de Beethoven.

Les combinacions inadequades són pa de cada dia. A vegades es fan provatures que donen prou resultat, però sovint passa el contrari. I és amb aquesta prevenció que miro algun dels concerts o representacions convocats per aquesta temporada.

Així, veiem anunciada per a final d'abril la versió de concert del *Tristan und Isolde* de Richard Wagner, amb un repartiment notable en els papers principals: la direcció orquestral es confia a David Robertson. Aquest jove director és un notable rossinià, ha col·laborat sovint amb l'Ensemble InterContemporain fundat per Boulez i en la part de la seva carrera de la qual tinc referències em consta un mediocre Mozart i dos excel·lents Debussy i Janacek (*Pelleas i Ve Makropoulos*). És cert que tampoc no semblava que Barenboim fos adequat per a Wagner i ara és un fix a Bayreuth, però no sé si cal córrer el risc en una temporada operística. Sobre la fredor d'Olimi -dos Rossinis i un Verdi a Barcelona-, és ja una opció, i en canvi em sembla estimul·lant confiar un dels millors Britten -*The turn of the Screw*- a qui penso que es pot convertir en un gran director d'òpera, Josep Pons.

És clar que, de tot plegat, només se'n pot tenir una valoració exacta a pilota passada. És per això que desitgem que tots els experiments esmentats surtin bé i que Franz-Paul Decker sàpiga copsar, en la temporada de l'OBC, millor l'esperit del compositor Robert Gerhard en el seu centenari del que ho va fer amb Eduard Toldrà en *El giravolt de maig* de la passada temporada.

El clima exacte, en determinades obres, és com un perfum. I si tots els ingredients no són els adequats i no estan equilibrats, s'esvaeix.

Jordi Maluquer

Benet Casablanques, membre del Concurs Europeu de Composició

El compositor sabadellenc Benet Casablanques forma part del Comitè de Lectura del I Concurs Europeu de Composició pour Choeurs et Maitrises de Cathédrales que té lloc a Amiens aquest desembre. Els altres membres d'aquest comitè són els compositors Luis de Pablo, Brian Ferneyough i Klaus Huber, i el director del cor del New College d'Oxford Edward Higginbottom.

Aquest concurs és promogut pel Conseil Régional de Picardie i hi prenen part quinze compositors joves de deu nacions europees. ■

Actuacions de l'organista Mas i Bonet a Sud-amèrica

L'organista català Josep M. Mas i Bonet ha efectuat una sèrie de concerts a diferents temples de l'Argentina, l'Uruguai i el Brasil. A l'Argentina va actuar a la Catedral Metropolitana de Buenos Aires amb un programa presidit per fragments del Llibre del Santíssim Sagrament de Messiaen, obra que en bona mesura ha estat l'eix de pràcticament tots els concerts esmentats.

A l'Uruguai va actuar a l'església de Punta Carretas i a la catedral de Maldonado en concerts correspo-

nents al IX Festival Internacional de Órgano de Uruguay. Els dos concerts van incloure l'esmentada obra de Messiaen i obres de Max Reger, Bach, Vivaldi i Mendelssohn.

Al Brasil va actuar al II Festival Internacional São Bento de Órgão amb un programa integrat també per l'obra de Messiaen i amb Fantasia sobre coral: Wachet auf, ruft uns die Stimme. El concert va tenir lloc al Monasterio de São Bento.

A l'Argentina també va oferir una actuació a la Basílica de San Carlos Borromeo. ■

Del seu affm.

Sr. Josep Pons

Director de l'Orquestra de Cambra Teatre Lliure

Estimat amic:

En primer lloc permeti que el felicit pel fet de disposar-se a celebrar el desè aniversari de la creació de l'Orquestra de Cambra Teatre Lliure. Es tracta d'un esdeveniment que considero molt i molt important per a la música del país i així es constata de forma ben explícita en aquesta mateixa Revista.

Imagino que se sent ben satisfet d'aquesta fita, no solament perquè des d'ella es gaudeix de forma diàfana de la perspectiva d'un camí recorregut tan productiu, sinó també perquè la trajectòria d'aquesta formació ha estat en bona mesura una obra força pròpia, força personal. I empro l'expressió "força" per deixar clar que, amb tot, vostè no és l'únic artífex d'aquesta realitat. Perquè, resultaria injust deixar en l'anonimat noms que em semblen d'una rellevància destacada, com són, en primer lloc, Lluís Vidal, i també Jaume Cortadellas, Pere Bardagí, Joan Albert Amargós, Toporcer, Vallet, Pep Borràs —i en un pla molt preferent, Fabià Puigserver—; i en definitiva, aquest equip compacte i fidel que al llarg del decenni ha fet possible, entre d'altres coses prou importants, una que ho és tant com instaurar un context de normalitat de presència de la música de la nostra centúria. He tingut ocasió de viure de prop el seu entusiasme per l'orquestra i de constatar l'expressió de sentir-la realment "obra pròpia" i personalitzada. Aquest nivell vivencial crec que és un aspecte que ha tingut molt a veure amb el que és avui aquesta formació i li atorga un caràcter molt propi.

El paper individualitzat de la figura del director ha fet inevitable que el creixement de protagonisme de l'orquestra hagi comportat el seu, convertint-se la formació, sense vostè pretendre-ho, però, d'una forma evident, en una important plataforma de projecció dels seus mèrits professionals. Deu anys de creixement de l'Orquestra de Cambra del Lliure ho han estat també, en lògica conseqüència, de creixement de la seva personalitat artística i professional. I això no és cap apriorisme sinó una constatació per uns fets inexorables i indesmentibles.

El problema rau en el fet d'on pot portar aquest camí

—i disculpi si manifesto temors qui sap si precipitats—, si a la fi això pot significar alguna tipologia d'inconvenients, ni que siguin mínims, per al futur de l'orquestra.

De la conversa que vam mantenir i que es transcriu en aquest mateix número, es pot deduir fins a quin punt l'Orquestra del Lliure ocupa un lloc principal en el seu deler professional. I fins a quin punt també continua vivint i conduint la seva trajectòria amb una atenció i, per descomptat, amb un afecte, molt vius. Però aterrant en els conceptes si no en la realitat més tangible, el fet, per exemple, que ara el conjunt no assagi quotidianament, sinó en densos períodes a redós de cadascun dels programes, com a mínim suposa una inflexió funcional que no pot deixar indiferent. I ho esmento no per la ja seva manifesta significació present, però sí per una possible significació futura.

Amic Josep Pons, sap que sento una gran estima per vostè en el pla personal i com a artista i per l'Orquestra que ha creat. I és justament això el que em mou a dir-li el que li dic. No em cregui au de mal averany, sinó tot el contrari, un supporter gairebé radical d'una obra i d'una trajectòria que han esdevingut massa importants en el si de la música del país. I potser és aquesta condició d'incondicional convençut la que, per damunt de tot, em mou a advocar per la consolidació definitiva d'aquesta realitat esplèndida amb què vostè principalment, i el seu equip de companys i tota la gran família del Lliure, han enriquit el patrimoni musical del país. Quedi clar, en tot cas, que confio plenament en el seu sentit de la responsabilitat, en el de tots els seus companys, en l'afecte que senten per l'orquestra, en el futur esplèndid que té davant seu i també en la solidesa institucional del Lliure. Oimés en aquest moment en què el camí cap a la nova seu apareix definitivament despullat d'entrebanes i s'obre un futur en què tot és possible.

Del seu affm.

Jaume Comellas ●

CONVOCATÒRIA

VI CONCURS NACIONAL EUGENIO MARCO PER A CANTANTS D'ÒPERA. Organitzat per l'Associació d'Amics de l'Òpera de Sabadell, tindrà lloc a Sabadell entre els dies 4 i 10 de març de 1996. Hi poden participar tots els cantants de nacionalitat espanyola que hagin cursat els estudis en un conservatori oficial o estudis similars en una escola privada o amb professor particular. L'edat màxima dels concursants és de 32 anys per a les dones i 35 anys per als homes. No hi poden participar aquells que hagin estat guardonats en aquest concurs en edicions anteriors. Es faran tres

proves eliminatòries. Els concursants hauran d'interpretar només àries d'òpera, cantant dues a cada prova (sis en total si s'accedeixen a totes). S'atorgaran cinc premis oficials dotats amb 500.000, 300.000, 250.000, 200.000 i 200.000 pessetes, i s'atorgaran també dues mencions especials de 100.000 ptes., per a veu de mezo-soprano i de baix. També s'atorgaran mencions honorífiques. La data límit d'inscripció és el dia 16 de febrer de 1996. Per a més informació: Associació d'Amics de l'Òpera de Sabadell. Plaça de Sant Roc, 22, 2n 1a. 08201 Sabadell. Tel: 725 67 34. Fax: 727 53 21.

Editat el catàleg del Fons Musical Josep Maria Ruera

La Secció de Música de la Biblioteca de Catalunya acaba d'editar el catàleg del Fons Musical Josep Maria Ruera. Es tracta d'un volum acuradament editat, la realització del qual correspon a Joana Crespi i a Joana Maria Garau.

El volum comença amb una cronologia a tall de síntesi biogràfica succinta del músic barceloní de naixement i granollerí d'adopció.

A la justificació de la metodològia del treball s'assenyala que els manuscrits "s'han agrupat per gèneres musicals, amb ordenació cronològica segons l'any de composició. Al final de cada epígraf, hi figuren les composicions segons any, ordenades alfabèticament per títols". També s'indica que la catalogació s'ha fet seguint la normativa internacional (AACR/2 i la ISBD (PM), i que les informacions que apareixen escrites entre claudàtors són informacions que no figuren al document i que han estat obtingudes en altres fonts.

Com és sabut, Josep Maria Ruera (1900-1988) va ser un músic polifacètic, deixeble, entre d'altres, d'Enric Morera, Joan Baptis-

ta Lambert i Joan Lamote de Grignon; va actuar en diverses formacions, des d'orquestrades de ball fins a l'Orquestra Pau Casals i durant més de seixanta anys va exercir com a organista a l'església parroquial de Sant Esteve de Granollers. Va desenvolupar una important tasca pedagògica com a director que va ser de l'Escola de Música de Granollers des del 1945. Va crear la delegació de Joventuts Musicals de la ciutat vallesana i dirigí diferents formacions de característiques variades.

En tot cas, en l'àmbit en què la seva trajectòria va excel·lir més va ser en el de la composició, amb un *opus* molt divers que va de la música simfònica a la música per a cobla passant per música de cambra, per a piano, vocal, coral dramàtica, etcètera. La seva composició *Empúries*, una de les més transcendents del conjunt de la seva obra, li va merèixer el Premi Ciutat de Barcelona l'any 1972, essent aquest un dels guardons més importants dels diversos que aconseguí al llarg de la seva dilatada trajectòria. ■

Cicle de concerts al Conservatori de Barcelona

El Conservatori Superior Municipal de Música de Barcelona ha iniciat el seu cicle de concerts de la temporada 1995-96 amb la programació del primer trimestre.

Hi destaca la participació de la pianista Edith Fischer, que al llarg de tres concerts -dies 9 d'octubre, 6 de novembre i 4 de desembre interpretarà la integral de les *Sonates per a piano* de Beethoven.

En total, el primer trimestre acollirà deu concerts que s'oferiran a l'Auditori Eduard Toldrà de l'esmentat conservatori. L'oferta és variada i comprèn, seguint l'ordre cronològic, un concert a cura del duo de guitarres Montes-Kircher, un recital a càrrec dels premis de piano del Conservatori José Daniel

Canduela i Josep Maria Comajuncosa, la celebració de la Festa de Santa Cecília el 22 de novembre, amb l'actuació dels Cors del Conservatori dirigits per Carles Josep Comalada, l'actuació del Quartet de Saxofons, integrat per Raül Pérez, Francesc Gregori, Mireia Sisquella i Raül Pina, les actuacions dels premis de Cant del Conservatori, Joan Giral, Jen Chen Pon, i Xavier Comorera, un concert a benefici de l'Associació Catalana del Parkinson a cura de David Olmedo i Gaetane Duynslaeger i, finalment, el Concert de Nadal amb l'actuació de Joan Barcons -oboè d'amor- i la secció de cordes de l'Orquestra Simfònica del Conservatori dirigida per Albert Argudo. ■

Cicle de concerts al Palau Güell

Entre el passat 13 d'octubre i el 9 de febrer es desenvolupa un cicle de concerts protagonitzats pel Quartet Gala. Comptant amb el suport de la Diputació de Barcelona, aquesta sèrie de sis concerts comptarà també amb la col·laboració de solistes convidats, com són la fagotista Eugènia Sequeira, el guitarrista Lluís Gasser, la flautista Zuzana Capková, l'arpista Maria Lluïsa Ibáñez, el percussionista Santiago Molas i el recitador Ignasi Camprodón.

Per la seva banda, l'organista Miquel González i el trompetista Miloslav Capka protagonitzaran el Concert de Nadal que té lloc aquest 22 de desembre. El Quartet Gala, l'integren Miloslav Capka (violí), Piotr Jeczmyk (violí), Victor Petre (viola) i Zsolt Tottzer (violoncel). ■

Veredict del III Certamen de Composició de Sardanes de Mollet del Vallès

La sardana *L'hostal de la Glòria* del compositor barceloní Xavier Armenter i Saurí fou guardonada amb el primer premi (dotat amb 150.000 ptes.) del III Certamen de Composició de Sardanes per a Joves Músics "Mollet del Vallès, Ciutat Pubilla 1992". També rebé un accésit de 50.000 ptes. la sardana *Secrets* del compositor de Mollet del Vallès Santi Escura i Moradell. El premi especial per a estudiants fou declarat desert.

El jurat d'aquest certamen, que convoca l'Ajuntament d'aquesta localitat vallesana, fou format per Josep Solà, Jesús Ventura, Jaume Cristau, Manuel Oltra i Jordi Molina.

Els premis seran lliurats aquest 25 de desembre, al Concert de Nadal, al Teatre Municipal Can Gomà de Mollet del Vallès, on s'estrenaran les sardanes guanyadores. ■

Carta al Director
Sr. Director

Voldriem afegir una nova dada a l'interessant article publicat a la vostra revista sobre els carrers de la ciutat de Barcelona dedicats a músics (CM/RMC, núm. 126, abril de 1995). Des d'aquest any, cal afegir-hi la plaça de Conxita Badia, al nou barri de la Pau, dedicada a la nostra mare, recordada com a soprano i professora de cant. L'acte inaugural, molt emotiu, va fer possible escoltar la seva veu en una gravació de la Romança de Santa Llúcia, que era, a la vegada, un homenatge als seus amics Josep Maria de Sagarra i Eduard Toldrà. Estic segura que els lectors amics de la "Revista Musical Catalana" en tindran una alegria. ● Carmen Agustí i Badia (Barcelona).

Cinc preguntes a...

JAUME TORRENT Director del Conservatori de Música del Liceu

L'inici del curs als conservatoris catalans ha resultat especialment conflictiu, com ho demostra l'intent de bloqueig de matrícules amb què han arribat a amenaçar si l'Administració no atén les exigències financeres derivades de l'esforç de la posada en marxa de la LOGSE. Jaume Torrent, director d'un dels dos conservatoris superiors de Catalunya situa l'abast de la problemàtica.

per **MÓNICA MONTORIOL**

Com es preveu la posada en marxa de la LOGSE en els conservatoris?

—A nivell general, el compliment del calendari passa per posar la data de la prova d'accés de grau mitjà, que sembla que serà a mitjan desembre. A partir d'aquest moment, s'aniran implantant de manera progressiva els tres cicles de grau mitjà, cadascun dividit en dos cursos. Però sense una inversió, o ajuda institucional forta, difícilment es podrà aplicar.

—A nivell econòmic, com els afecta la implantació de la LOGSE?

—Som una associació sense finalitat de lucre, un conservatori privat i ens autofinancem. És un tema molt greu, perquè la LOGSE fa desaparèixer la matrícula de l'ensenyament lli-

re, que ha estat una font d'ingressos molt important del Conservatori. L'Administració subvencionarà els centres públics, però nosaltres, com a institució privada, en principi quedem al marge d'aquesta previsió. Per això estem fent una tasca de sensibilització social, per tal d'implicar al màxim possible institucions, espònsors o subvencions per poder cobrir les nostres necessitats.

—Com quedarà la figura del Conservatori a la fi del procés d'implantació de la LOGSE?

—L'aplicació de la LOGSE des del punt de vista pedagògic ha implicat una modificació important que pot contribuir a millorar substancialment els plans d'estudi de l'any 1966. Nosaltres ja fa uns anys vam iniciar una transformació profunda dels plans d'estudis, per tal de millorar-los, ja que creiem que el

futur del nostre centre ha de passar per oferir un ensenyament de gran qualitat.

—Com veu la idea de la integració dels dos conservatoris superiors de música de Barcelona en un sol i ubicat a l'edifici del nou Auditori?

—El nivell superior encara és una incògnita. Nosaltres com a conservatori, en aquest moment apostem per un ensenyament superior i crec que estem capacitats per oferir-lo. De moment, respecte d'aquesta hipotètica integració no hem rebut cap proposta oficial.

—Creu que l'aplicació de la LOGSE ajudarà decisivament a millorar el sistema pedagògic i, en definitiva, el nivell professional dels músics?

—En l'aprenentatge intervenen diversos factors: la qualitat del professor, la qualitat de la programació i la receptivitat de l'alumne —crec que aquesta última és la més decisiva. Els alumnes tenen vocació d'estudiar música, però dubten sobre les perspectives professionals que els oferirà la societat. Nosaltres estem fent un gran sacrifici mantenint una sèrie de serveis docents, com per exemple una orquestra simfònica d'estudiants, però el que no podem garantir són els llocs de treball necessaris per professionalitzar aquests alumnes.

catalunya música / revista musical catalana

CATALUNYA MUSICA / REVISTA MUSICAL CATALANA

C/ Sant Fancesc de Paula, 2 - 08003 Barcelona

Butlleta de domiciliació bancària

Senyors, els agrairé que amb càrrec al meu compte/llibreta atenguin els rebuts que els presentarà CONSORCI DEL PALAU DE LA MÚSICA CATALANA, pel pagament de la meua subscripció a "CATALUNYA MÚSICA/REVISTA MUSICAL CATALANA".

Nº Entitat

Nº Agència

Dígit control

Nº Compte

Titular

Banc/Caixa

Agència

Adreça agència

Població

Signatura

Cal omplir les dades correctament

Butlleta de subscripció

Nom i cognoms

Professió

Carrer

Telèfon

Població

Dte.

Província

Desitjo subscriure'm a partir del número

Faré efectiu l'import mitjançant

amb la quota anual de 4.200 ptes.

☐ taló bancari adjunt.

semestral de 2.350

☐ domiciliació bancària. Per a subscripcions a l'estranger, consulteu el preu.

Grandiós Schiff

Palau 100. 13 d'octubre de 1995
(1r. concert), Palau de la Música Catalana. Philharmonia Orchestra. Dir.: George Cleve. András Schiff, piano.
Integral dels *Concerts per a piano* de Beethoven: *Concerts* núms. 2, 3 i 4.

per X. CASANOVAS-DANÉS

Grandiós començament de temporada, el de Palau 100. Protagonista, Ludwig van Beethoven, de qui s'oferia en dues sessions la integral dels *Concerts per a piano*. Els interpretaren la solventíssima Philharmonia londinenca, tan estimada pels barcelonins des dels anys del patronat Promúscia, i un pianista en el cim de la carrera, l'hongarès András Schiff. Molts punts per sota cal situar el director, l'austriaco-nord-americà George Cleve, d'una indiferència només comprensible a partir de la visió de Schiff de l'evolució del concertisme beethovenià, que no admetia altra signatura d'autor que la seva. Necessitava un subordinat al pòdium, algú anodí i obedient. La grisor de Cleve li garantia la supremacia.

La primera nit es van interpretar els *Concerts* núms. 2, 3 i 4, que Schiff va oferir en una progressió divergent que creuava les línies del formalisme i l'expressivitat. Si en el *Concert* núm. 2 es podia copsar una certa inconsistència en els *tempi*, una sofisticació exagerada i en uns perfilaments massa agressius per part del pianista, els resultats assolits a la segona part justificaven l'entusiasme d'un públic que ajustava paràmetres a unes regles de joc concretades en l'absolutisme del teclat i la densa profunditat d'una orquestra amb pilot automàtic. La coherència del criteri rector al teclat, la independència de mans i el vigor de la pulsació eren incontestables. La convergència amb l'orquestra, no gens, sobretot al començament.

En el *Concert* núm. 2 aquesta s'endarrereria en les entrades marcades a des- temps pel director. Aviat, però, els músics es refiaren de la seva pròpia intuïció més que no pas de la batuta per dialogar amb el piano de tu a tu, malgrat que aquest s'entestés en aquest concert en un virtuosisme de caire autista.

En el *Concert* núm. 3, Schiff es va mostrar menys tens que en l'anterior, i enjogassat i procliu a establir els contrastos entre conflicte-tendresa i epicitat-lirisme, tot instigant l'orquestra, volent convèncer per l'expressivitat del fraseig més que no pas pel bastiment de macroformes (després d'un començament desafortat que semblava voler arrabatar al *Concert* núm. 5 el sobrenom de l'Emperador). Em van agradar les llampades d'ironia del teclat, que, implícites en la partitura, la determinen tant com el retop de la matriu mozartiana. El núm. 3 va sortir satisfactori i el núm. 4, amb la seva majesttat afegida al magisteri del pianista, va resultar sensacional.

L'aprofundiment del concertisme mozartian fet amb Sándor Végh —hi ha uns enregistraments de referència amb la Camerata del Mozarteum— és un usdefruit que Schiff aplica als primers concerts de Beethoven. El quart, interpretat i "dirigit" per ell, escoltat després del tercer, denota un fil conductor que no entra en contradicció amb la novetat del seu idioma i la seva estructura. La persuasió amb què, en el "Largo" central, el piano amansia una orquestra combativa abocant-la a una placidesa nocturnal, va ser el punt culminant d'aquesta primera vetllada.

FOTO: A. BOFILL

András Schiff o la maduresa per interpretar Beethoven

Palau 100. 14 d'octubre de 1995 (2n concert), Palau de la Música Catalana. Philharmonia Orchestra. Dir. George Cleve. András Schiff, piano. Integral dels *Concerts per a piano* de Beethoven: *Concerts* núms. 1 i 5.

per LLUÍS TRULLÉN

El pianista András Schiff travessa un moment artístic excepcional; com ell mateix reconeix, ha assolit la maduresa per interpretar Beethoven.

Acompanyat per l'Orquestra Philharmonia i la no menys excepcional batuta de George Cleve, ens va oferir en el segon concert que completava la integral del *Concerts per a piano* de Beethoven, una lectura apassionada, poderosa, rotunda, enèrgica, i sempre recolzada en una tècnica prodigiosa i la màgia d'efectes sonors de bellesa inqüestionable. El virtuosisme, l'exhibició tècnica amb què va interpretar la monumental "Cadenza" del *Concert en Do Major*; l'encant clàssic, la mesurada proporció, l'elegància expressiva que va reflectir durant la interpretació d'aquesta obra va tenir com a brillant contrapunt una ver-

sió profundament romàntica de l'Emperador. La pulsació diàfana al més pur estil Pollini, un fraseig i un *legato* que mai no deixava de banda el mesurat ús del *rubato* emparentat amb el Beethoven de Kempff, l'amplitud sonora en l'atac dels acords —vehement com Ashkenazy— i al mateix temps misteriosos en els moments lírics del segon moviment (que tant ens va recordar el Beethoven d'Arrau i Benedetti-Michelangeli), semblaven confluir en una versió que tenia com a fi aprofundir en l'intel·lecte, buscar una mesura perfecta per arribar al més profund dels sentiments.

Va ser, doncs, un Beethoven d'una intel·ligència absoluta, d'una perfecció tècnica excepcional —tant pel que fa a orquestra, director i pianista—, reflex de la maduresa que exigeix Schiff per interpretar aquesta integral concertística.

Pons i Tokody canten bé Verdi

Palau 100. 28 d'octubre de 1995. Ilona Tokody, soprano. Joan Pons, baríton. Kemal Khan, piano. Àries i cançons de Verdi.

per X.C.-D.

Recital operístic de Joan Pons i Ilona Tokody per a Palau 100. Sense orquestra, ai las!, poc coixí per a una veu tan cabalosa i, sobretot, tan teatral, com la del baríton menorquí. Els seus Gernont, Comte de Luna, Boccanegra i Rigoletto figuren entre els més considerables que es poden escoltar, per potència, personalitat de timbre i construcció meticulosa del fraseig, que, quan no abusa de la mitja veu, perfila admirablement els personatges.

Al seu costat, la soprano hongaresa Ilona Tokody, una estupenda professional en l'etapa de maduresa. Si la veu de Pons és gran i astora per les subtilitats de què es capaç, la de Tokody sembla inicialment fràgil, però sorprèn pels seus recursos en el *fiato* i en la col·locació de notes, la destresa del

cant d'agilitat i per l'acoloriment d'un timbre amb tendència a la palidesa. En les escenes de *La Traviata*, *El trobador*, *Rigoletto* i *Simon Boccanegra* es va fer respectar tant com el seu company. Va ser molt aplaudida en tres cançons de Verdi, en l'indispensable "O mio babbino caro" i en la cançó "A'vuchella", cantada a duo amb un Pons que va tardar a fer-se expressiu en un tipus d'obra que, per petit, sembla anar-li gran. És una llàstima que cantants de primera fila com ells no presentin en els seus concerts àries o extractes d'obres menys tingudes pel repertori dels teatres.

El pianista era el nord-americà Kemal Khan, un dels pianistes del Metropolitan, és a dir, un d'aquells *coach* que treballen amb els cantants i fan carrera al seu costat. Va oferir un acompanyament ple de cautela, gairebé sempre a redós de les

FOTO: A. BOFILL

veus, com si s'atardés llegint a vista. Lent, però acompassat en el manteniment del *tempo*. Per allargar un programa curt, va tocar en solitari una fantasia sobre l'òpera *I Lombardi* de Verdi que es va anunciar com una improvisació i no era res més que una mostra de l'academicisme més ranci,

un seguit de melodies sense el menor intent d'harmonia —res a veure amb les paràfrasis listzianes!— i en la qual el pianista va mostrar problemes de sincronització entre una mà dreta ocupada a arpeggiar escales en l'agut i una mà esquerra desaprofitada en un sumariíssim suport rítmic.

La Tràgica de Mahler, i la colorística versió de Zubin Mehta

Palau 100. 26 d'octubre de 1995. Palau de la Música Catalana. Israel Philharmonic Orchestra. Dir. Zubin Mehta. *Simfonia núm. 6*, "Tràgica" de Mahler.

per LL.T.

Zubin Mehta va dirigir l'Orquestra Filharmònica d'Israel en el seu retorn a la temporada de Palau 100, amb un programa dedicat monogràficament a la *Simfonia núm. 6* de Gustav Mahler, obra d'extrema complexi-

tat, densitat musical, subjectivitat, i rerafons de contingut, aspectes que la converteixen en una de les partitures més complexes de la història del simfonisme.

La partitura pot enforçar-se des d'infinat de plantejaments, tal com ens han demostrat les batutes de Solti, Horenstein, Hait-

FOTO: G. POCH

nik, Mitropoulos, Karajan o Bernstein; i Mehta ens va oferir la seva visió particular, en què la rotunditat, la força, el temperament —a vegades com en el cas de l'últim moviment, summament excessiu—, es sobreposaven a una visió de l'obra més atenta al refinament de l'expressió, a la meticulositat del detall.

Mehta va oferir una lectura punyent, buscant l'espectacularitat de la percussió i la radiant lluminositat. Llàstima que els colors tan particulars de la paleta orquestral mahleriana que ajuden a crear una atmosfera singular, anaven apareixent amb excessiva evidència, amb una lògica summament evident. Aquell rerafons de les obres mahlerianes, aquells interrogants misteriosos tan presents en la *Tràgica*, van quedar desplaçats per una versió excessivament directa, efectista, però mancada de l'angoixa, de l'interiorisme al nostre entendre essencial per acarar Mahler.

El millor, l'orquestra

Ibercamera. 9 d'octubre de 1995. BBC National Orchestra of Wales. Dir.: Tadaaki Otaka. Dame Margaret Price, soprano. Obres de R. Strauss, Mathias i Walton.

per X.C.-D.

En el marc d'un Festival del País de Gal·les a Catalunya, Ibercamera iniciava la temporada amb la BBC National Orchestra of Wales i una cantant gal·lesa, Dame Margaret Price. El plat fort del programa era la *Simfonia núm. 1* de Sir William Walton, i al seu costat empal·lidiren *In Arcadia* del gal·lès William Mathias (1934-1992) i sis cançons de Richard Strauss, aquestes per l'encarcarament i uniformitat (tret del *pathos* desaforat aplicat a *Cäcilie*) amb què van ser interpretades per la soprano i l'orquestra. Price va cantar sis vegades un mateix lied amb veu encara robusta i ben timbrada, però amb uns registres extrems que sonen crispats.

Mathias, deixeble de Lennox Berkeley i molt valorat per la seva producció religiosa, va trobar la inspiració per la seva *In Arcadia* en un quadre de Poussin. L'obra, que el compositor considerava un "paisatge del pensament", glossa la juvenesa com a metàfora de l'envel·liment. És una peça de

divuit minuts —o sigui, llarga— obertament tonal, que comença amb un gran refinament tímbric, per fer-se inquieta en uns passatges d'orquestració puntillista. La contundència del ritme, que assoleix aires de marxa, substitueix la tímbrica com a pol d'atracció i les melodies s'hi fan recurrents. L'obra perd interès fins al final, quan la gran orquestra embolcalla delicadament el so d'una caixa de música.

La *Simfonia núm. 1* de Sir William Walton sembla una ampul·losa cornucòpia per a una tela massa petita. El seu gran format és innecessari i és en els dos moviments centrals, d'una relativa indefinició formal, quan arriba a captivar. El japonès Tadaaki Otaka, que és titular de la BBC National Orchestra of Wales des del 1987 —que va sonar amb una envejable cohesió sonora—, en va fer una lectura emfàtica i carregada d'una agressivitat que potenciava la fatuïtat intrínseca d'una obra que, tal vegada, resulta apta per gaudir-ne si s'escolta des de la galeria més distant de l'Albert Hall de Londres.

Descobrir Hume amb Jordi Savall

Euroconcert. 30 d'octubre de 1995. Monestir de Pedralbes. Jordi Savall, viola de gamba. Obres de Tobias Hume.

per LL.T.

El violista Jordi Savall va oferir un programa dedicat monogràficament al compositor anglès Tobias Hume, concretament a quinze de les peces seleccionades dels *Musical Humors*.

Jordi Savall continua essent el rei de la viola de gamba; la seva perfecció tècnica i musical és absoluta, la seva tasca musicològica ha resultat cabdal i la preocupació per descobrir nous repertoris sempre ha ocupat part de la seva carrera. Tobias Hume forma part d'una sèrie de compositors de l'Anglaterra dels inicis del segle XVII que dediquen bona part de la seva producció a la viola de gamba en detriment del

llaüt. Tobias Hume, que va assolir el grau de capità i que va tornar a Londres després de les hostilitats entre Suècia i Polònia l'any 1629, va deixar-nos unes obres caracteritzades per un fraseig lèndid, refinat, en què el lirisme es sobreposa a l'ornamentació. Deixa pràcticament de banda aquest recurs barroc, però per contra potencia al màxim el caràcter descriptiu de les obres, tot convertint-se en petites pàgines de característiques programàtiques, com és el cas de les obres *A souldiers march* o *A souldiers resolution*.

Jordi Savall va impartir una classe magistral de viola de gamba, amb riquesa de sonoritats i amb aquesta atenció profunda al detall que caracteritza el seu estil.

Acurat orgue portuguès a Barcelona

Cicle l'Orgue de la Catedral de Barcelona. 18 d'octubre de 1995. Gerhard Doderer, orgue. Obres d'Araujo i Seixas.

per LL.T.

La música per a orgue del Segle d'Or portuguès va integrar el programa que obria el Cicle d'Orgue a la Catedral, organitzat per Euroconcert. El musicòleg i organista Gerhard Doderer, especialista en les obres escrites per a orgue a la península entre els segles XVI i XVIII, va portar-nos la música de Pedro de Araujo i de Carlos Seixas, aquest últim compositor, d'un refinament expressiu i una invenció melòdica de creativitat excepcional.

Una de les facultats més lloables de Doderer és l'endinsament en l'estètica, la història i l'estil de les obres que passen per les seves mans. Catedràtic del Departament de Ciències Mu-

sicals de la Universitat Nova de Lisboa, les seves interpretacions respiren una claredat harmònica i una pulcritud absoluta en la difusió de la línia melòdica, fet fonamental per a la música d'orgue.

Sonoritats poderoses, diafanitat en les entrades dels subjectes en les obres contrapuntístiques, subtil expressivitat aplicada als passatges més delicats, tot apareix en la seva proporció justa; tot és, sens dubte, fruit d'un treball que va més enllà de la partitura i s'endinsa en un detallat estudi estètic de les obres.

El públic, com ja és costum en el cicle, va omplir la Catedral de Barcelona, i va gaudir de la sensibilitat d'un intèrpret que va reafirmar la seva categoria artística.

Schlomo Mintz

Mozart guanya Brahms en l'inici de la temporada de l'OBC

Inauguració de la temporada de l'OBC. 20 d'octubre de 1995. Auditori de Sant Cugat del Vallès. Gil Sharon, violí. Schlomo Mintz, viola i director. Obres de Mozart i Brahms.

per LL.T.

Sembla clar, després del concert de l'OBC, previ a l'inici de la temporada regular de concerts i que tingué lloc a l'Auditori de Sant Cugat del Vallès, que l'orquestra es troba en un moment de forma més que notable. L'auditori de Sant Cugat és la seu habitual de les gravacions discogràfiques de l'orquestra, un espai d'una acústica excepcional, que permet acollir amb perfecta claredat des de els *pianissimi* més subtils fins als *forte* més espectaculars; o el que ve a ser el mateix, potenciar al màxim les virtuts i els defectes d'una orquestra. El violinista, violista i director d'orquestra Schlomo Mintz és un músic meticulós amb la seva tasca, respectuós amb les obres que té davant seu i sempre atent a treure el màxim partit de

l'orquestra que ha de dirigir.

Versió equilibrada de *La flauta màgica* de Mozart, amb una línia musical nítida, serena i amb un Mintz cautelós amb els difícils passatges de la corda; un Mozart que va ser un preàmbul idoni a la *Sinfonia concertant K. 364*, amb Gil Sharon i el mateix Mintz com a solistes. Sonoritats bellutades, línia musical romàntica i perfecta compenetració entre orquestra i solistes van presidir una versió d'una transparència de línies i sempre d'acord amb els cànons de proporció clàssics reflectits en la partitura.

El més fluix del programa, la *Quarta simfonia* de Brahms; lectura correcta però mancada d'emotivitat, ben resolta tècnicament, però exempta del romanticisme i de la densa volada lírica brahmsiana.

Música oberta o la nova temporada de l'Orquestra del Lliure

Lloc i data: Teatre Lliure (Barcelona), 5, 6, 7 i 8 d'octubre.

Intèrprets: Orquestra de Cambra Teatre Lliure. David Liebman, saxo soprano.

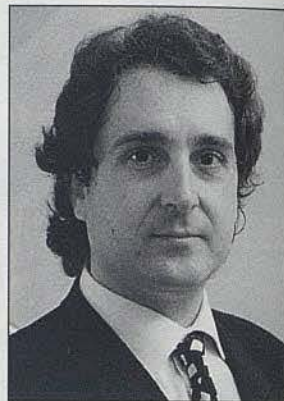
Obres: de Lluís Vidal i David Liebman, sota la proposta "Música oberta"

per DAVID PICÓ S.

La música contemporània abasta una gran diversitat de sons i estils. Aquesta diversitat és, de fet, una de les seves característiques. El jazz, la música tradicional, els poemes simfònics, les noves tecnologies, l'òpera..., tot és susceptible de ser tractat des d'un vessant contemporani. Per això aplaudim la iniciativa de l'Orquestra de Cambra Teatre Lliure d'obrir-se, definitivament, als diferents gèneres que configuren la contemporaneïtat musical, una iniciativa que ja es va posar en marxa en la inauguració de la nova temporada amb els concerts, a primers d'octubre, de Lluís Vidal i David Liebman.

Sota el títol de "Música oberta", la desena temporada de l'Orquestra va iniciar-se a ritme de jazz gràcies al pianista i compositor Lluís Vidal i a David Liebman, un dels saxofonistes més imaginatius i eclèctics del jazz actual.

El programa era una mostra de la producció recent de Lluís Vidal, però aquest cop, a més del baix i la bateria, l'acompanyava un grup de vent. La trobada de les composicions de Vidal i les possibilitats sonores dels instruments de vent va resultar un èxit. Les peces de Vidal, riques en oscil·lacions melòdiques, desprenen lluminositat, color i harmonia. De la primera part (sense Liebman) destaquem *Ball capvespre*, un joc molt expressiu de diferents llenguatges contemporanis, i *Suïte portuguesa*.

Josep Pons, director de la formació

lia, una original i deliciosa obra a partir de melodies populars. Les obres de Vidal es transformen, canvien de ritme i color continuament. De vegades, però, aquesta vitalitat es malmet en una sobrea-bundància de mutacions, especialment quan en el torn dels solos la densitat musical queda esqueixada.

La segona part, amb David Liebman, va perdre color, però va guanyar en subtilitat i intencionalitat. Van sobresortir dues peces que mesclaven el llenguatge de la música contemporània i el jazz. Una era *El escatime* i l'altra *The gravel and the bird*, l'única obra del programa composta per Liebman. David Liebman va afegir, amb les seves interpretacions, nous matisos i profunditat a un concert brillant que, abans del bis, va concloure amb *El gegant i el cargol*, una peça estructurada a partir de dos temes poulars: *El gegant del pi* i *Cargol treu banya*. En definitiva, un inici magnífic per a una temporada oberta a la pluralitat musical del nostre temps.

PASSIÓ PER LA MÚSICA

Canal 33

Estem assistint a la renaixença del jazz?

per RICARD GILI

D'una manera simplificada podríem dir que en el nostre món musical conviuen dues concepcions diferents del que és la música de jazz.

Per una banda, la concepció original, és a dir, aquella que entén el jazz com la música creada i desenvolupada pels negres nord-americans com a comunitat.

D'altra banda, la concepció més estesa actualment, aquella que, tot i reconeixent els orígens negroamericans d'aquesta música, considera com a jazz totes les propostes que han sorgit, tant a Amèrica com a Europa, en les quals la improvisació com a element interpretatiu té un paper important, independentment del llenguatge musical utilitzat. Des d'aquesta perspectiva, el concepte de música de jazz es converteix en un calaix de sastre on podem tobar els llenguatges i les expressions musicals més diversos, des de propostes properes a les avantguardes musicals europees, fins a les "fusions" entre la música "rock" i altres gèneres (salsa, *free jazz*, flamenc, música celta, etc.).

Malgat que la situació actual ens pot donar a entendre que aquesta és la concepció de la música de jazz que predomina, no es pot dir que aquella concepció original hagi quedat obsoleta, ni molt menys esborrada. Si fa deu o quinze anys, entre els mateixos músics de jazz, incloent-hi els negres americans, la idea del jazz com a camp per a la creació, al marge de vinculacions a una cultura o tradició

musical concretes, era la que predominava, avui podem afirmar que un moviment vigorós iniciat cap al 1990 en què es recupera la idea del jazz com a música tradicional dels negres americans, s'està afermant clarament i ja està donant, a la pràctica, els primers fruits importants.

Es un fet ja registrat que avui un nombre creixent de joves músics negres nord-americans estan treballant inequívocament en el sentit de recuperar els elements bàsics d'una tradició musical que havia passat, primerament, per ésser posada en qüestió (la revolució *bop* dels anys quaranta) i, més tard, totalment ignorada (les generacions de músics sorgits durant els anys setanta i vuitanta).

És així com els joves *jazzmen* negres americans estan redescobrint i reivindicant l'obra de músics fa pocs anys gairebé oblidats (Armstrong, Ellington, Jelly Roll Morton, Coleman Hawkins, etc.).

L'origen d'aquest moviment, una vegada més el detectem en el mateix bressol on va néixer el jazz: la ciutat de New Orleans. De fet, pel que fa al jazz, l'època gloriosa de New Orleans fa molts anys que va acabar. Però, malgrat això, en aquesta ciutat s'ha conservat sempre el caliu del jazz tradicional, a diferència de New York, capital del jazz des de fa seixanta anys, però totalment sotmesa als dictats de les modes i els gustos canviants impulsats per les marques discogràfiques i les revistes especialitzades.

De New Orleans han sortit alguns dels principals protagonistes d'aquest moviment de renaixença del qual parlàvem:

els germans Wynton i Branford Marsalis, trompeta i saxo, respectivament; Michael White, clarinet; Wendell Brunious, Nicholas Payton i Leroy Jones, trompetes; Freddie Lonzo, trombó; Herlin Riley, bateria, etc.

Fou, per una banda, el pare dels Marsalis, Ellis Marsalis, pianista, qui introduí els seus fills i els companys d'aquests en el coneixement profund de la música dels seus antecessors. L'entorn dels Marsalis ha estat una veritable escola per a molts dels joves de New Orleans en les seves primeres passes pel món del jazz.

D'altra banda, Michael White, professor de llengua francesa i castellana i músic aficionat, gràcies als contactes que al llarg de la seva adolescència mantingué amb músics veterans, com el clarinetista George Lewis, es nodrí intensament del llenguatge del jazz més tradicional i, el que és més important, adquirí consciència del tresor preciós que representava per al poble negre nord-americà i per a la seva cultura el jazz dit clàssic o tradicional. La gira triomfal de Michael White amb la seva orquestra, l'estiu de 1993, i els dos CD enregistrats (Antilles 314-512 168-2, *New Year's at the Village Vanguard*, i Antilles 422-848 545-2 *Crescent City Serenade*) són alguns dels fruits que ens han arribat produïts per la seva feina entusiasta i intel·ligent.

Si la tasca de Michael White en el terreny musical es centra en l'estil New Orleans, l'acció duta a terme per Wynton Marsalis al llarg d'aquests cinc darrers anys va molt més enllà. A part d'estudiar i recuperar els grans mestres de l'estil New Or-

leans (Jelly Roll Morton, King Oliver, Louis Armstrong, etc.), Wynton Marsalis ha investigat en altres camps de la tradició musical negroamericana, sobretot en l'inesgotable món musical de Duke Ellington, des de les seves primeres composicions i arranjaments fins a les darreres obres del genial músic.

Ha estudiat també els grans innovadors dels anys quaranta, com Dizzy Gillespie i Thelonious Monk.

Els fruits de tota aquesta feina d'investigació els ha donat a conèixer, des de ja fa tres anys, per mitjà dels concerts que regularment ofereix al capdavant de la Lincoln Center Jazz Orchestra, tot actuant en aquest centre novaiorquès i en altres punts del país, i havent efectuat aquest estiu del 95 una celebrada gira per Europa.

Les versions que ens donen Marsalis i els seus músics, dels grans mestres, tot i essent fidels a l'esperit original de cada tema, tenen una frescor i un vessant creatiu que les fa actualíssimes. Escolteu, com a exemple, les interpretacions de "Take the A train", "Black and tan Fantasy" o "Boy meets Horn", enregistrades en directe amb la Lincoln Center Jazz Orchestra (Columbia CK 66379 *Jazz at Lincoln Center - They came to swing*).

A part d'aquesta tasca de recuperació dels clàssics, Wynton Marsalis desenvolupa també les seves pròpies concepcions musicals, de vegades amb trets avantguardistes i d'altres amb clares influències dels grans mestres, fonamentalment de Duke Ellington (Columbia 473055 2 *Citi Movement (Griot New York)*).

En el si dels grups dirigits per Wynton Marsalis han coincidit diversos joves solistes que es mouen en direccions convergents amb la del seu director. Destacarem els pianistes Marcus Roberts, Eric Reed, Mulgrew Miller i Cyrus Chesnut, els saxofonistes Joshua Redman, James Carter, Jesse Davis i Jerry Dod-

gion, el trombonista Wycliffe Gordon, els trompetes Roy Hargroove i Nicholas Payton, etc.

La majoria d'aquests músics actuen normalment amb els seus propis grups i han enregistrat interessants discs sota el seu nom.

No tot el que trobem en aquests enregistraments es pot qualificar com a jazz clàssic o tradicional. Ara bé, en cada un descobrim diverses interpretacions en què, juntament amb formes expressives personals i originals, les qualitats bàsiques de la música negra americana, és a dir el *swing* i l'expressivitat espontània i càlida, més emotiva que no pas cerebral, sorgeixen amb força i convicció.

Quan amb prou feines han passat cinc anys des que es va iniciar, podem detectar en aquest moviment dues línies de treball paral·leles complementàries, ambdues fonamentals.

L'una, l'estudi i "reaprenentatge" del llenguatge musical tradicional, acció que s'està duent a terme, en general, amb respecte i rigor, i, a la vegada, amb una clara projecció envers el futur.

L'altra, el desenvolupament d'una consciència en què el passat cultural, la tradició, etc., no apareix com quelcom obsolet o vergonyós, sinó que són motiu d'estudi i orgull per a una gent que massa sovint han hagut de sentir-se tractats com a

"raça inferior" o "poble inculte".

El desenvolupament d'una consciència que valora el passat cultural propi, esperona els joves músics a endinsar-se de manera creixent en aquest llegat preciós que la majoria dels de la seva generació fins ara desconeixien.

Com tots aquests moviments que es fan des d'una actitud conscient i reflexiva, és molt possible que el geni creatiu generós i espontani que caracteritzava les generacions passades no es torni a manifestar amb la mateixa intensitat.

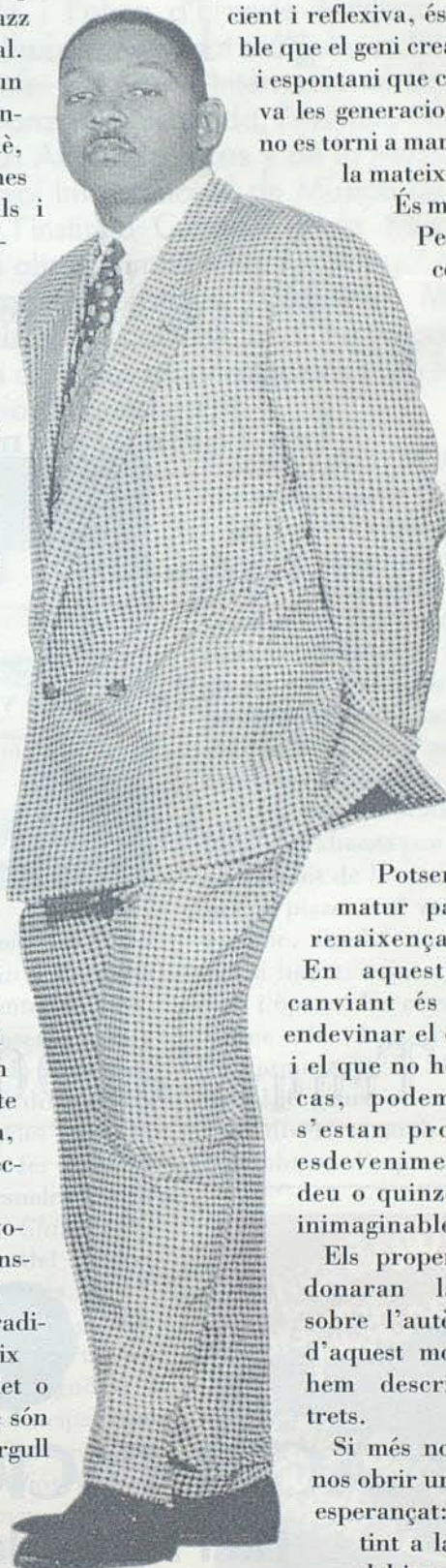
És molt possible.

Però també és cert que adquirir consciència dels valors que conté el passat cultural propi és la millor arma contra l'oblit i l'abandonament de la identitat o personalitat cultural.

Potser és prematur parlar d'una renaixença del jazz. En aquest món tan canviant és impossible endevinar el que és sòlid i el que no ho és. En tot cas, podem dir que s'estan produint uns esdeveniments que fa deu o quinze anys eren inimaginables.

Els propers anys ens donaran la resposta sobre l'autèntica força d'aquest moviment que hem descrit a grans trets.

Si més no, permeteu-nos obrir un interrogant esperançat: estem assistint a la renaixença del jazz?

Wynton Marsalis

Volem compartir amb vostè

l'emoció i els bons moments

que la música ens ofereix.

Posem a la seva disposició

les fórmules més avançades

per assegurar-li la vida, la salut,

els estalvis i ara,

també, les pertinences.

Truqui'ns 900 30 00 30

AGRUPACIÓ MÚTUA

Faci's soci del seu futur

En el centenari d'Ernesto Lecuona

Aquest any es compleix el centenari del naixement d'Ernesto Lecuona (Guanabacoa, Cuba, 1895-Santa Cruz de Tenerife, illes Canàries, 1963). Diverses institucions han realitzat actes en commemoració del músic cubà, en l'àmbit estatal i internacional. Cal destacar el Festival Internacional Homenaje a Ernesto Lecuona, celebrat a l'Havana, que va reunir —els mesos de juliol-agost— importants intèrprets lecuonians. La repercussió a Espanya del centenari del compositor —esdevingut famós arreu per ser l'autor de *Siboney*— també s'ha fet sentir. La SGAE (Sociedad General

de Autores y Editores) ha promogut la publicació de diversos estudis sobre la vida i l'obra d'Ernesto Lecuona, i alhora n'ha promogut múltiples activitats musicals. El Festival Internacional de Música y Danza de Granada, l'Institut Nacional de las Artes Escénicas y de la Música, el Festival Internacional de Música de Canàries i l'Institut Cubano de la Música, entre d'altres, també n'han promogut actuacions commemoratives. "Catalunya Música/Revista Musical Catalana" ha volgut afegir-se a aquestes manifestacions amb la publicació d'aquest escrit.

per HELENA BAYO

Ernesto Lecuona va tenir, en vida, un reconeixement públic d'abast internacional. Emissores radiofòniques, editores, teatres, canals de televisió i companyies discogràfiques van prestar gran atenció a la seva música. Compositor eminent, pianista i director d'orquestra, és una de les figures cabdals de la música iberoamericana, i, per la seva gran proximitat, el músic cubà més difós a tot el món.

Va realitzar els estudis al Conservatori Nacional Hubert de Blanck a l'Havana i s'hi graduà amb Medalla d'Or. Va oferir recitals pianístics a importants escenaris d'Europa, EUA i Cuba. A partir de 1928, després d'interpretar les seves pròpies obres a la Maison Gaveau de París, l'èxit obtingut l'empeny a continuar divulgant les seves composicions, a més d'altres obres de la literatura pianística universal. Com a intèrpret, músics cèlebres el van elogiar: Maurice Ravel, George Gershwin, Joaquín Turina... Com a compositor, la seva obra pianística és coneguda internacionalment. Hi va fusionar elements universals amb formes pròpies nacionals.

Famoses són la dansa *La Comparsa* i *Malagueña* (de *Suite Andaluza*) per esmentar-ne dues.

A Espanya es presenta com a concertista el 1924 i, posteriorment, hi torna i hi dirigeix els seus propis espectacles teatrals, cosa que també va fer a Llatinoamèrica. Les sarsueles *María de la O*, *Rosa la China* i *El Cafetal* són, dintre del gènere, potser les més conegudes.

Per al cinema, va compondre expressament o hi va portar les seves obres més conegudes; i arribà, fins i tot, a participar com a intèrpret en la filmació. Són famosos els films *Adiós Buenos Aires* (1936), *Siboney* (1939) o *María de la O* (1947). Encara més famós és el film *Amarcord* de

Federico Fellini (1973), en el qual és remarcant *Canto Siboney*.

La seva obra vocal i, concretament, la sarsuela cubana són pilars fonamentals de la seva producció. En l'art líric té la mestria d'absorbir i sintetitzar els dos vessants de la lírica popular finisecular cubana: el cantautor amb la seva guitarra i la cançó acompanyada pel piano.

Tot i que Lecuona és conegut fonamentalment per la seva obra en l'àmbit de la cançó, les obres per a piano i el repertori líric escènic, també va compondre per a ballet, música de cambra, *lied* i òpera. En el catàleg de les obres de Lecuona publicat recentment per la SGAE apareixen 130 gèneres, espècies i formes diverses, amb un total de 851 obres; d'aquestes, 502 són

vocals, 156 per a piano, 81 per a l'escena, 97 orquestrals, 3 de música de cambra, 1 per a banda i 11 per al cinema. Com es pot comprovar, el multifacetisme va ser una de les característiques primordials de Lecuona.

Unes cent quaranta obres es van quedar sense classificació precisa per part de l'autor; i és curiós de fer notar que, en ocasions, les seves denominacions van ser capritxoses (*Rapsodia-rumba*, *Son humorístic*, *rumba slowly...*). Entre els gèneres i les formes cubanes tractats van predominar la dansa i, sobretot, la cançó (boleros, congues, *guarachas*, rumbes, havaneres, criolles...) i també gèneres no estrictament cubans però sí iberoamericans, com cuplets, jotes, passos-dobles, valsos a la manera criolla, tangos argentins... La seva estètica va estar condicionada per allò popular, cubà i internacional, combinat de manera molt personal. Amb les seves obres s'han fet nombrosos arranjaments i versions.

La influència espanyola va ser molt important en la seva música; i un grup important de les seves obres és concebut en estructuració i llenguatge amb un estil típicament hispà. Han adquirit gran fama: *Suite Andaluçia*, *Ante el Escorial*, *San Francisco el Grande*... Diversos llocs i regions d'Espanya van ser nom de moltes de les seves obres per a piano i per a altres formats: Madrid, El Escorial, La Alhambra, Màlaga, Granada, València, etc.

En Lecuona no van funcionar els prejudicis sobre tipus i gèneres musicals. Com a música "cult" o de "concert" hi havia molts elements que s'apartaven dels codis establerts, i com a música "popular" o "lleugera" l'elaboració del text musical no encaixava amb la connotació d'aquests termes. Tot i que la crítica i el públic del seu temps li van ser favorables, no han faltat detractors que s'han agafat a aquesta peculiaritat per tractar de desvalorar-lo. També el van

A dalt, Lecuona amb Esther Borja.
A sota, Pedrito Fernández

titllar de romàntic pel fet d'estar allunyat de les tendències avantguardistes d'aquest segle. Però el temps ha demostrat la seva qualitat i transcendència en la història universal de la música.

(Sinopsi biogràfica basada en el text de Jesús Gómez Cairo "Ernesto Lecuona en la órbita de su creación", d'Autores del siglo XX -vegeu bibliografia-).

Testimoni directe

Hem estat afortunats de poder parlar amb diverses persones que, no solament van conèixer personalment Lecuona, sinó que van treballar al seu costat i van mantenir una relació personal d'anys amb ell. Es tracta dels cantants Esther Borja, M. de los Àngeles Santana i Pedrito Fernández. Les converses van tenir lloc a l'Havana a principis d'agost, amb una calor sufocant i amb l'aventura de desplaçar-se per la difícil i, per a nosaltres, desconeguda ciutat. En reproduïm una, amb Pedrito Fernández, en la qual s'evoca el món del Paral·lel barceloní dels anys cinquanta.

Casa de Pedrito Fernández, tenor còmic. L'Havana 3/8/95

(Pedrito Fernández va treballar amb Lecuona tota la vida des

que va començar la seva carrera artística. Eren amics i li feia de secretari. Només arribar fa la broma que, entre tots els entrevistats, estan traient Lecuona de la tomba, i que amb la feina que els està donant amb tants d'homenatges, al final serà Lecuona qui se'ls emporti, a ells...).

L'amistat amb Lecuona ja venia per part dels meus pares. Jo tenia afició envers el teatre, però en principi, a casa no volien que m'hi dediqués. El 13 de setembre de 1935, Lecuona ens va fer debutar, alhora; érem l'Esther Borja i jo, i aquí va començar aquesta gran relació. Vam ser tan afins l'un amb l'altre, que jo era la confiança de Lecuona. Feia un programa de ràdio tres cops a la setmana i jo li escrivia, cantava, feia de tot.

Recordo especialment la Revista Tropicana en el Teatro Cómico del Paral·lel de Barcelona. -ara desaparegut fa uns anys- per allà el 57. Joaquim Gasa va venir a Cuba a proposar-li el projecte i volia estrenar pel maig, però li va dir que volia els èxits d'ell. Lecuona li va contestar que no hi tenia inconvenient, però el va avisar que a EUA voldrien cobrar els drets d'autor. "Jo no hi tinc inconvenient, però a EUA voldran cobrar". L'empresari va dir que ho arreglaria tot. A Barcelona, la revista va resultar un èxit de bogeria. A la setmana justa, sona el telèfon a les set del matí. Efectivament, hi va haver problemes. Ens reclamaven diners. Lecuona va compondre un número diari per canviar tota la música dia per dia. Perquè es vegi quina era la fecunditat de Lecuona.

Bibliografia consultada:

-Martínez, Orlando: *Ernesto Lecuona*. Unión de Escritores y Artistas de Cuba, 17 y H, El Vedado, Ciudad de La Habana, 1989.

-Autores del Siglo XX. *El arte musical de Ernesto Lecuona*. Sociedad General de Autores y Editores. 1995.

-Catálogo de obras de Ernesto Lecuona. Sociedad General de Autores y Editores. 1995.

JOAN LLOVERAS

La carrera honesta d'un tenor ignorat

per TERESA MARTÍNEZ

El tenor català Joan Lloveras va néixer fa 61 anys a Vilanova i la Geltrú. Estudià cant al Conservatori del Liceu i música al Conservatori Municipal, ambdós a Barcelona. Entre el 1960 i 1965 canta segons papers al Liceu. L'octubre de 1966 debuta com a primer tenor a l'òpera de Tel-Aviv, Israel, amb *La Bohème* de Puccini. S'està tres anys consecutius a Israel cantant en 270 funcions operístiques. El setembre de 1969 debuta a Alemanya (aleshores República Federal), on ha cantat pràcticament a tots els teatres més importants. Durant els darrers 25 anys ha desenvolupat la seva carrera cantant en més de 20 països d'arreu del món...

Tot aquest currículum, només mínimament apuntat, pertany a un tenor que ho ha donat gairebé tot per l'òpera i que no és gaire conegut a la seva terra. Nosaltres hem volgut recuperar-lo i fer justícia a una carrera que es va donar per acabada oficialment a Espanya a principis d'any amb *Il trovatore* de Verdi, tot cantant en la pell de Manrico en la temporada d'Òpera a Catalunya en la qual ha col·laborat en diverses ocasions.

Joan Lloveras em rep a casa seva, a Vilanova i la Geltrú.

—Jo estudiava cant i música des de l'any 1955. Feia el servei militar a la Comandància de Marina a Barcelona. Quan vaig acabar vaig començar a treballar a la Diputació. Em vaig

casar. Vaig tenir les dues filles. I continuava estudiant cant i música. I cantava al Liceu fent segons papers.

—És cert que va arribar a Tel-Aviv gràcies a Plácido Domingo?

—No és ben bé així. Domingo, un "muchachote" molt trempat i molt honest, va sentir-me cantar en un assaig. Li vaig agradar i va suggerir que podia projectar una carrera internacional. Però, on vols que vagi?, li vaig dir. Tinc una família, una feina... Em va facilitar una adreça de la Israel National Opera. Vaig escriure-hi, vaig enviar-hi una gravació, i em van contractar per un any, en principi. Vaig demanar una excedència a la Diputació i amb la família cap allà. Van ser tres anys fantàstics, encara que aleshores el país estava envoltat d'enemics i hi havia cada dia trets a les fronteres.

Com hem dit, debutà amb *La Bohème*. Vaig fer exactament 241 funcions d'òpera, l'opereta *El murciélag*, 20 concerts... va ser una gran escola, recorda el tenor. Al cap de tres anys un crític jueu amb contactes a Alemanya em va animar a fer-hi unes audicions. Una agència de Düsseldorf es compromet a representar-lo. I des de Krefeld —lloc del seu primer teatre— començaren les actuacions per tot el món: Viena, Nova York, París, Londres..., més de 200 funcions a Hamburg... cantant *Il trovatore* (més de 150 funcions), *Un ballo in maschera*, *Lucia di Lammermoor*, *La Bohème*, *Turandot*, *Andrea Chénier*, *Cavalleria rusticana*, *Rigoletto*, *La*

Joan Lloveras en la darrera producció de *Il trovatore* dels Amics de l'Òpera de Sabadell

forza del destino, *Tosca*, *Werther*, *La traviata*... fins a un total de 35 papers diferents.

Després de residir a Krefeld, Essen i Hamburg, el 1980 estableix la seva residència a Barcelona, i des del 1990 viu a Vilanova i la Geltrú, el seu poble, vora el mar.

—Vostè és fill i nét de pescadors. D'on li vingué la inquietud pel cant?

—Sempre m'havia apassionat, el cant. Jo era un noi normal. Vull dir que jugava a futbol, anava a ballar amb els amics... Però quan tenia 17 anys vaig veure al cinema del poble El gran Caruso amb el Mario Lanza i vaig veure els quatre passis que van fer-ne... Quina pel·lícula! Jo ho portava a dins, m'apassionava, però encara no sabia que tenia veu. Als set anys em quedava "enganxat" a la ràdio escoltant òpera. I no tenia cap precedent a la família. Fent la mili a Barcelona tenia moltes hores perdudes i vaig anar a classes de cant. Em van dir "tu ets un tenor, nano!".

—Com reaccionà la seva família quan decidí dedicar-se al cant? Tenia potser el seu futur reservat a la mar?

—No. A mi el mar m'apassiona, però des de la sorra. No tinc esperit de pescador com el meu pare o el meu germà. La meua família em va dir, "estem amb tu".

El tenor començà a estudiar amb Manuel Cots, bàsicament tècnica vocal durant dos anys. Paral·lelament estudià solfeig amb Enriqueta Garreta Toldrà, de la qual conserva un record entranyable. S'examinà per lliure als dos conservatoris barcelonins, sempre amb el resultat de les màximes qualificacions, tant en cant com en solfeig. I més tard afrontà repertori operístic amb el mestre Mulé durant gairebé cinc anys. Joan Lloveras fou assidu al cinquè pis del Liceu. *Hi havia gent molt apassionada*, recorda. *Tenien els seus cantants predilectes, i quan cantaven al teatre cridaven com bojos. M'agradaven molt en Corelli i Del Monaco, però el meu predilecte fou el tenor Gianni Poggi. En dones, la Tebaldi era de les meves predilectes. I com a companya ideal als escenaris, durant la meva carrera, la meva estimació recau en Mirella Freni.*

—Com descriuria la seva vida de cantant i pare de família en l'època de màxima activitat professional?

—*La vida d'un cantant d'òpera a casa seva és la d'un pare de família normal, però molt concentrat en la seva feina, que és d'una gran responsabilitat. Perquè... què passaria si et quedés sense veu dalt l'escenari? És una por permanent, a banda que si et passa et jugues la feina i el teu nom. Per això no és estrany que molts cantants d'òpera siguin meticulosos malgrat que alguns els titllen de maniàtics. Però no és cert. És la por de fer una mala feina davant el públic. Tot això, la meva família ho ha entès molt bé i mai, ni la meva dona ni les meves filles, me n'han retret res. Sempre han estat amb mi. Donant-me suport, al meu costat.*

—Vostè ha experimentat la sensació de por abans de sortir a l'escenari?

—*Sempre. Això no es perd. I molt més la vaig sentir amb Il trovatore, en Òpera a Catalunya. Perquè si en plenes facultats un dia no surten les coses*

com tu esperaves, aleshores es comença a dir que en Lloveras es fa gran... El que acuso més són els nervis, la responsabilitat.

Com hem assenyalat abans, Joan Lloveras ja no canta òpera a Espanya, *encara que si em demanen de participar en un concert benèfic o d'homenatge amb altres cantats, aleshores ho accepto encantat, puntualitza.* En canvi, continua la seva carrera a altres països, com la seva benvolguda Alemanya, on ha fet recentment una llarga sèrie de *La forza del destino* (nova producció) a l'òpera de Wiesbaden.

—Ha desenvolupat la faceta del concert i recital operístic?

—*No, no va amb mi, Jo em considero actor, m'agrada molt el teatre. M'agrada compaginar la meva passió pel cant amb el teatre.*

—Quina és la seva òpera predilecta?

—*L'òpera amb què m'he sentit més a gust durant els darrers 12 anys és, indiscutiblement, Andrea Chénier. Estimo molt el personatge. La música és fabulosa. I no recordo al llarg de la meva carrera un personatge amb tant d'amor i dedicació com aquest. No recordo cap òpera que m'agradi tant. També estic enamorat del personatge de Rodolfo de La Bohème. Em van els personatges poètics i romàntics!*

El tenor de Vilanova i la Geltrú ha estat dirigit per directors d'orquestra del prestigi de Molinari Pradelli, Klaus von Donahy, Horst Stein, Giuseppe Patané, Nello Santi o Michelangelo Veltri.

—Amb quin director s'ha avingut millor o, pel contrari, pitjor?

—*En general, m'he avingut bé amb tots, perquè sóc bastant antidivo. Amb Gianfranco Masini vaig tenir una estreta amistat durant molts anys. Predominen els bons records.*

—Recorda alguna funció de manera especial?

—*Si per exemple hagués d'es-*

collir dues funcions de manera especial, de les prop de 1.300 que he fet a tot el món, escolliria un Trovatore a l'Òpera de París la primavera de 1975 i la primera funció de Cavalleria rusticana al Metropolitan de Nova York la tardor de 1979. Han estat els punts culminants de la meva carrera. I puc dir, continua Joan Lloveras, sincerament, que no recordo cap funció de manera negativa. Mai no he estat protestat. Recordo, això sí, una òpera molt protestada escènica a Stuttgart, la temporada 82-83, en una nova producció de Il trovatore on es presentava l'obra basada en les guerres civils d'aquest segle. Es va generar un escàndol majúscul!

Malgrat l'excel·lent carrera internacional que ha desenvolupat Joan Lloveras en tots aquests anys, avalada per nombroses crítiques favorables i el reconeixement del públic, només ha actuat dues vegades al Liceu. Vaig fer-hi tres funcions de Cavalleria rusticana la temporada 75-76 i tres funcions de Mefistofele la temporada 76-77, Vaig tenir bones crítiques, vaig agradar..., però crec que aquesta fou la raó per la qual em van "enterrar", a Barcelona. En aquest punt el tenor confessa que vaig molestar, vaig encendre alguna alarma... Per a mi fou molt dur i amarg. Després de triomfar tants anys a l'estranger, vaig sentir-me humiliat a casa meva!

Malgrat tot, ningú que conegui Joan Lloveras no pot negar la seva sinceritat, honestat, professionalitat i la gran enteresa que encara conserva. Ell mateix tanca l'entrevista fent una glossa del que sent. *Sóc un cantant d'òpera, amb una carrera llarga, que em sento molt realitzat, i que esclato de felicitat perquè he pogut ser un professional d'allò que m'apassionava. I l'únic punt negre que he tingut en la meva carrera —i que ja he superat des de fa molts anys— ha estat que a la meva pròpia pàtria se m'ha ignorat.*

Amb motiu del 150è aniversari de la mort de Jacint Verdaguer és oportú de recordar l'atractiu que la seva obra poètica ha exercit sobre diverses generacions de compositors, que no es limita a l'àmbit cultural de la Renaixença (per la simbologia nacionalista de l'obra de Verdaguer i la dimensió mitificada de la seva figura) ni a la seva dimensió estricte-ment religiosa, sinó que arriba a compositors com Joaquín Rodrigo (*Tríptic de mossèn Cinto*) i Xavier Montsalvatge (*Sum vermis*), passant per Manuel de Falla (amb la seva monumental cantata escènica inacabada *Atlàntida*) i per sengles obres escèniques sobre *Canigó*, de Jaume Pahissa i Antoni Massana.

Entre un nombre considerable d'autors catalans avui pràcticament oblidats (s'han pogut catalogar més d'un miler d'obres musicals de diversa ambició amb textos de Verdaguer) cal esmentar, entre els exegetes musicals més representatius del poeta, la figura

d'Antoni Nicolau, el qual va contribuir de manera decisiva a la cristal·lització de l'ideari musical de l'Orfeó Català, per mitjà del poema coral d'adscripció polifònica i sovint d'inspiració popular (*La mort de l'escolà*, *Divendres Sant*, *El Noi de la Mare*, etc.), i d'una lírica d'inspiració religiosa sovint de procedència montserratina (*Cicle montserratí*).

Tot això sense comptar les peces emblemàtiques que han assolit un rang autènticament popular, en el vessant de la devoció igualment popular (el *Virolai* de Josep Rodoreda) o per la seva significació patriòtica (*L'emigrant* d'Amadeu Vives).

Ja que la música i la poesia de Verdaguer s'agermanaren en el renaixement de la música catalana, la recollida i documentació d'obres musicals amb text de Verdaguer —que avui promouen diverses institucions— ha de ser un mitjà eficaç per al coneixement de la música catalana d'una època i per a la seva difusió.

Jacint Verdaguer, música i poesia

Poesia i música en l'obra de Jacint Verdaguer

Catalunya va prendre una nova consciència de les seves possibilitats culturals i dinàmiques gràcies a la Renaixença. L'any 1995 s'escau el cent cinquantè aniversari del naixement de Jacint Verdaguer i Àngel Guimerà, i el centenari de la mort de Josep Yxart. A part d'aquesta coincidència cronològica, aquests literats i crític artístic representen, alhora, les figures cabdals de la

segona renaixença, la que consolidà el desenvolupament produït vers la meitat de segle, i els que abocaren la literatura catalana amb puixança vers el segle XX. Verdaguer assolí un triomf popular sense parió; no en va fou considerat "el poeta" de Catalunya. Aquest fet va afavorir que els textos verdaguerians es transvasessin al món de la música, amb una intensitat i una abundor astoradores.

per FRANCESC CORTÉS

Fins al moment, s'han pogut catalogar mil vuitanta obres que, bé han emprat textos verdaguerians com a suport textual, bé s'han inspirat directament en el món poètic verdaguerià. Francesc Baldelló, en un estudi realitzat abans del 1936, dissortadament perdut, assegurava que cap altre escriptor no havia atret els compositors com ho féu Verdaguer.¹ Però no és únicament el nombre total de composicions el que ens fa parlar d'un cas excepcional: la poesia de Verdaguer transcendeix el món literari, s'endinsa en la simbologia nacionalista i alhora en la mitificació que en vida ja havia assolit Verdaguer. Aquesta xifra tan aclaparadora seria un foc d'encenalls en el cas que aquestes composicions restessin en l'oblit dels arxius. Podem realitzar una lectura interessant a partir del nombre d'interpretacions d'obres "verdaguerianes" realitzades per les entitats corals. Entre els anys 1904 i 1935 els programes de concerts de l'Orfeó Català recullen unes quaranta-vuit composicions amb text del poeta.² Alguns dels títols esdevingueren obres de repertori, com *L'emigrant* d'Amadeu Vives, o *La mort de l'escolà* de Nicolau. Significativament, l'Orfeó Català incorporà alguna d'aquestes obres en programes interpretats en ocasions assenyalades. Així, en el pelegrinatge a Roma que realitzà l'any 1925, s'interpretà a la basílica de St. Joan de Laterà *Jesús als nois* de Nicolau i el *Virolai* de Rodoreda; en l'audiència davant Pius XI es cantà *La mort de l'escolà*, al costat d'obres de Lluís Millet i de mossèn Romeu.

L'estima pel poeta no es limità únicament al tractament musical de la seva poesia. Podríem enumerar una llista prolífica de concerts dedicats a la seva memòria arreu de Catalunya. L'any 1913 Barcelona s'enfervorí amb el projecte de bastir un monument dedicat a Verdaguer. A fi d'aplegar els

cabals per construir el projecte, se celebrà un concert extraordinari en benefici del monument al Palau de la Música, el 9 de gener de 1913. Hi intervingueren l'Orquestra Simfònica de Barcelona, dirigida per Joan Lamote, la soprano Maria Barrientos, el pianista Ricard Viñes i l'Orfeó Català, el qual interpretà tres obres amb text de Verdaguer.³

*...i passa els dits per los bords de l'arpa,
quiscun llança una nota, melodia
que amb melodies cèliques s'enllaça
("L'arpa", a Pàtria)*

Retornem a la creació musical sobre text poètic. De les més de mil composicions musicals, és curiós d'observar com només una part molt específica de l'obra verdagueriana fou emprada pels compositors. En ocasions, fins i tot podríem parlar del recurs a uns poquíssims títols, que semblen exhaurir la capacitat de novetat. Aquesta tria selectiva té unes justificacions, que s'expliquen per l'adscripció de Verdaguer a l'ideari renaixent i els condicionaments del nacionalisme musical català de les darreries de segle XIX, i també l'impuls pietós dels corrents de devoció religiosa sorgits a casa nostra en la mateixa època, els quals es combinaren amb els primers passos donats per la reforma de la música religiosa. Així, els compositors s'adreçaren a les poesies més populars de Verdaguer: aquelles que havien estat guardonades en certàmens literaris o foren el text seleccionat en premis musicals, o bé les que posseïen una pregonera càrrega nacionalista, tot cercant l'èxit de l'obra musical pel favor que ja havia aconseguit l'obra literària. El repertori religiós té preferència per uns deu poemes, mentre que el que podríem anomenar genèricament com a *lied* se sent atret per títols diferents, especialment per poesies com "El plor de la tórtora", "Les tres volades", "Sospirs", "L'herba de l'amor", o "Sota l'ombreta"; al costat d'aquestes poesies s'empenen textos diferents, els quals, però,

CATALUNYA MÚSICA **Programació mes de desembre**

DILLUNS, 4 DE DESEMBRE DE 1995

7.00 L'OBERTURA

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Joan Vives.

10.00 SELECCIÓ DIGITAL

RAKHMANINOV: Les Campanes, op. 35. N. Troitskaya, soprano. R. Karczykowski, tenor. T. Krause, bariton. Cor i Orquestra del Concertgebouw. Dir.: Vladimir Ashkenazy. (36m). **SCHMELZER:** Sonata à 7 flauti. New London Consort. Dir.: Philip Pickett. (6m). **BOTTESINI:** Concert per a contrabaix n. 4, "Concerto cerrito". Mario Ricciuti, contrabaix. Luigi Zanardi, piano. (15m). **MONTSALVATGE:** Tres danses concertants. Orquestra de Cambra de l'Empordà. Dir.: Carles Coll. (13m). **J.E.BACH:** Meine Seele erhebt den Herrn, motet. Martina Lins. Silke Weisheit. Martin Schmitz. Hans-Georg Wimmer. Rheinische Kantorei. Das Kleine Konzert. Dir.: Hermann Max. (13m). **NIELSEN:** Simfonia n. 2 "Els quatre temperaments". Orquestra Simfònica de Londres. Dir.: Ole Schmidt. (32m). **HAYDN:** Trio amb piano n. 33, Hob. XV:19. Patrick Cohen. Erich Höbarth. Christophe Coin. (17m). **DVOŘAK:** Cants moravis, op. 32. Cor Mixt Kühn. Dir.: Pavel Kühn. Stanislav Bogunia, piano. (28m).

13.00 SONS DE FESTA

LISZT: Festklänge (Sons de festa). Orquestra Simfònica de Budapest. Dir.: Árpád Jókai. (20m). **TELEMANN:** Suite Festiva. Northwest Chamber Orchestra of Seattle. Dir.: Alun Francis. (17m). **XOSTAKOVITX:** Obertura festiva, Op. 96. Orquestra Nacional Escocesa. Dir.: Neeme Järvi. (6m). **MOMPOU:** Fêtes lointaines. Josep Colom, piano. (9m).

14.00 LA CANTATA DEL CAFÈ

Programa de música coral. Selecció, guió i presentació: Àlex Robles. **MÚSICA TXECA I ESLOVACA. EL RITME DEL COR:** Novetats discogràfiques, concerts i notícies que fan referència al món coral.

16.00 SELECCIÓ DIGITAL

MOZART: Serenata, KV 250 "Haffner". Filarmònica de Berlín. Dir.: Karl Böhm. (59m).

SIBELIUS: Karelia, suite op. 11. Orquestra Filharmònica de Berlín. Dir.: H. von Karajan. (17m). **BÖHM:** Concert per a viola d'amor, oboè d'amor i fagot en Sol M. Dorothea Jappe, viola d'amor. Renate Hildebrand, oboè d'amor. Walter Stiftner, fagot. (12m). **MILHAUD:** Les Rêves de Jacob op. 294. Solistes de la Nouvel Orchestre Philharmonique. (20m). **GALUPPI:** Magnificat en Sol M per a soprano, cor i orquestra. Ana Maria Miranda. Cor de Cambra de Berna. Orquestra de Cambra del sud-oest d'Alemanya. Dir.: J.E. Dähler. (22m). **VILLA-LOBOS:** Suite popular brasilera. Pepe Romero, guitarra. (22m). **B. MARCELLO:** Sonata per a flauta de bec en sol m, op. 2. Susanne Schaffert. Hans Ludwig Hirsch. (8m). **KHATXATURIAN:** Poema triomfal. BBC Philharmonic. Dir.: Fedor Glushchenko. (18m). **RAMEAU:** "Abaris" o "Les Borèades". Suite. Orquestra del s. XVIII. Dir.: Frans Brüggen. (34m). **WEBER:** Concert op. 24. Pierre-Laurent Aimard, piano. Ensemble InterContemporain. Dir.: Pierre Boulez. (7m).

20.00 SELECCIÓ DE JAZZ

Programa dedicat a la música de jazz amb guió d'Albert Mallofré.

22.00 TEMPORADA DE L'OBC

CONCERT enregistrat per Catalunya Música el dia 1 de desembre de 1995 al Palau de la Música Catalana de Barcelona. **BEETHOVEN:** Concert per a piano i orquestra n. 4, op. 58. Simfonia n. 3, op. 55. Josep M. Colom, piano. Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya. Dir.: Antoni Ros-Marbà.

23.30 NOCTURN

Música per acabar el dia. Selecció i presentació a càrrec d'Alfred Celaya.

00.30 REPERTORI DE NIT

DIMARTS, 5 DE DESEMBRE DE 1995

7.00 L'OBERTURA

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Joan Vives.

10.00 SELECCIÓ DIGITAL

ROUSSEL: Bacus i Ariadna, ballet op. 43. Orquestra de París. Dir.: Charles Dutoit. (35m). **JARZEBSKI:** Tres Con-

certs a tres veus. Cappella Arcis Varsoviensis. Dir.: Marek Siewen. (11m). **BROUWER:** Retrats catalans, per a guitarra i orquestra. Eduardo Fernández. Orquestra de Cambra Anglesa. Dir.: Barry Wordsworth. (16m). **RESPIGHI:** Trittico Botticelliano. Orquestra de Cambra de Praga. Dir.: Petr Skvor. (21m). **F.COUPERIN:** Concert n. 12 per a violes de "Les Goûts Réunis". Wieland Kuijken. Kaori Uemura. Robert Kohnen. (9m). **E.STRAUSS:** Carmen-Quadrille, op. 134. Orquestra Filharmònica de Viena. Dir.: Claudio Abbado. (5m). **RODRIGO:** Tonadilla. Duo de Guitarras Escandinau. (13m). **BEETHOVEN:** Obertura Leonora n. 2, op. 72. Orquestra Filharmònica d'Hamburg. Dir.: Gerd Albrecht. (15m). **PROKOFIEV:** Dos contes de l'àvia, op. 31. Nathan Milstein, violí. Georges Pludermacher, piano. (4m). **BACH:** "Christen, ätztet diesen Tag", (Cristians, graven aquest dia), BWV 63. Peter Jelosits, soprano. Paul Esswood, contralt. Kurt Equiluz, tenor. Ruud van der Meer, baix. Cor de nens de Bad Tölz. Concentus musicus de Viena. Dir.: Nikolaus Harnoncourt. (29m).

13.00 SONS DE FESTA

W.SCHUMAN: Obertura per a un festival americà. Orquestra Filharmònica de Los Angeles. Dir.: Leonard Bernstein. (9m). **BUXTEHUDE:** Te Deum laudamus, BuxWV 218. Armin Schoof, orgue de St. Jacob de Lübeck. (12m). **R.STRAUSS:** Música de festa de la ciutat de Viena. The London Brass Virtuosi. Dir.: David Honeyball. (12m). **GERHARD:** Alegrias, divertiment flamenc. Orquestra Simfònica de Tenerife. Dir.: Víctor Pablo Pérez. (12m). **DEBUSSY:** Fêtes galantes. Véronique Dietschy, soprano. Philippe Cassard, piano. (7m).

14.00 MOMENTS LÍRICS

CHABRIER: Une éducation manquée, opereta en un acte. Mireille Delunsch. Brigitte Desnoues. Jean-Louis Georgel. Orquestra del Collegium Musicum de Strasbourg. Dir.: Roger Delage. (42m). **VERDI:** Àries de Rigoletto. Luciano Pavarotti. Renata Scottò. Kostas Paskalis. Bianca Bortoluzzi. Orquestra del Teatre de l'Òpera de Roma. Dir.: Carlo Maria Giulini. (23m). **SERRANO:** Las hilanderas. María Uriz. Isabel Rivas. Cecilia Fondevila. Eduardo Giménez. Ramón Contreras.

Joan Pons. Orquestra Sinfònica de Barcelona. Dir.: García Navarro. (36m).

16.00 SELECCIÓ DIGITAL

DVOŘAK: Suite americana, op. 98b. Royal Philharmonia Orchestra. Dir.: Antal Dorati. (21m). **G.B. SAMMARTINI:** Simfonia en Sol M. Ensemble 415. Dir.: Chiara Banchini. (10m). **CERVANTES:** Suite de danses i retrats. Georges Rabol, piano. (23m). **SPOHR:** Octet (doble quartet), op. 65. L'Archibudelli & Smithsonian Chamber Players. (23m). **RAMEAU:** Plateé, primera suite. Les Musicholiers. Dir.: Aviva Einhorn. (8m). **ARNOLD:** Concert per a dos violins i orquestra, op. 77. Kenneth Sillito. Lyn Fletcher. London Musici. Dir.: Mark Stephenson. (16m). **HAYDN:** Cinc cançons escoceses. Mhairi Lawson, soprano. Olga Tverskaya, pianoforte. Rachel Podger, violí. Oleg Kogan, violoncel. (13m). **STANFORD:** Simfonia n. 3, "Irlandesa". Orquestra de l'Ulster. Dir.: Vernon Handley. (41m). **L.MOZART:** Missa solemnis en Do M. Arleen Augér. Gabriele Schreckenbach. Horst Laubenthal. Barry McDaniel. Helmut Mebert. Martin-Ulrich Senn. Arno Lange. Wolfgang Meyer. Cor de la Catedral de St. Hedwigs. Domkapelle Berlin. Dir.: Roland Bader. (52m). **SATIE:** Sports et Divertissements. Werner Bärtschi, piano. (13m).

20.00 L'ÀUDIO-VISUAL

Un programa d'Àlex Gorina.

22.00 PURCELL: ODES

Arise, my Muse, oda per l'aniversari de la Reina Mary, Z 320. Gillian Fisher. Tessa Bonner. James Bowman. Michael Chance. Charles Daniels. John Mark Ainsley. Michael George. Charles Pott. The King's Consort. Dir.: Robert King. (21m). Welcome, welcome, glorious morn, Oda per l'aniversari de la Reina Mary. Solistes vocals. The King's Consort. Dir.: Robert King. (27m). Love's goddess sure was blind, oda per l'aniversari de la Reina Mary, Z 331. Gillian Fisher. Mary Seers. James Bowman. Nigel Short. Mark Padmore. Andrew Tusa. Michael George. Robert Evans. The King's Consort. Dir.: Robert King. (22m).

23.30 NOCTURN

Música per acabar el dia.

Selecció i presentació a càrrec d'Alfred Celaya.

00.30 REPERTORI DE NIT

DIMECRES, 6 DE DESEMBRE DE 1995

7.00 L'OBERTURA

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Joan Vives.

10.00 SELECCIÓ DIGITAL

GOLDMARK: Penteseila, obertura op. 31. Orquestra Filharmònica Renana. Dir.: Michael Halász. (21m). DITTERSDORF: Concert per a oboè i orquestra en Sol M. Heinz Holliger. Camerata Bern. Dir.: Thomas Furi. (15m). BONPORTI: Invenzione per a violí i continu, op. 10 n. 1, de "La Pace". Aglàia Ensemble. (9m). LISZT: Missa choralis. Lynton Atkinson. Mark Tinkler. Christopher Royall. William Kendall. Richard Stuart. Cor del St. John's College, Cambridge. Stephen Cleobury, orgue. Dir.: George Guest. (32m). PUCCINI: Edgar, dos preludis. Orquestra Simfònica de la Ràdio de Berlín. Dir.: Riccardo Chailly. (8m). INFANTE: Danses andaluses. Corre-Exerjean, duo de pianos. (16m). S.WAGNER: Obertura de l'òpera "L'àngel de la pau". Orquestra Filharmònica Rheinland-Pfalz. Dir.: Werner Andreas Albert. (12m). JANITSCH: Quartet per a flauta, violí, oboè, violoncel i continu. Parnassus Ensemble. (14m). FIELD: Concert per a piano i orquestra n. 3. John O'Connor. Nova Orquestra de Cambra Irlandesa. Dir.: Janos Fürst. (32m).

13.00 SONS DE FESTA

POULENC: Fiançailles pour rire, (6 cançons sobre poemes de Louise Vilmorin). Mady Mesplé, soprano. Gabriel Tacchino, piano. (14m). RODRIGO: Concert per a una festa. Pepe Romero, guitarra. Academy of St. Martin-in-the-Fields. Dir.: Neville Marriner. (28m). KOECHLIN: Alguns corals per a les festes populars. Musique des Gardiens de la Paix. Dir.: Désiré Dondeyne. (9m). DVOŘAK: Marxa Festiva, op. 54. Orquestra Simfònica de Praga. Dir.: Jiri Belohlávek. (5m).

14.00 EL GRAN SEGLE

Programa de música antiga. Selecció, guió i presentació a càrrec de Joan Vives. ELS TRO-

BADORS. TEMPS DE LES MUSES.

16.00 SELECCIÓ DIGITAL

BERNSTEIN: Simfonia n. 2 "L'edat de l'ansietat". L. Foss, piano. Orquestra Filharmònica d'Israel. Dir.: L. Bernstein. (35m). J.Ch.F.BACH: Ino, cantata. Barbara Schlick, soprano. Das Kleine Konzert. Dir.: Hermann Max. (30m). LOELLLET DE GEANT: Sonata per a flauta de bec i guitarra, Op. 1 n. 1. Hans-Martin Linde. Konrad Ragossnig. (9m). IRELAND: Marxa èpica. Orquestra Simfònica de Londres. Dir.: Richard Hickox. (9m). RAKHMANINOV: Concert per a piano n. 1, op. 1. Vladímir Ashkenazy. Orquestra del Concertgebouw. Dir.: B. Haitink. (28m). ALBINONI: Concerto a cinque op. 9 n. 1. Felix Ayo, violí. I Musici. (8m). GRIEG: Danses simfòniques, op. 64. Orquestra Simfònica de Göteborg. Dir.: Neeme Järvi. (31m). MOLIQUE: Concert per a flauta i orquestra en re m. Alain Marion. Orquestra Filharmònica de la Ciutat de Niça. Dir.: Maximiano Valdés. (21m). LISZT / SCHUBERT: Fantasia Wanderer, adaptació per a piano i orquestra. Michel Béroff. Orquestra de la Gewandhaus de Leipzig. Dir.: Kurt Masur. (20m). BUXTEHUDE: Fuga, BuxWV 176. Xacona, BuxWV 160. René Saorgin, orgue. (9m). JACOB: Suite per a flauta de bec contralt i corda. Michala Petri. Academy of St. Martin-in-the-Fields. Dir.: Kenneth Sillito. (19m).

20.00 SELECCIÓ DE NOVE-TATS

22.00 ALMANAC

Un espai destinat a evocar i reviu els fets més representatius del passat musical. Guió i selecció d'Àlex Robles.

23.30 NOCTURN

Música per acabar el dia. Selecció i presentació a càrrec d'Alfred Celaya.

00.30 REPERTORI DE NIT

DIJOUS, 7 DE DESEMBRE DE 1995

7.00 L'OBERTURA

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Joan Vives.

10.00 SELECCIÓ DIGITAL

JANACEK: Missa Eslava "Glagolítica". Elisabeth Söderström. Drahomira Drobnková. Frantisek Livora. Richard Novák. Cor Filharmònic de Praga. Orquestra Filharmònica Txeca. Dir.: Charles Mackerras. (40m). BALAKIREV: Balakirev a Bohèmia. Orquestra Simfònica de l'Acadèmia de l'URSS. Dir.: Yevgeny Svetlanov. (12m). HANDEL: Sonata per a trompeta i orgue en Fa M. Maurice André, trompeta. Marie-Claire Alain, orgue. (13m). MOZART: Serenata KV 185/167a. The Academy of Ancient Music. D. C. Hogwood i J. Schröder. (48m). SCHUMANN: Vom Pagen und der Königstochter (El patge i la filla del rei), quatre balades per a solistes, cor i orquestra Op. 140. D.Soffel. W.Berry. I.Gramatzki. B.Lindner. J.Protschka. P.Meven. A.Michael. A.Schmidt. Cor des Städtischen Musikvereins de Düsseldorf. Orquestra Simfònica de Düsseldorf. Dir.: Bernhard Klee. (29m). RAVEL: Una Barque sur l'océan. Orquestra Filharmònica de Berlín. Dir.: Pierre Boulez. (8m). VIVALDI: Concert per a dos violins, dos violoncels, corda i continu, RV 564. Il Giardino Armonico. Dir.: Giovanni Antonini. (10m).

13.00 SONS DE FESTA

R. STRAUSS: Música de festa japonesa, op. 84. Orquestra de l'Estat de Baviera. Dir.: Richard Strauss. (14m). DELALANDE: Concert de Trompetes per a les festes sobre el canal de Versailles (Simfonies pels sopars del Rei). Orquestra de Cambra Jean-François Paillard. Dir.: J-F. Paillard. (9m). RUERA: Festival, poema simfònic. Orquestra i Cobla Ciutat de Barcelona. Dir.: Antoni Ros-Marbà. (10m).

14.00 MÚSICS DE CATALUNYA

GARRIGA: Ses Salines (reflex eivissenc, n. 2). Oriol Romaní, clarinet. Àngel Soler, piano. (5m). MARAIS: Suite en mi m. Pere Ros, viola de gamba. Juan Carlos Rivera, tiorba. (37m). ALBENIZ: Ibèria (orquestració d'Arbós). Orquestra Simfònica de l'Estat de Mèxic. Dir.: Enrique Bátiz. (30m). GRÉBOL: Història d'una cigarreta. Montserrat Gascón, flauta. Xavier Coll, guitarra. (6m). GARCIA MORANTE: Sonata II. Manuel García Morante, piano. (12m). MENDELSSOHN: Neujahrslied. Lob des

Frühlings. Orfeó Català. Dir.: Jordi Casas. (4m).

16.00 SELECCIÓ DIGITAL

POULENC: Figure humaine, cantata per a doble cor mixt a cappella. Ensemble vocal de Provence. Dir.: Helene Guy. (17m). SOMIS: Sonata de cambra per a violí i violoncel op. 2 n. 2. Alexandre Benderski. Boris Baraz. (16m). CHOPIN: Concert Rondó, Op. 14, "Krakowiak". Claudio Arrau, piano. Orquestra Filharmònica de Londres. Dir.: Eliahu Inbal. (15m). COLLASSE: Sur les Vaines occupations des gens du Siècle, quart càntic espiritual de Jean Racine. Agnès Mellon. Sandrine Piau. Benoît Thivel. Les Talens Lyriques. Dir.: Christophe Rousset. (12m). OSTRICIL: Simfonieta, op. 20. Orquestra Simfònica de Praga. Dir.: Jiri Belohlávek. (38m). FERLENDIS: Concert per a oboè n. 1. Heinz Holliger. Academy of St. Martin-in-the-Fields. Dir.: Kenneth Sillito. (13m). TELEMANN: Obertura - Suite per a dues flautes traverseres, fagot, trompa, corda i continu, TWV 55, D 23. Camerata Köln. Dir.: Michael Schneider. (22m). BEETHOVEN: Sonata per a piano n. 24, op. 78, "A Teresa". Vladímir Ashkenazy. (10m). PROKOFIEV: Tinent Kijé, suite op. 60. Orquestra Filharmònica de Los Angeles. Dir.: M.T. Thomas. (21m). 19.00 PENTAGRAMA Programa de divulgació musical. Guió i realització: Pere Burés i Àlex Robles.

20.00 "A LA MANERA DE..."

Un convidat ens proposa i comenta la música que li agrada. Guió i presentació de Joan Vives. Producció de Dolors Busquets.

22.00 CONCERT IMAGINARI

Guió i selecció: Raimon Colomer i Joan Vives.

23.30 NOCTURN

Música per acabar el dia. Selecció i presentació a càrrec d'Alfred Celaya.

00.30 MÚSICA DEL SEGLE XX

LUTOSLAWSKI: Simfonia n. 1. Orquestra Simfònica de la Ràdio Nacional Polonesa a Katowice. Dir.: Jan Krenz. (24m). ROREM: Concert per a violí i orquestra. Gidon Kremer. Orquestra Filharmònica de Nova York. Dir.: Leonard Bernstein. (24m). TAKEMITSU: Quatre cançons per a cor

mixt. Shin-Yu Kai Choir. Dir.: Shin Sekiya. (16m). BENES: Quartet de corda n. 3. Quartet Moyzes. (18m).

02.00 REPERTORI DE NIT

DIVENDRES, 8 DE DESEMBRE DE 1995

7.00 L'OBERTURA

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Joan Vives.

10.00 SELECCIÓ DIGITAL

SCHUBERT: Simfonia n. 2, D 125. Academy of St. Martin-in-the-Fields. Dir.: Neville Martin. (27m). G.SAMMARTINI: Concert per a flauta de bec en Fa M. Ensemble 415. Dir.: Chiara Banchini. (12m). RAVEL: Cançons populars. Dietrich Fischer-Dieskau. Harmut Höll. (12m). KUHLMAN: Quartet amb piano, op. 108. Quartet de corda eSBé. Andreas Meyer-Hermann. (33m). GLAZUNOV: Escenes de ballet, op. 52. Orquestra Simfònica de la Ràdio de l'URSS. Dir.: Gennadi Rozhdestvensky. (28m). BACH: Concert per a violí i orquestra n. 2 BWV 1042. Yehudi Menuhin, violí. Orquestra Simfònica de París. Dir.: George Enesco. (18m). MILWID: Simfonia concertant per a oboè i orquestra. Janusz Banaszek. Orquestra Filharmònica Bydgoszcz. Dir.: Zbigniew Chwedczuk. (22m).

13.00 SONS DE FESTA

SMETANA: Simfonia Festiva. Orquestra Simfònica de la Ràdio Austríaca. Dir.: Lothar Zagrosek. (47m). BRAHMS: Obertura per un Festival Acadèmic, op. 80. Orquestra Simfònica de Sant Louis. Dir.: Leonard Slatkin. (10m).

14.00 NOUS INTÈPRETS

SCHUBERT: Quintet de corda op. 163, D 956. Enregistrament fet per Catalunya Música. Alumnes del Royal College of Music de Londres. (46m).

15.00 EL DIA DE L'OIENT

Programació realitzada a partir de les peticions que els nostres oients han fet al contestador de Catalunya Música, tel. 202 35 35.

22.00 GRANS OBRES

PURCELL: King Arthur, semi-òpera. Jennifer Smith. Gillian Fisher. Elisabeth Priday. Gill Ross. Ashley Stafford. Paul

Elliot. Stephen Varcoe. Cor Monteverdi. English Baroque Soloists. Dir.: John Elliot Gardiner. (94m).

23.30 NOCTURN

Música per acabar el dia. Selecció i presentació a càrrec d'Alfred Celaya.

00.30 REPERTORI DE NIT

DISSABTE, 9 DE DESEMBRE DE 1995

7.00 L'OBERTURA

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Dolors Busquets.

10.00 PENTAGRAMA

Repetició del programa emès el dijous.

11.00 EL DIA DE L'OIENT

Programació realitzada a partir de les peticions que els nostres oients han fet al contestador de Catalunya Música, tel. 202 35 35.

22.00 ELS NOSTRES CONCERTS

CONCERT enregistrat per Catalunya Música el dia 19 d'octubre de 1994 a la Catedral de Barcelona. CICLE L'ORGUE DE LA CATEDRAL. BACH: Passacaglia en do m. GORRITI: Magnificat. 4 versets per a orgue. VIERNÉ: Tercera simfonia, op. 28. Andreas Boltz, orgue. (61m).

DIUMENGE, 10 DE DESEMBRE DE 1995

7.00 L'OBERTURA

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Pilar Subirà.

10.00 LA MÚSICA RELIGIOSA

PURCELL: Anthems i Serveis. Blessed is he that considereth the poor, Z 7. Solistes vocals. Cor del King's Consort. The King's Consort. Dir.: Robert King. (6m). Out of the deep have I called, Z 45. Solistes vocals. Cor del King's Consort. The King's Consort. Dir.: Robert King. (7m). They that go down to the sea in ships, Z 57. Solistes vocals. Cor del King's Consort. The King's Consort. Dir.: Robert King. (9m). Magnificat i Nunc Dimittis, Z 231. Solistes vocals. Cor del King's Consort. The King's Consort. Dir.: Robert King. (5m). Beati omnes

qui timent Dominum, Z 131. Solistes vocals. Cor del King's Consort. Cor del New College, Oxford. The King's Consort. Dir.: Robert King. (4m). Turn thou us, O good Lord, Z 62. Solistes vocals. Cor del King's Consort. The King's Consort. Dir.: Robert King. (7m). O God, the king of glory, Z 34. Solistes vocals. Cor del King's Consort. The King's Consort. Dir.: Robert King. (2m).

11.00 TRANSMISSIÓ EN DIRECTE DE LA MISSA CONVENTUAL DES DEL MONESTIR DE MONTSERRAT

12.30 DIVERTIMENT

Un migdia musical amb Mariana Sarrias on es combina la música amb la informació i la participació dels nostres oients. BLOC DE NOTES. EL TRENCA-CLOSQUES. SAC DE DUBTES.

17.00 TEMPORADA D'ÒPERA DE CATALUNYA MÚSICA

MONIUSZKO: Halka, òpera en quatre actes. Barbara Zagorzanka. Wieslaw Ochman. Jerzy Ostapuk. Ryszarda Racewicz. Cor i Orquestra del Teatre Wielki. Dir.: Robert Sata-owski. (122m).

19.20 REPERTORI DE CONCERT

GIULIANI: Concert per a dues mandolines, viola i orquestra. Ugo Orlandi i Dorina Frati, mandolines. Jodi Levitz, viola. I Solisti Veneti. Dir.: Claudio Scimone. (15m). BEETHOVEN: Les Criatures de Prometeu, Op. 43. (Obertura). Orquestra New Philharmonia. Dir.: Otto Klemperer. (6m). BRAHMS: Rapsòdia per a contralt, op. 53. Alfreda Hodgson, contralt. Cor i Orquestra Simfònica de la Ràdio de Baviera. Dir.: Bernard Haitink. (15m). BACH: Concert italià, BWV 971. Guy Penson, clavecí. (15m). RAKHMANINOV: Trio elegiac n. 2, op. 9, per a piano, violí i violoncel. Trio Beaux Arts. (46m). SIBELIUS: Tulen syntty (L'origen del foc), op. 32. Sauli Tiilikainen, baríton. Cor d'homes Laulun Ystävät. Orquestra Simfònica de Gothenburg. Dir.: Neeme Järvi. (10m). BACH: "Lobet Gott in seinen Reichen" (Lloeu Déu en el seu regne), cantata BWV 11. Solista del Wiener Sängerknaben, soprano. Paul Esswood, contralt. Kurt Equiluz, tenor. Max van Egmond, baix. Wiener

Sängerknaben. Chorus Viennensis. Concentus musicus, Viena. Dir.: Nikolaus Harnoncourt. (29m). J. STRAUSS (II): El Danubi blau, vals. Orquestra Filharmònica de Viena. Dir.: Willi Boskovsky. (9m).

22.00 ELS NOSTRES CONCERTS

CONCERT enregistrat per Catalunya Música el dia 24 d'octubre de 1994 al Cinema Mercantil de Banyoles. FESTA DE LA MÚSICA PER A COBLA. Obres de BEUMALA, DAMADÉ, GIL MEMBRADO, SALÓ, FONT, SABATÉ, CORDERAS, PEDRAFORÇA, VICENS, i SADERRA PUIGFERRER. Cobla Sant Jordi. Cobla Selvatana. Cobla Principal de La Bisbal. (66m).

23.30 NOCTURN

Música per acabar el dia. Selecció i presentació a càrrec de Maró Jané.

00.30 REPERTORI DE NIT

DILLUNS, 11 DE DESEMBRE DE 1995

7.00 L'OBERTURA

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Joan Vives.

10.00 SELECCIÓ DIGITAL

SCHUBERT: Simfonia n. 6, D 589. Academy of St. Martin-in-the-Fields. Dir.: Neville Martin. (32m). KRAUS: Sonata per a violí i piano, VB 164. Jaap Schröder. Lucia Negro. (23m). BACH: "Weinen, Klagen, Sorgen, Zagen" (Plors, laments, penes, pors), cantata BWV 12. Paul Esswood. Kurt Equiluz. Max van Egmond. Cor de nens de Bad Tölz. Cor del King's College de Cambridge. Leonhardt-Consort. Dir.: Gustav Leonhardt. (24m). BRAHMS: Scherzo op. 4. Stephen Bishop, piano. (9m). MOZART: Simfonia en Re M, KV 62a. The Academy of Ancient Music. Dir.: Jaap Schröder. (18m). KROMMER: Concert per a oboè i orquestra, op. 37. Ingo Goritzki, oboè. Orquestra Filharmònica de Cambra polonesa. Dir.: Wojciech Rajski. (22m). J. STRAUSS (II): Música de ballet de "Ritter Pásmán". National Philharmonic Orchestra. Dir.: Richard Bonyng. (18m). HANDEL: Concert per a orgue op. 4 n. 4. Peter Hurford. Orquestra de Cambra del

Concertgebouw. Dir.: Joshua Rifkin. (15m).

13.00 A FRANÇA

F.COUPERIN: Les nations, La Francesa. Hespèrion XX. Dir.: Jordi Savall. (23m). MILHAUD: Suite provençal, op. 152 c. Orquestra Regional de Cannes-Provence Alpes-Côte d'Azur. Dir.: Philippe Bender. (16m). IBERT: Paris, Suite Simfònica. Conjunt Instrumental Jean-Walter Audoli. Dir.: J.W. Audoli. (14m).

14.00 LA CANTATA DEL CAFÈ

Programa de música coral. Selecció, guió i presentació: Àlex Robles. MÚSICA TXECA I ESLOVACA. EL RITME DEL COR: Novetats discogràfiques, concerts i notícies que fan referència al món coral.

16.00 SELECCIÓ DIGITAL

TELEMANN: Suite per a flauta, violí i continu en la m, n. 5. Collegium Musicum 90. Dir.: Simon Standage. (17m). DVOŘAK: EL Cant de l'Herói, poema simfònic Op. 111. Orquestra Nacional Escocesa. Dir.: Neeme Järvi. (21m). HAYDN: Quartet de corda op. 20 n. 4, Hob. III:34. Quartet Mosaiques. (26m). RAFF: Simfonia n. 4, op. 167. Orquestra Milton Keynes. Dir.: Hilary Davan Wetton. (34m). VIVALDI: "In furore", motet. Cecilia Gasdia, soprano. I Solisti Veneti. Dir.: Claudio Scimone. (14m). KUHLAU: Quartet per a flautes, op. 103. Toke Lund Christiansen. Henrik Svitser. Ole Birger Pedersen. Bent Larsen. (22m). SIBELIUS: Simfonia n. 3, op. 52. Orquestra Simfònica de Londres. Dir.: Colin Davis. (30m). BRADE: Neue auserlesene Paduanen, Galliarden, Canzonen, Allmand und Coranten (1609). Hespèrion XX. (25m). BOCCHERINI: Simfonia, G 490. Ensemble 415. Dir.: Chiara Banchini. (6m). GLINKA: Gran Sextet per a piano, quartet de corda i contrabaix. Capricorn. (25m).

20.00 SELECCIÓ DE JAZZ

Programa dedicat a la música de jazz amb guió d'Albert Mallofré.

22.00 ELS NOSTRES CONCERTS

CONCERT enregistrat per Catalunya Música el dia 7 d'abril de 1995 a les Reials Drassanes de Barcelona. TOLDRÀ: Nocturn (de Vistes al Mar). BRAHMS: Nanie, op. 82.

FAURE: Requiem, op. 48. Carme Bustamante, mezzosoprano. Àngel Odena, baríton. Cors de Sabadell. Orquestra Simfònica del Vallès. Dir.: Jordi Mora. (56m).

23.30 NOCTURN

Música per acabar el dia. Selecció i presentació a càrrec d'Alfred Celaya.

00.30 REPERTORI DE NIT

DIMARTS, 12 DE DESEMBRE DE 1995

7.00 L'OBERTURA

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Joan Vives.

10.00 SELECCIÓ DIGITAL

ARNE: Concert per a orgue i orquestra n. 3. Roger Bevan Williams. Cantilena. Dir.: Adrian Shepherd. (18m). LULLY: Les amants magnifiques, comèdia-ballet (extractes). Solistes vocals. Les Musiciens du Louvre. Dir.: Marc Minkowski. (20m). SAINT-SAËNS: Àfrica, fantasia per a piano i orquestra, op. 89. Gwendolyn Mok, piano. Orquestra Filharmònica de Londres. Dir.: Geoffrey Simon. (11m). HAYDN: Simfonia n. 89. Philharmonia Hungarica. Dir.: Antal Dorati. (22m). SCHUMANN: Quartet de corda op. 41 n. 3. Quartet de corda de Berna. (31m). CORELLI: Concerto grosso op. 6 n. 10. Cantilena. Dir.: Adrian Shepherd. (14m). SRIABIN: El poema de l'èxtasi, op. 54. Orquestra de París. Dir.: Daniel Barenboim. (20m). SPOHR: Concert per a violí n. 3, op. 7. Ulf Hoelscher. Orquestra Simfònica de la Ràdio de Berlín. Dir.: Christian Fröhlich. (24m).

13.00 A FRANÇA

MOSCHELES: Rondo brillant, op. 54 "Les Charmes de Paris". Noël Lee, piano. (9m). POULENC: Suite francesa. Orquestra de París. Dir.: Georges Prêtre. (12m). OFFENBACH: La vida parisense, obertura. Orquestra Filharmònica del Loira. Dir.: Marc Soustrot. (5m). SCHMELZER: Balletti francesi. Tafelmusik. Dir.: Jeanne Lamon. (6m). MILHAUD: Le Carnaval d'Aix, op. 83b. Jack Gibbons, piano. The New London Orchestra. Dir.: Ronald Corp. (19m). DE VISÉE: Obertura de la Gruta de Versalles (Lully). Manuel Barrueco, guitarra. (3m).

14.00 MOMENTS LÍRICS

VERDI: Ernani (extractes). Lamberti. Sass. Miller. Kováts. Cor d'Homes de l'exèrcit popular Hongarès. Cor i Orquestra de l'Òpera de l'Estat d'Hongria. Dir.: Lamberto Gardelli. (58m). GUERRERO: La Alsaciana. Pilar Lorengar. Isabel Diaz. Manuel Ausensi. Carlos Munuia. Manuel Tierra. Cor Cantors de Madrid. Orquestra Simfònica. Dir.: Ataulfo Argenta. (28m). OFFENBACH: La Périchole (extractes). Jane Rhodes, mezzo-soprano. Orquestra de Bordeus-Aquitània. Dir.: Roberto Benzi. (13m). BIZET: Recitativu i ària de Micaela de l'òpera Carmen. Montserrat Caballé. Nova Orquestra Filharmònica de Londres. Dir.: Reynald Goivaninetti. (6m).

16.00 SELECCIÓ DIGITAL

BEETHOVEN: Concert per a piano i orquestra n. 2, op. 19. Daniel Barenboim. Orquestra Filharmònica de Berlín. (31m). STRAVINSKI: Simfonia en tres moviments. Orquestra Simfònica d'Israel. Dir.: Leonard Bernstein. (23m). VIVALDI: Sonata per a violoncel n. 2, RV 41. Christopher Coin, violoncel. Christopher Hogwood, clavicèmbal. Ageet Zweistra, violoncel. Eugène Ferré, guitarra barroca. Tom Finucane, arxillaüt. (11m). ROSSINI: Giovanna d'Arco, cantata. Teresa Berganza, mezzo-soprano. Orquestra de Cambra Anglesa. Dir.: Marcello Viotti. (16m). MENDELSSOHN - HENSEL: Quartet de corda en Mi b M. Renate Eggebrecht-Kupsa. Ulrich Hahn. Walter Koller. Friedemann Kupsa. (20m). FASCH: Obertura (suite) en Si bemoll M. Virtuosi Saxoniae. Dir.: Ludwig Güttler. (27m). GOLDMARK: Prometeu, obertura op. 38. Orquestra Filharmònica de Budapest. Dir.: Andras Korodi. (17m). SARRO: Sonata per a flauta, corda i continu. Ugo Giani. Orquestra de Cambra In Canto. Dir.: Gabriele Catalucci. (9m). MEHUL: Simfonia n. 1. Les Musiciens du Louvre. Dir.: Marc Minkowski. (26m). MONTEVERDI: Mentre vaga Angioletta, madrigal. Les Arts Florissants. Dir.: William Christie. (9m). J.Ch.BACH: Simfonia op. 18 n. 1. Orquestra de Cambra Holandesa. Dir.: David Zinman. (11m). BRAHMS: Sonata per a clarinet i piano, op. 120 n. 2. Guy Dangain. Jean-François Heisser. (20m).

20.00 L'AUDIO-VISUAL

Un programa d'Àlex Gorina.

22.00 PURCELL: ODES

Hail! Bright Cecilia, oda pel dia de Santa Cecília (1692). Gillian Fischer. James Bowman. Rogers Covey-Crump. John Mark Ainsley. Michael George. Simon Keenlyside. Cor del New College d'Oxford. The King's Consort. Dir.: Robert King. (51m).

23.30 NOCTURN

Música per acabar el dia. Selecció i presentació a càrrec d'Alfred Celaya.

00.30 REPERTORI DE NIT

DIMECRES, 13 DE DESEMBRE DE 1995

7.00 L'OBERTURA

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Joan Vives.

10.00 SELECCIÓ DIGITAL

XOSTAKOVITX: Simfonia n. 5, op. 47. Orquestra Filharmònica d'Oslo. Dir.: Mariss Jansons. (41m). HANDEL: I will magnify thee, Anthem Chandos n. 5. Lynne Dawson, soprano. Ian Partridge, tenor. Cor i Orquestra The Sixteen. Dir.: Harry Christophers. (23m). KROMMER: Quartet amb clarinet op. 21 n. 1. Dieter Klöcker. Consortium Classicum. (24m). M.HAYDN: Simfonia n. 2, P. 2. Orquestra de Cambra Eslovaca. Dir.: Bohdan Warchal. (20m). BEETHOVEN: Sonata per a piano n. 16, op. 31 n. 1. Tatiana Nikolaieva. (22m). JANACEK: Concert per a violí i orquestra "Pelegrinatge d'una ànima". Ivan Zenaty. Orquestra Filharmònica de Brno. Dir.: Frantisek Jílek. (13m). BACH: Sonata per a flauta i clavicèmbal, BWV 1031. James Galway. Phillip Moll. (17m).

13.00 A FRANÇA

KOZELUCH: Simfonia Francesa en La. Orquestra de Cambra Suk. Dir.: Josef Vlach. (26m). FROBERGER: Tombeau fait a Paris sur la mort de Monsieur Blancrocher. Anne Robert, clavecí. (7m). DELIUS: París, la cançó d'una gran ciutat. Orquestra Simfònica de Bournemouth. Dir.: Richard Hickox. (21m).

14.00 EL GRAN SEGLE

Programa de música antiga. Selecció, guió i presentació a

càrrec de Joan Vives. ELS "CARMINA BURANA" MEDIEVALS (1ª part). TEMPS DE LES MUSES.

16.00 SELECCIÓ DIGITAL

FUCHS: Sonata per a piano n. 3, op. 109. Daniel Blumenthal. (23m). MYSLIVECEK: Concert per a violí i orquestra en Do M. Shizuka Ishikawa. Orquestra de Cambra Dvorak. Dir.: Libor Pesek. (15m). R. STRAUSS: Couperin, suite de danses. Orquestra de Cambra d'Europa. Dir.: Erich Leinsdorf. (28m). BACH: Missa BWV 233, E 6. Agnès Mellon. Gérard Lesne. Christoph Prégardien. Peter Kooy. Cor i Orquestra del Collegium Vocale de Gant. Dir.: Philippe Herreweghe. (27m). BOCCHERINI: Trio de corda op. 47 n. 1, G 107. Trio l'Europa Galante. (10m). HINDEMITH: Danses Simfòniques. Orquestra Simfònica Queensland Brisbane. Dir.: Werner Andreas Albert. (29m). W.F. BACH: Vuit fugues, FK 31. Christopher Rousset, clavecí. (17m). MOZART: Simfonia n. 40, KV. 550. Orquestra Simfònica de Londres. Dir.: Claudio Abbado. (30m). CAMPRA: Dido i Enees, cantata n. 6. Conjunt vocal i instrumental Les Arts Florissants. Dir.: William Christie. (15m). GLINKA: Sonata per a viola i piano re m. Nobuko Imai. Roland Pöntinen. (16m). ALBINONI: Concerto a cinque op. 9 n. 6. Heinz Holliger i Maurice Bourgue, oboè. I Musici. (10m).

20.00 SELECCIÓ DE NOVETATS

22.00 ALMANAC

Un espai destinat a evocar i reviu els fets més representatius del passat musical. Guió i selecció d'Àlex Robles.

23.30 NOCTURN

Música per acabar el dia. Selecció i presentació a càrrec d'Àlex Robles.

00.30 REPERTORI DE NIT

DIJOUS, 14 DE DESEMBRE DE 1995

7.00 L'OBERTURA

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Joan Vives.

10.00 SELECCIÓ DIGITAL

STENHAMMAR: Simfonia n. 1. Orquestra Simfònica de Gothen-

burg. Dir.: N. Järvi. (53m). D. PURCELL: Septimius and Acme, cantata per a soprano i continu. Les Trésors d'Orphée. (7m). DEBUSSY: Jeux (poema dansat). Orquestra Filharmònica de Rotterdam. Dir.: James Conlon. (18m). ROSSLER-ROSETTI: Concert per a dues trompes i orquestra, n. 5. Zdenek Tylsar. Bedrich Tylsar. Orquestra de Cambra Dvorak. Dir.: Petr Altrichter. (17m). MENDELSSOHN: Variacions concertants per a violoncel i piano, op. 17. Henrik Brendstrup. Catherine Edwards. (10m). LULLY: Les Noces de Village. London Oboe Band. Marie-Ange Petit, percussió barroca. Dir.: Paul Goodwin. (15m). DITTERSDORF: Simfonia en mi m. Orquestra Filharmònica Oradea. Dir.: Romeo Rîmbu. (13m). SPOHR: Concert per a clarinet i orquestra n. 4 WoO 20. Karl Leister. Orquestra Simfònica de la Ràdio de Stuttgart. Rafael Frühbeck de Burgos. (27m).

13.00 A FRANÇA

GRUP DELS SIS: Les Mariés de la Tour Eiffel. Philharmonia Orchestra. Dir.: Geoffrey Simon. (21m). TELEMANN: Quartet per a flauta, violí, violoncel i continu n. 6, en mi m "Parisenc". Quadro Amsterdam. (17m). MOZART: Simfonia n. 31 "Paris", KV 297. Orquestra de Cambra Escocesa. (18m).

14.00 MÚSICS DE CATALUNYA

A. MORALEDA: Missa del Remei. Carme Sánchez. Cor Ricercare. Dir.: Cecilia Velázquez. (18m). DONIZETTI: Tres àries. Montserrat Caballé, soprano. Orquestra. Dir.: Carlo Felice Cillario. (23m). SORS: Fantasia op. 10. Luis Orlandini, guitarra. (15m). PLA: Trio Sonata per a dues flautes i baix continu en Re M. Jean-Pierre Rampal. Claudi Arimany. Zsuzsa Pertis. (10m). BACH: Partita n. 2, BWV 1004. Gerard Claret, violí. (32m).

16.00 SELECCIÓ DIGITAL

HUMMEL: Sonata per a violoncel i piano, op. 104. Boris Pergamenschikow. Pavel Gililov. (24m). ABEL: Simfonia n. 3 en Re M. Cantilena. Dir.: Adrian Shepherd. (11m). J.V. STAMITZ: Concert per a orgue i orquestra n. 1 en Re M. Alena Veselá. Orquestra de Cambra Dvorak. Vladimir Válek. (17m). PROKOFIEV: L'amor de les tres taronges, suite Op. 33a. Orquestra Nacional

Escocesa. Dir.: Neeme Järvi. (15m). HAYDN: Cantilena Pro Adventu, Hob XXIIIId:1. Teresa Berganza, soprano. Orquestra de Cambra Escocesa. Dir.: Raymond Leppard. (10m). FRANCK: Variacions simfòniques per a piano i orquestra. Aldo Ciccolini. Orquestra de Lieja. Dir.: Paul Strauss. (17m). MOZART: Quintet amb clarinet, KV 581. Karl Leister. Quartet Prazák. (32m). POPPER: Concert per a violoncel i orquestra, op. 24. Martin Ostertag. Orquestra Simfònica de la Ràdio de Berlín. Dir.: Roberto Paternostro. (28m). CALDARA: Simfonia a quatre n. 11. Orquestra de Cambra Eslovaca. Dir.: Bohdan Warchal. (4m).

19.00 PENTAGRAMA

Programa de divulgació musical. Guió i realització: Pere Burés i Àlex Robles.

20.00 "A LA MANERA DE...."

Un convidat ens proposa i comenta la música que li agrada. Guió i presentació de Joan Vives. Producció de Dolors Busquets.

22.00 CONCERT IMAGINARI

Guió i selecció: Raimon Colomer i Joan Vives.

23.30 NOCTURN

Música per acabar el dia. Selecció i presentació a càrrec d'Àlex Robles.

00.30 MÚSICA DEL SEGLE XX

ATTERBERG: Suite n. 3 per a violí, viola i orquestra de corda. Nils-Erik Sparf, violí. Jouko Mansnerus, viola. Sinfonietta d'Estocolm. Dir.: Jan-Olav Wedin. (12m). KORNGOLD: Quintet amb piano, op. 15. Ilona Prunyi. Quartet Danubius. (29m). EGK: La Tentació de Sant Antoni. Janet Baker, contralt. Quartet Koeckert. Membres de l'Orquestra Simfònica de la Ràdio de Baviera. Dir.: Werner Egk. (25m). HODDINOTT: Escena per a orquestra de corda, Op. 119. BBC Welsh Symphony Orchestra. Dir.: Bryden Thomson. (15m).

02.00 REPERTORI DE NIT

DIVENDRES, 15 DE DESEMBRE DE 1995

7.00 L'OBERTURA

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Joan Vives.

10.00 SELECCIÓ DIGITAL

SAINT-SAENS: Simfonia n. 1, op. 2 Orquestra Nacional de l'Orfe. Dir.: Jean Martinon. (31m). GALUPPI: Confitebor tibi, Domine, motet. Gérard Lesne. Véronique Gens. Peter Harvey. II Seminario musicale. (35m). SUK: Meditació sobre l'antic coral txec Sant Venceslau, op. 35 a. Orquestra Simfònica de Praga. Dir.: Petr Altrichter. (7m). LECLAIR: Sonata n. 5 en mi m, per a dos violins, op. 3 n. 5. Itzhak Perlman. Pinchas Zukerman. (11m). LINDPAINTNER: Simfonia concertant per a quintet de vent i orquestra op. 44. Quintet de vent Aulos. Orquestra Simfònica de la Ràdio de Stuttgart. Dir.: Bernhard Güller. (18m). VAUGHAN WILLIAMS: Suite Aristofànica "Les vespes". Orquestra Filharmònica de Londres. Dir.: A. Boult. (27m). SEIXAS: Sonata per a clavecí n. 27. Anne Robert. (6m). SIBELIUS: Cavalcada nocturna i albada, op. 55. Poema simfònic. Orquestra Nacional Escocesa. Dir.: Alexander Gibson. (15m). B. STROZZI: Lagrime mie, cantata. Julianne Baird, soprano. Colin Tilney, clavicèmbal. (10m).

13.00 A FRANÇA

OFFENBACH: Gaîté Parisienne, ballet. Orquestra Simfònica de Montréal. Dir.: Charles Dutoit. (42m). JANEQUIN: Voulez ouyr les cris de Paris. Ensemble Clement Janequin. (6m). GERVAISE: Danses franceses del renaixement. Quartet Mandel. (5m).

14.00 NOUS INTÈPRETS

DIVERSOS AUTORS: El poema de Nadal (obertura, cant I i cant II). Rosa M. Conesa. Carles Prats. Cor Infantil i grup instrumental de l'Escola Thau. Coral Thau. Jordi Radigales, piano. Josep Cuní i Rosa M. Oliu, lectors. Dir.: Josep M. Busquets. (35m). CHOPIN: Dos estudis. Alba Ventura. (3m). BIZET: Au fond du temple saint. Octavio Álvarez, tenor. Fernando Latorre, baríton. Amparo García, piano. (6m).

15.00 EL DIA DE L'OIENT

Programació realitzada a partir de les peticions que els nostres oients han fet al contestador de Catalunya Música, tel. 202 35 35.

22.00 GRANS OBRES

PURCELL: The Fairy Queen. Solistes vocals. Cor Monteverdi. English Baroque Soloists. Dir.: J. Eliot Gardiner. (138m).

00.30 REPERTORI DE NIT

DISSABTE, 16 DE DESEMBRE DE 1995

7.00 L'OBERTURA

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Dolors Busquets.

10.00 PENTAGRAMA

Repetició del programa emès el dijous.

11.00 EL DIA DE L'OIENT

Programació realitzada a partir de les peticions que els nostres oients han fet al contestador de Catalunya Música, tel. 202 35 35.

22.00 ELS NOSTRES CONCERTS

CONCERT enregistrat per Catalunya Música el dia 16 de juny de 1995 a l'Església de Sant Pau del Camp de Barcelona. PRIMER FESTIVAL DE MÚSICA DE CAMBRA DE SANT PAU DEL CAMP. FÀBREGA: Obertura. HANDEL: Concerto grosso op. 6 n. 5. BACH: Suite n. 2, BWV 1067. PLA: Concert per a flauta i orquestra en Si b. GRIEG: Suite Holberg. Bernat Castillejo, flauta. Orquestra Sant Pau del Camp. (80m).

23.30 NOCTURN

Música per acabar el dia. Selecció i presentació a càrrec de Maró Jané.

00.30 REPERTORI DE NIT

DIUMENGE, 17 DE DESEMBRE DE 1995

7.00 L'OBERTURA

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Pilar Subirà.

10.00 LA MÚSICA RELIGIOSA

PURCELL: Anthems i Serveis. O Lord, thou art my God, Z 41. Solistes vocals. Cor del King's Consort. The King's Consort. Dir.: Robert King. (8m). Blessed is the man that feareth the Lord, Z 9. Solistes vocals. Cor del King's Consort. The King's Consort. Dir.: Robert King.

(6m). O, I'm sick of life, Z 140. Solistes vocals. Cor del King's Consort. The King's Consort. Dir.: Robert King. (5m). I was glad when they said unto me, Z 19. Solistes vocals. Cor del King's Consort. Cor del New College, Oxford. The King's Consort. Dir.: Robert King. (8m). O God, thou hast cast us out, Z 36. Solistes vocals. Cor del King's Consort. The King's Consort. Dir.: Robert King. (4m). I will sing unto the Lord as long as I live, Z 22. Solistes vocals. Cor del King's Consort. The King's Consort. Dir.: Robert King. (3m). I will love thee, O Lord, ZN 67. Solistes vocals. Cor del King's Consort. The King's Consort. Dir.: Robert King. (6m).

11.00 TRANSMISSIÓ EN DIRECTE DE LA MISSA CONVENTUAL DES DEL MONESTIR DE MONTserrat

12.30 DIVERTIMENT

Un migdia musical amb Mariana Sarrias on es combina la música amb la informació i la participació dels nostres oients. BLOC DE NOTES. EL TRENCA-CLOSQUES. SAC DE DUBTES.

15.00 "A LA MANERA DE...."

Repetició del programa emès el dijous al vespre.

17.00 TEMPORADA D'ÒPERA DE CATALUNYA MÚSICA

HANDEL: Giustino, òpera en tres actes. Michael Chance. Dorothea Röschmann. Dawn Kotoski. Juliana Gondek. Cor de Cambra Cantamus de Halle. Orquestra Barroca de Freiburg. Dir.: Nicholas McGegan. (173m).

20.10 REPERTORI DE CONCERT

SIBELIUS: La filla de Pohjola, op. 49. Poema simfònic. Orquestra Filharmònica de Moscou. Dir.: Vassili Sinaïski. (13m). LISZT: Concert per a piano i orquestra n. 1. Jorge Bolet. Orquestra Filharmònica de Rochester. Dir.: David Zinman. (20m). HAYDN: Simfonia n. 102. Philharmonia Hungarica. Dir.: Antal Dorati. (25m). JANACEK: Quartet de corda n. 1. Quartet Hagen. (19m). TXAIKOVSKI: La donzella de neu, op. 12. Introducció, melodrama i dansa. Orquestra Simfònica de l'Acadèmia de l'URSS. Dir.: E. Svetlanov. (13m). BERLIOZ: El

carnaval romà, Op. 9. (Obertura). Orquestra Simfònica de Londres. Dir.: Colin Davis. (9m).

22.00 ELS NOSTRES CONCERTS

CONCERT enregistrat per Catalunya Música el dia 25 d'octubre de 1994 al Centre Cultural Fundació La Caixa. FESTIVAL CARTER / SOLER. STRAVINSKI: Tres peces per a quartet de corda. CARTER: Quartet n. 4. quartet n. 1. Arditti String Quartet. (72m).

23.30 NOCTURN

Música per acabar el dia. Selecció i presentació a càrrec de Maró Jané.

00.30 REPERTORI DE NIT

DILLUNS, 18 DE DESEMBRE DE 1995

7.00 L'OBERTURA

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Joan Vives.

10.00 SELECCIÓ DIGITAL

BORODIN: Simfonia n. 1. Orquestra Filharmònica de Rotterdam. Dir.: Valery Gergiev. (35m). DE JERUSALEM (?): Missa en Re M. Chanticleer. Chanticleer Simfonia. Dir.: Joseph Jennings. (20m). DVOŘAK: Serenata per a corda, op. 22. Orquestra de Cambra Saint Paul. Dir.: Hugh Wolff. (29m). MOZART: Dotze variacions per a piano sobre "Je suis Lindor" del Barbier de Séville, de Baudron, KV 354. Walter Chodack. (18m). PROKOFIEV: Concert per a violí i orquestra n. 1, op. 19. Vladimir Spivakov. Royal Philharmonic Orchestra. Dir.: Yuri Termikanov. (21m). F. COUPERIN: Concert reial n. 2. R. Claire, flauta. D. Moroney, clavecí. J. Linden, baix de viola. J. See, flauta. (14m). VRANICKY: Simfonia en Do M, op. 11. Orquestra de Cambra Dvorak. Dir.: Bohumil Gregor. (27m).

13.00 L'HIVERN

MENDELSSOHN - HENSEL, F.: Gener, febrer, març, tres peces de L'Any. Liana Serbescu. (13m). STENHAMMAR: Solstici d'hivern, rapsòdia sueca op. 24. Cor i Orquestra Simfònica de la Ràdio Sueca. Dir.: Esa-Pekka Salonen. (14m). POULENC: "Un soir de neige", petita cantata de cambra. Grup Vocal de

França. Dir.: John Alldis. (6m). VIVALDI: L'Hivern de "Les Quatre Estacions". Anne-Sophie Mutter, violí. Orquestra Simfònica de Viena. Dir.: Herbert von Karajan. (8m). LAMARQUE-PONS: "Concertino de invierno" per a guitarra i orquestra. Eduardo Fernández. Orquestra de Cambra Anglesa. Dir.: Enrique García Asensio. (13m).

14.00 LA CANTATA DEL CAFÈ

Programa de música coral. Selecció, guió i presentació: Àlex Robles. MÚSICA TXECA I ESLOVACA. EL RITME DEL COR: Novetats discogràfiques, concerts i notícies que fan referència al món coral.

16.00 SELECCIÓ DIGITAL

MENDELSSOHN: Quartet amb piano, op. 3. Carlo Levi Minzi. Trio de corda de Xicagó. (39m). BRITTEN: Variacions sobre un tema de Frank Bridge, Op. 10. Academy of St. Martin-in-the-Fields. Dir.: Neville Marriner. (26m). SCHUBERT: Simfonia n. 8, D 759 (n. 7) "Inacabada". Orquestra Royal Concertgebouw. Dir.: Nikolaus Harnoncourt. (27m). HAYDN: Divertiment per a corda i vent n. 2 a 8 veus, Hob. X:5. Ricercar Consort. (16m). BRUCKNER: Missa en mi m. Peter Hall, tenor. Philip Jones Wind Ensemble. Cor Schütz de Londres. Dir.: Roger Norrington. (41m). GEMINIANI: Sonata per a violoncel i baix continu op. 5 n. 5. Hidemi Suzuki, violoncel. Ricercar Consort. (9m). GLAZUNOV: El Mar, Fantasia op. 28. Orquestra Simfònica de la Ràdio de l'URSS. (15m). MOURET: Simfonies de fanfara. Hannes, Wolfgang i Bernhard Lübin, trompetes. Simon Preston, orgue. Norbert Schmitt, timbales. (6m). LISZT: Tres estudis de concert, S. 144. Jorge Bolet, piano. (21m). MOZART: Litanies Lauretanae, KV 109. Eva Mei, Elisabeth von Magnus. Kurt Azeberger. Deon van der Walt, Gilles Cachemaille. Cor Arnold Schönberg. Concentus musicus Viena. Dir.: Nikolaus Harnoncourt. (10m). VIVALDI: Concert op. 4 n. 2, RV 279. "La Stravaganza". Monica Hugget. The Academy of Ancient Music. Dir.: Christopher Hogwood. (10m).

20.00 SELECCIÓ DE JAZZ

Programa dedicat a la música de jazz amb guió d'Albert Mallofré.

22.00 TEMPORADA DE L'OBCE

CONCERT enregistrat el dia 15 de desembre de 1995 al Palau de la Música Catalana de Barcelona. FALLA: Homenajes. PEDRELL: El cant de la muntanya. STRAVINSKI: La consagració de la primavera. Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya. Dir.: Edmon Colomer.

23.30 NOCTURN

Música per acabar el dia. Selecció i presentació a càrrec d'Alfred Celaya.

00.30 REPERTORI DE NIT

DIMARTS, 19 DE DESEMBRE DE 1995

7.00 L'OBERTURA

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Joan Vives.

10.00 SELECCIÓ DIGITAL

HÄNDEL: Alceste, música d'escena. Emma Kirkby. Judith Nelson. Margaret Cable. Paul Elliot. David Thomas. The Academy of Ancient Music. Dir.: Christopher Hogwood. (57m). MOZART: Concert per a piano n. 24, KV 491. Daniel Barenboim, solista i director. Orquestra de Cambra Anglesa. (32m). MASSENET: Suite n. 1, op. 13. Orquestra Filharmònica de Hong Kong. Dir.: Kenneth Jean. (24m). BRIXI: Concert per a orgue i orquestra n. 2 en Sol M. Alena Veselá. Orquestra de Cambra Bohuslav Martinu. Dir.: Frantisek Jílek. (20m). BOCCHERINI: Sextet de corda n. 2 en Si b M, op. 23. Ensemble 415 (19m). ROSENMÜLLER: Simfonia n. 2. Hespèrion XX. Dir.: Jordi Savall. (8m).

13.00 L'HIVERN

PROKOFIEV: La foguera d'hivern, suite per a nens op. 122. The New London Orchestra. Finchley Children's Music Group. Dir.: Ronald Corp. (19m). YSAÏE: Cant d'hivern, poema per a violí i orquestra. Jerrold Rubenstein. Orquestra Nacional de Bèlgica. Dir.: Mendi Rodan. (13m). MILHAUD: Concertino d'hivern per a trombó i orquestra, op. 327. Jean Douay. Orquestra Regional de Cannes-Provence Alpes-Côte d'Azur. Dir.: Philippe Bender. (10m). FUCIK: Winterstürme, vals, op. 184. Orquestra Filharmònica Txeca. Dir. Václav Neumann. (12m).

14.00 MOMENTS LÍRICS

HASSE: La Serva Scaltra. Bernadette Lucarini. Giorgio Gatti. Grup Instrumental de l'Orquestra de Sassari. Dir.: Gabriele Catalucci. (57m). FERNANDEZ CABALLERO: Gigantes y Cabezudos. Ana María Iriarte. Maria Teresa Erdozain. Carlos Munguia. Nicolás Aldanondo. Cor de Cambra de l'Orfeó Donostiarra. Orquestra Simfònica. Dir.: Ataulfo Argenta. (32m). EYSLER / KALMAN: 2 àries d'opereta. Bernd Weikl, baríton. Cor i Orquestra Simfònica de l'ORF. (10m).

16.00 SELECCIÓ DIGITAL

SAINT-SAËNS: Suite Algeriana, op. 60. Orquestra Simfònica de Londres. Dir.: Yondani Butt. (21m). SCHUMANN: Trio amb piano n. 1, op. 63. Trio Beaux Arts. (32m). ROSSINI: Sonata per a corda n. 5, en Mi b M. Camerata Bern. Dir.: Thomas Fürti. (15m). CLEMENTI: Simfonia n. 2. Philharmonia Orchestra. Dir.: Claudio Scimone. (24m). BACH: "Jesus schläft, was soll ich hoffen?" (Jesús dorm, què puc esperar?), cantata BWV 81. Wilhelm Wiedl. Paul Esswood. Kurt Equiluz. Ruud van der Meer. Cor de nens de Bad Tölz. Petits cantors de Viena. Concentus musicus de Viena. Dir.: Nikolaus Harnoncourt. (16m). STALDER: Concert per a flauta i corda en Si b M. William Bennet. Orquestra de Cambra Anglesa. Dir.: Howard Griffiths. (20m). DVORAK: Quartet de corda n. 10, op. 51, (B.92). Quartet de corda de Praga. (32m). WAGNER: Obertura de Rienzi. Orquestra Simfònica de Basilea. Dir.: Armin Jordan. (12m). FRESCOBALDI: Quatre "Canzoni" instrumentals. Il Teatro alla Moda. (15m). PAGANINI: Concert per a violí i orquestra n. 4. Salvatore Accardo. Orquestra Filharmònica de Londres. Dir.: Charles Dutoit. (36m).

20.00 L'ÀUDIO-VISUAL

Un programa d'Àlex Gorina.

22.00 PURCELL: ODES

Celebrate this Festival, oda per l'aniversari de la Reina Mary, Z 321. Gillian Fisher. Tessa Bonner. James Bowman. Jonathan Kenny. Rogers Covey-Crump. Rufus Müller. Michael George. Charles Pott. The King's Consort. Dir.: Robert King. (33m). Great parent, hail

to thee, Oda pel centenari del Trinity College Dublin. Solistes vocals. The King's Consort. Dir.: Robert King. (24m).

23.30 NOCTURN

Música per acabar el dia. Selecció i presentació a càrrec d'Alfred Celaya.

00.30 REPERTORI DE NIT

DIMECRES, 20 DE DESEMBRE DE 1995

7.00 L'OBERTURA

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Joan Vives.

10.00 SELECCIÓ DIGITAL

SIBELIUS: Simfonia n. 4. Philharmonia Orchestra. Dir.: Vladimir Ashkenazy. (33m). F.COUPERIN: Les Nations, la "Piamontesa". (Quart ordre). Hespèrion XX. Dir.: Jordi Savall. (25m). HOLST: Brook Green Suite. City of London Sinfonia. Dir.: Richard Hickox. (7m). BRAHMS: Trio amb piano n. 1, op. 8. Trio de Fiesole. (39m). BACH: Concert per a orgue i orquestra n. 8, BWV 1059. Orquestra Barroca d'Amsterdam. Solista i director: Ton Koopman. (12m). MOZART: Missa KV 220, "Missa dels pardals". Ann Monoyios. Elisabeth Graf. Oly Pfaff. Franz-Josef Selig. Cor de Cambra de Colònia. Collegium Cartusianum. Dir.: Peter Neumann. (15m). RESPIGHI: Suite per a corda. Haydn Philharmonia. Dir.: Ezio Rojatti. (27m). ROSSINI: Le Rendez-vous de Chasse, obertura (transcripció per a instruments de vent). Ricercar Academy. (5m).

13.00 L'HIVERN

TXAIKOVSKI: Simfonia n. 1 "Somnis d'hivern". Orquestra Filharmònica de Berlín. Dir.: H. von Karajan. (45m). LARSON: The Winter's Tale, four vignettes. The Stockholm Sinfonietta. Dir.: Jan-Olav Wedin. (10m).

14.00 EL GRAN SEGLE

Programa de música antiga. Selecció, guió i presentació a càrrec de Joan Vives. ELS "CARMINA BURANA" MEDIEVALS (2ª part). TEMPS DE LES MUSES.

16.00 SELECCIÓ DIGITAL

BEETHOVEN: Quintet de corda, op. 29. Salvatore

Accardo. Margaret Batjer. Toby Hoffman. Sylvie Gazeau. Gary Hoffman. (37m). PAISIELLO: Concert per a piano i orquestra n. 3. Mariaclara Monetti. Orquestra de Cambra Anglesa. Dir.: Stephanie Gonley. (12m). PHILIDOR: Suite n. 5 de la primera obra. Paul Dombrecht, oboè. Wieland Kuijken, violoncel. Robert Kohnen, clavecí. (13m). MENDELSSOHN: Salm 42 op. 42. Solistes vocals. La Chapelle Royale. Collegium Vocale. Ensemble Orchestral de Paris. Dir.: Philippe Herreweghe. (25m). KRAUS: Quartet de corda n. 2. Quartet Lysell. (13m). SCHACHT: Concertante en Si b M per a tres clarinets i orquestra Dieter Klöcker. Oliver Linck. Waldemar Wandel. Orquestra Simfònica de Bamberg. Dir.: Hans Stadlmair. (28m). PALADIN: Sis peces per a llaut. Eugène Ferré. (15m). D'INDY: Tercera Simfonia, op. 73 "De bello gallico". Orquestra Filharmònica d'Estrasbourg. Dir.: Theodor Guschlbauer. (34m). HAYDN: Concert per a violoncel Hob VIIb:4. Julian Lloyd Weber. Orquestra de Cambra Anglesa. Dir.: Lloyd Weber. (25m). CORELLI: Sonata per a flauta de bec en Fa M, op. 5 n. 4. C. Steimann, flauta de bec. M. Huggett, violí barroc. H. S. Smith, llaut. J. Savall, viola de gamba. (12m). BUTTERWORTH: The Banks of Green Willow. Orquestra de Corda Anglesa. Dir.: William Boughton. (6m).

20.00 SELECCIÓ DE NOVELTATS

22.00 ALMANAC

Un espai destinat a evocar i reviu els fets més representatius del passat musical. Guió i selecció d'Àlex Robles.

23.30 NOCTURN

Música per acabar el dia. Selecció i presentació a càrrec d'Alfred Celaya.

00.30 REPERTORI DE NIT

DIJOUS, 21 DE DESEMBRE DE 1995

7.00 L'OBERTURA

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Joan Vives.

10.00 SELECCIÓ DIGITAL

BACH: "Selig ist der Mann", (Feliç aquell home que suporta la temptació), cantata BWV 57.

Ursula Buckel, soprano. Jacob Staempfli, baix. Georg-Friedrich Hendel, violí. Cor i Orquestra de Cambra de Sarre. Dir.: Karl Ristenpart. (26m). C. STAMITZ: Concert per a trompa i orquestra en Mi b M. Zdenek Tylsar. Orquestra de Cambra de Praga. Dir.: Frantisek Vajnar. (17m). DEBUSSY: Children's Corner. Michel Béroff, piano. (16m). BEACH: Simfonia en mi m, op. 32 "Gaèlica". Orquestra Simfònica de Detroit. Dir.: Neeme Järvi. (41m). BIBER: Sonata per a violí i baix continu n. 11, "Sonates del Rosari". Susanne Lautenbacher. Rudolf Ewerhart. Johannes Koch. (10m). STEFFANI: Occhi, perchè piangete?, duet. Rossana Bertini. Claudio Cavina. Arcadia. Dir.: Attilio Cremonesi. (9m). RAFF: Concert per a piano i orquestra, op. 185. Jean-François Antonioli. Orquestra de Cambra de Lausana. Dir.: Lawrence Foster. (35m). CAMBINI: Trio per a flauta, oboè i fagot op. 45 n. 1. Membres del Quintet Arnold. (11m).

13.00 L'HIVERN

SCHUBERT: Viatge d'hivern, dotze primers lieder D. 911. Dietrich Fischer-Dieskau, baríton. Gerald Moore, piano. (42m). MONIUSZKO: Conte d'hivern, obertura. Filharmonia Pomorska Bydgoszcz. Dir.: Robert Satanowski. (14m).

14.00 MÚSICS DE CATALUNYA

BRAHMS: Warum ist das Licht Gegeben, op. 74. Coral Cantiga. Dir.: Josep Prats. (11m). ALBENIZ: Cants d'Espanya. Rafael Orozco, piano. (25m). RODRIGUEZ PICO: A bao a Qu. Grup Instrumental Barcelona 216. Dir.: Ernest Martínez Izquierdo. (13m). BEETHOVEN: Sonata per a violoncel i piano, op. 5 n. 1. Pau Casals. Wilhelm Kempff. (23m). VIVES: Maruxa, preludi (arranjament de P. Perelló). L'Orquestra de Cambra d'Acordions de Barcelona. (8m). RAVEL: Shéhérazade. Victòria dels Àngels, soprano. Orquestra de la Societat de Concerts del Conservatori de París. Dir.: Georges Prêtre. (15m).

16.00 SELECCIÓ DIGITAL

ALKAN: Sonatina. Bernard Ringeissen, piano. (19m). BLOW: Venus i Adonis. Nancy Argenta. Lynne Dawson. Stephen Varcoe. Cor. London Baroque. Dir.: Charles Medlam. (50m). HAYDN: Simfonia n. 72.

Philharmonia Hungarica. Dir.: Antal Dorati. (22m). DAUPRAT: Gran Trio per a trompes, op. 4 n. 1. Engelbert Schmid. Karl Reitmayer. Ulrich Köhl. (14m). TARTINI: Concert per a violí, corda i continu, en la m, D 113. Uto Ughi. I Solisti Veneti. Dir.: Claudio Scimone. (15m). ROSSINI: Sonata per a corda n. 6. I Solisti Italiani. (20m). LECLAIR: Sonata per a flauta i clavecí n. 8. Maxence Larrieu, flauta. Robert Veyron-Lacroix, clavecí. (11m). DVORAK: Obertura Carnaval op. 92. Orquestra Nacional Ecocesa. Dir.: Neeme Järvi. (9m). MOZART: Ergo interest, an quis-Quaere superna, KV 143. Barbara Bonney. Cor Arnold Schönberg. Concentus musicus Viena. Dir.: Nikolaus Harnoncourt. (5m).

19.00 PENTAGRAMA

Programa de divulgació musical. Guió i realització: Pere Burés i Àlex Robles.

20.00 "A LA MANERA DE..."

Un convidat ens proposa i comenta la música que li agrada. Guió i presentació de Joan Vives. Producció de Dolors Busquets.

22.00 CONCERT IMAGINARI

Guió i selecció: Raimon Colomer i Joan Vives.

00.30 MÚSICA DEL SEGLE XX

CORIGLIANO: Concert per a clarinet i orquestra. Richard Stoltzman. Orquestra Simfònica de Londres. Dir.: Lawrence Leighton Smith. (30m). NANES: Simfonia per a corda. Orquestra Filharmònica de Londres. Dir.: Keith Clark. (15m). MATEJ: Glòria, per a veus i instruments. Veni. Dir.: Tonino Battista. (22m). BOUCHARD: Pourtinade, per a viola i percussió. Kim Kashkashian. Robyn Schulkowsky. (17m).

02.00 REPERTORI DE NIT

DIVENDRES, 22 DE DESEMBRE DE 1995

7.00 L'OBERTURA

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Joan Vives.

10.00 SELECCIÓ DIGITAL

SCHUMANN: Concert per a violí i orquestra. Gidon Kremer. Orquestra de Cambra d'Euro-

pa. Dir.: Nikolaus Harnoncourt. (33m). MOZART: Missa brevis, KV 140, "Pastoralmesse". Helen Donath. Annette Markert. Uwe Heilmann. Andreas Schmidt. Cor i Orquestra Simfònica de la Ràdio de Leipzig. Dir.: Herbert Kegel. (18m). VACHON: Quartet de corda, Op. 11 n. 6. Edouard Popa, violí (II). Trio de Corda de París. (11m). MENDELSSOHN: Simfonia per a corda n. 4. Guildhall String Ensemble. (9m). HAYDN: Concert per a dues trompes i orquestra, en Mi b M. Zdenek Tylsar. Bedrich Tylsar. Orquestra de Cambra Dvorak. Dir.: Petr Altrichter. (20m). R. STRAUSS: Sonata per a violoncel i piano, op. 6. Elemér Lavotha. Kerstin Aberg. (27m). BANCHIERI: La pazzia senile. Società Cameristica di Lugano. Dir.: Edwin Loehrer. (32m). KUHLAU: William Shakespeare, obertura Orquestra Simfònica Odense. Dir.: Edward Serov. (10m).

13.00 L'HIVERN

HAYDN: Les Estacions (Hivern). Edith Mathis. Siegfried Jerusalem. Dietrich Fischer-Dieskau. Cor i Academy of St. Martin-in-the-Fields. Dir.: Neville Marriner. (31m). BAX: Winter waters. (Aigües d'hivern). Eric Parkin, piano. (7m). GLAZUNOV: Les estacions (hivern). Orquestra de la Suisse Romande. Dir.: Ernest Ansermet. (10m). DUREY: Neu. Philippe Corre i Edouard Exerjean, piano a quatre mans. (6m).

14.00 NOUS INTÈPRETS

MAHLER: Dos lieder de Das Knaben Wunderhorn. Griselda Ramon, soprano. Joan Carles López, piano. (7m). BEETHOVEN: Sonata per a piano n. 23, op. 57 "Appassionata". Miguel Angel Muñoz. (24m). BRAHMS: Preludi coral op. 122 n. 10. Marta Riera, orgue. (5m). CHOPIN: Scherzo n. 2, op. 31. Francesc Teixidor, piano. (10m).

15.00 EL DIA DE L'OIENT

Programació realitzada a partir de les peticions que els nostres oients han fet al contestador de Catalunya Música, tel. 202 35 35.

22.00 GRANS OBRES

PURCELL: The Indian Queen, òpera en 5 actes. The Deller Choir. The King's Musick. Dir. Alfred Deller. (61m).

23.30 NOCTURN

Música per acabar el dia. Selecció i presentació a càrrec d'Alfred Celaya.

00.30 REPERTORI DE NIT

DISSABTE, 23 DE DESEMBRE DE 1995

7.00 L'OBERTURA

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Dolors Busquets.

10.00 PENTAGRAMA

Repetició del programa emès el dijous.

11.00 EL DIA DE L'OIENT

Programació realitzada a partir de les peticions que els nostres oients han fet al contestador de Catalunya Música, tel. 202 35 35.

22.00 ELS NOSTRES CONCERTS

CONCERT enregistrat per Catalunya Música el dia 12 de desembre de 1990 al Centre Cultural Fundació "Caixa de Pensions". Música Nadalena del segle XVIII. Obres de: A. SOLER, CASANOVES i MARTÍ. Virginia Parramon, soprano. Xavier Torra, contratenor. Josep Benet, tenor. Joan Puigdellívol, baix. Marta Cordoní, mezzo-soprano. Neil Cowley, orgue. Mireia Hernandez, clavicèmbal. Coral Cantiga. Camerata Antoni Soler de Barcelona. Dir.: Josep Prats. (65m).

23.30 NOCTURN

Música per acabar el dia. Selecció i presentació a càrrec de Maró Jané.

00.30 REPERTORI DE NIT

DIUMENGE, 24 DE DESEMBRE DE 1995

7.00 L'OBERTURA

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Pilar Subirà.

10.00 LA MÚSICA RELIGIOSA

PURCELL: Anthems i Serveis Let God arise, Z 23. Solistes vocals. Cor del King's Consort. The King's Consort. Dir.: Robert King. (4m). In guilty night (Saul and de Witch of Endor), Z 134. Solistes vocals. Cor del King's Consort. The

King's Consort. Dir.: Robert King. (9m). Who hath believed our report?, Z 64. Solistes vocals. Cor del King's Consort. The King's Consort. Dir.: Robert King. (8m). Jehova, quam multi sunt hostes, Z 135. Solistes vocals. Cor del King's Consort. The King's Consort. Dir.: Robert King. (6m). Thou wakeful shepherd that dost Israel keep (A Morning Hymn), Z 198. Solistes vocals. Cor del King's Consort. The King's Consort. Dir.: Robert King. (3m). With sick and famish'd eyes, Z 200. Solistes vocals. Cor del King's Consort. The King's Consort. Dir.: Robert King. (5m). O God, thou art my God, Z 35. Solistes vocals. Cor del King's Consort. The King's Consort. Dir.: Robert King. (4m).

11.00 TRANSMISSIÓ EN DIRECTE DE LA MISSA CONVENTUAL DES DEL MONESTIR DE MONTSERRAT

12.30 DIVERTIMENT

Un migdia musical amb Mariana Sarrias on es combina la música amb la informació i la participació dels nostres oients. BLOC DE NOTES. EL TRENCA-CLOSQUES. SAC DE DUBTES.

15.00 "A LA MANERA DE...."

Repetició del programa emès el dijous al vespre.

17.00 TEMPORADA D'ÒPERA DE CATALUNYA MÚSICA

HAYDN: L'infedeltà delusa, burletta en dos actes. Nancy Argenta. Lena Lootens. Christoph Prégardien. Markus Schäfer. Stephen Varcoe. La Petite Bande. Dir.: Sigiswald Kuijken. (120m).

19.15 REPERTORI DE CONCERT

RAMEAU: Les Indes galantes, Suite. Orquestra de la Chapelle Royale. Dir.: Ph. Herreweghe. (43m). BEETHOVEN: Concert per a piano i orquestra n. 5, op. 73, "L'Emperador". Alfred Brendel. Orquestra Simfònica de Xicagó. Dir.: James Levine. (40m). BACH: Concert de Brandenburg n. 1, BWV 1046. Orquestra de Cambra del Festival Bach d'Oregon. Dir.: Helmuth Rilling. (21m). RAKHMANINOV: Trio elegiac n. 1, per a piano, violí i violoncel. Trio Beaux Arts. (15m). ELGAR: Cinc marxes de Pompea i Circumstància, op. 39.

Orquestra Simfònica de Londres. Dir.: Barry Tuckwell. (27m). LISZT: Consolació n. 3. Vladimir Horowitz, piano. (4m).

22.00 ELS NOSTRES CONCERTS

CONCERT enregistrat per Catalunya Música el dia 11 de març de 1993 al Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona. CICLE SOLISTES DE L'OCB. BLOCH: Suite hebreaica. MILHAUD: Quatre visages. SCHUMANN: Märchenbilder, op. 113. ENESCO: peça de concert. Paul Cortese, viola. Àngel Soler, piano. (50m).

23.00 MISSA DEL GALL

Transmissió en directe des del Monestir de Montserrat.

02.00 PROGRAMA ESPECIAL

BACH: Oratori de Nadal, BWV 248. Barbara Schlick, soprano. Carolyn Watkinson, contralt. Kurt Equiluz, tenor. Michel Brodard, baix. Ensemble Vocal de Lausanne. Orquestra de Cambra de Lausanne. Dir.: Michel Corboz. (150m).

04.45 REPERTORI DE NIT

DILLUNS, 25 DE DESEMBRE DE 1995

PROGRAMACIÓ ESPECIAL: MÚSICA DE NADAL

10.00

PIERNÉ: Les enfants a Bethleem, misteri en dos parts per a solistes, cor de nens i orquestra. Solistes vocals. Maîtrise i Orquestra Filharmònica de Ràdio França. Dir.: Michel Lasserre de Rozel. (57m). LISZT: Arbre de Nadal. Leslie Howard, piano. (33m). CORELLI: Concerto grosso per a la Nit de Nadal, op. 6 n. 8. Membres de l'Orquestra Filharmònica de Berlín. Dir.: Herbert Von Karajan. (17m). CINC CANÇONS TRADICIONALS CATALANES. Orfeó Català. Dir.: Jordi Casas. (14m). 3 peces de Nadal (Eccard i Gruber). Conjunt de vent de l'Orquestra Filharmònica de Berlín. Dir.: Herbert Von Karajan. (5m). DELIUS: Sleigh Ride. Northern Sinfonia of England. Dir.: Richard Hickox. (7m). BACH: "Sehet, welch eine Liebe hat uns der Vater erzeiget" (Miren quina prova d'amor ens ha donat el Pare), cantata BWV 64. Peter Jelosits, soprano. Paul Esswood, contralt. Kurt Equiluz, tenor. Ruud van

der Meer, baix. Cor de nens de Bad Tölz. Concentus musicus de Viena. Dir.: Nikolaus Harnoncourt. (20m). VENTURA: Nadales, sardana. Cobla Montgrins. (5m).

13.00

NADAL A VIENA: Recital enregistrat en directe el 21 de desembre de 1993. Plácido Domingo. Dionne Warwick. Cor de nens "Mozart". Orquestra Simfònica de Viena. Dir.: Vjekoslav Sutej. (53m).

14.00

CASANOYES: Responsoris de Nadal. Escolania de Montserrat. Cor i Orquestra d'Antics Escolans. Gregori Estrada, orgue. Dir.: Ireneu Segarra. (75m). CHARPENTIER: Missa de la vigília de Nadal. Alan Walker. Alistair Flutter. James Turnbull. Ben Cooper. Andrew Rupp. Cor del St. John's College de Cambridge. City of London Sinfonia. Dir.: George Guest. (30m). BUSONI: Nit de Nadal. Esbós per a piano. Geoffrey Douglas Madge, piano. (6m).

16.00

TURINA: Navidad, op. 16. Orquestra Ciudad de Granada. Dir.: Juan de Udaeta. (16m). MANFREDINI: Concerto grosso pel Santíssim Nadal, op. 3 n. 12. Membres de l'Orquestra Filharmònica de Berlín. Dir.: Herbert Von Karajan. (11m). BRITTEN: A boy was born, op. 3. Solistes vocals. Corydon singers. Coristes de la catedral de Westminster. Thomas Trotter, orgue. Dir.: Matthew Best. (29m). GIL: Fum, fum, fum, glossa per a cobla. Cobla Montgrins. (5m). DUPRE: Variacions sobre una nadala antiga op. 20. John Scott, orgue. (12m). A.SCARLATTI: Cantata de Nadal. Mária Zádori, soprano. Capella Savaria. Dir.: Pál Németh. (13m). RIMSKI-KORSAKOV: La Nit de Nadal, suite. Orquestra de la Suisse Romande. Dir.: Ernest Ansermet. (24m). BUSONI: Sonatina per a la diada de Nadal. Geoffrey Douglas Madge, piano. (8m). HOLST: Música pel Nadal. Christ Church Cathedral Choir. Dir.: Stephen Darlington. (35m). BARTOK: Nadales Romanesques per a piano. Dezso Ranki. (11m). BACH: "Gelobet seist du, Jesu Christ" (Lloat sigues, Jesucrist), cantata BWV 91. Detlef Bratschke, soprano. Paul Esswood, contralt. Kurt Equiluz, tenor. Max van Egmond, baix. Cor de nens de Hannover. Collegium Vocale de

Gant. Leonhardt-Consort. Dir.: Gustav Leonhardt. (18m). RECITAL DE NADALES. Cor de nens de Viena. Chorus Viennensis. Orquestra de l'Òpera popular de Viena. Dir.: Uwe Christian Harrer. (30m). BAX: La vigília de Nadal. Orquestra Filharmònica de Londres. Dir.: Bryden Thomson. (18m). FLETXA: La Negrina, ensalada. La Colombina. (8m).

20.00 SELECCIÓ DE JAZZ

Programa dedicat a la música de jazz amb guió d'Albert Mallofré.

22.00 ELS NOSTRES CONCERTS

CONCERT enregistrat per Catalunya Música el dia 16 de desembre de 1994 a la Basílica del Sant Esperit de Terrassa. Concert de Nadal. HANDEL: El Messies. Carme Rodríguez. Montserrat Martorell. Lambert Climent. Xavier Comorera. Cor Montserrat. Orquestra de Cambra Gonçal Comellas. Dir.: Gonçal Comellas. (147m).

00.45 REPERTORI DE NIT

DIMARTS, 26 DE DESEMBRE DE 1995

7.00 L'OBERTURA

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Joan Vives.

10.00 SELECCIÓ DIGITAL

TXAIKOVSKI: Concert per a piano i orquestra n. 1. Jorge Bolet. Orquestra Simfònica de Montreal. Dir.: Charles Dutoit. (38m). MOZART: Sinfonia n. 30, KV 202 (186b). Academy of St. Martin-in-the-Fields. Dir.: Neville Marriner. (18m). SCHUBERT: Quintet amb piano op. 114, D 667 "La Truita". Trio Arion. Claudio Veress, viola. Andrea Cincera, contrabaix. (34m). VIVALDI: "Qual per ignoto", cantata RV 677. Gérard Lesne, contratenor. II Seminario Musicale. Dir.: Fabio Biondi. (12m). FRANCK: Psique. Orquestra Simfònica de Basilea. Dir.: Armin Jordan. (28m). DEVIENNE: Concert per a fagot en Si b m. Eckart Hübner. Orquestra de Cambra Eslovaca. Dir.: Bohdan Warchal. (19m). BEETHOVEN: Danses WoO 17, n. 1 a 8. Ulsamer Collegium. Dir.: Josef Ulsamer. (14m).

13.00 MÚSICA DE NADAL

HONEGGER: Una cantata de Nadal. Jindrich Jindrak. Jaroslav Tvrzsky. Cor Txec.

Cor de nens de Kühn. Orquestra Simfònica de Praga. Dir.: Serge Baudo. (24m). VALENTINI: Simfonia a tre, per il Santissimo Natale, op. 1 n. 12. Northwest Chamber Orchestra of Seattle. Dir.: Alun Francis. (10m). DIVERSOS AUTORS: 6 nades. The Mormon Tabernacle Choir. The Columbia Brass and Percussion Ensemble. Dir.: Jerold Otley. (20m).

14.00 MOMENTS LÍRICS

J. STRAUSS(II): Sang Vienesa. Solistes del Wiener Volksoper. Cor i Orquestra del Wiener Volksoper. Dir.: Rudolf Bibl. (117m).

16.00 SELECCIÓ DIGITAL

LOCATELLI: Concerto grosso op. 1 n. 8. Membres de la Filharmònica de Berlín. Dir.: H. von Karajan. (20m). BRAHMS: Simfonia n. 3, op. 90. Orquestra Filharmònica de Viena. Dir.: James Levine. (39m). MUS-SOROSKI: Quadres d'una exposició (versió orquestral de Maurice Ravel). Orquestra Filharmònica de Rotterdam. Dir.: Edo de Waart. (33m). TELEMANN: Concerto a 6 en Fa M. Concentus Musicus de Viena. Dir.: N. Harnoncourt. (20m). HAYDN: Trio amb piano, Hob. XV:39. Tri. Beaux Arts. (11m). RIMSKI-KORSAKOV: La Gran Pasqua Russa, obertura op. 36. The Philharmonia. Dir.: I. Svetlanov. (15m). HANDEL: Sonata per a flauta de bec i clavicèmbal en sol m, op. 1 n. 2, HWV 360. Michala Petri. Keith Jarrett. (7m)

18.45 CONCERT DE SANT ESTEVE

Transmissió en directe des del Palau de la Música Catalana. Cançons de Nadal. Fragments corals d'El Messies de Händel. Cors infantils, Cor Jove i Orfeó Català. Orquestra de Cambra Gonçal Comellas. Dir.: Jordi Casas.

20.30 L'ÀUDIO-VISUAL

Un programa d'Àlex Gorina.

22.30 PURCELL: ODES

Come, ye sons of art, Oda per l'aniversari de la Reina Mary. Felicity Lott. Charles Brett. John Williams. Thomas Allen. Cor i Orquestra Monteverdi. Equale Brass Ensemble. Dir.: John Elliot Gardiner. (25m). Who can from joy refrain?, oda per a l'aniversari del duc de Gloucester. (1695). Gillian

Fisher. Tessa Bonner. James Bowman. Rogers Covey-Crump. John Mark Ainsley. Michael George. Cor del New College d'Oxford. The King's Consort. Dir.: Robert King. (24m).

23.30 NOCTURN

Música per acabar el dia. Selecció i presentació a càrrec d'Alfred Celaya.

00.30 REPERTORI DE NIT

DIMECRES, 27 DE DESEMBRE DE 1995

7.00 L'OBERTURA

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Joan Vives.

10.00 SELECCIÓ DIGITAL

DVORAK: Missa, op. 86. Neil Ritchie. Andrew Giles. Alan Byers. Robert Morton. Cor de la Christ Church Cathedral, Oxford. Nicholas Cleobury, orgue. Dir.: Simon Preston. (43m). VINCENT: Sonata per a oboè i baix continu n. 2, en La M. Paul Dombrecht, oboè. Wieland Kuijken, violoncel. Robert Kohnen, clavecí. (9m). PROKOFIEV: Le pas d'acier. (El pas d'acer). Ballet op. 41. Orquestra Simfònica del Ministeri de Cultura de l'URSS. Dir.: Gennadi Rozhdestvensky. (31m). VIVALDI: Concert per a mandolina, corda i continu en Re M. C. Schneider. Conjunt instrumental de Grenoble. Dir.: Kurt Redel. (11m). VILLALOBOS: Danses africanes per a piano. Alfred Heller. (10m). MOZART: Concert per a flauta, arpa i orquestra, KV 299. Ursula Holliger, arpa. Aurele Nicolet, flauta. violí. Orquestra de Cambra Anglesa. Dir.: Heinz Holliger. (25m). HASSE: "All'onor mio rifletti", ària de "Lucio Papirio, dittatore". Jochen Kowalski, contratenor. Orquestra de Cambra de Berlín. Dir.: Max Pommer. (6m). SAINT-SAENS: Quartet de corda op. 153. Quartet Viotti. (25m).

13.00 MÚSICA DE NADAL

BOCCHERINI: Villancicos al Nacimiento de Nuestro Señor Jesu Christo, per a solistes, cor i orquestra. Solistes vocals. Capella Santa Cecília de la Catedral de Lucca. Orquestra lírico-sinfònica del Teatre de Giglio. Dir.: Gianfranco Cosmi. (21m). SCHÖNBERG: Música de Nadal per a piano, harmonium, dos violins i violoncel.

Camerata de Versalles. Dir.: Amaury du Closel. (4m). MENDELSSOHN: "Vom Himmel Hoch", cantata coral. Dresdner Kreuzchor. Dresdner Philharmonie. Dir.: Martin Flämig. (15m). CRUMB: Petite Suite de Nadal. Lambert Orkis, piano. (15m).

14.00 EL GRAN SEGLE

Programa de música antiga. Selecció, guió i presentació a càrrec de Joan Vives. "LE JEU DE ROBIN ET MARION" (Adam de la Halle). TEMPS DE LES MUSES.

16.00 SELECCIÓ DIGITAL

LISZT: Concert per a piano i orquestra n. 2. Sviatoslav Richter. Orquestra Simfònica de Londres. Dir.: Kirill Kondrashin. (21m). MASSENET: Le Cid, música de ballet. Orquestra Simfònica de la Ràdio Txeca a Bratislava. Dir.: Keith Clark. (19m). MOZART: Exsultate, jubilate, KV 165. Kiri Te Kanawa. Cor i Orquestra Simfònica de Londres. Dir.: Colin Davis. (15m). DARD: Sonata per a fagot, clavicèmbal i violoncel n. 5. Jesse Read. Karen Flint. Doug McNames. (9m). VORISEK: Simfonia en Re M. Orquestra de Cambra Pardubice. Dir.: Libor Hlavacek. (27m). POULENC: Concert "Champêtre", George Malcolm, clavecí. Academy of St. Martin-in-the-Fields. Dir.: Iona Brown. (25m). MENDELSSOHN: Quintet de corda, op. 18. Hausmusik. (31m). SPONTINI: Escena i ària de Júlia de "La Vestale". Renée Mazella, soprano. André Vessieres, baix. Cor i Orquestra Ràdio-Lyrique. Dir.: Jean-Paul Kreder. (6m). HARTY: A John Field Suite. Orquestra de l'Ulster. Dir.: Bryden Thomson. (20m). RODRIGO: Sonata a l'espanyola. Marc Jean-Bernard, guitarra. (9m). HAYDN: Missa Sancti Bernardi von Offida "Heiligmesse". Solistes vocals. Coral franco-alemanya de París. Orquestra Jean-François Gonzales. Dir.: Bernard Lallement. (38m).

20.00 SELECCIÓ DE NOVE-TATS

22.00 ALMANAC

Un espai destinat a evocar i reviu els fets més representatius del passat musical. Guió i selecció d'Àlex Robles.

23.30 NOCTURN

Música per acabar el dia. Selecció i presentació a càrrec d'Alfred Celaya.

00.30 REPERTORI DE NIT

DIJOUS, 28 DE DESEMBRE DE 1995

7.00 L'OBERTURA

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Joan Vives.

10.00 SELECCIÓ DIGITAL

SIBELIUS: Simfonia n. 7, op. 105. Orquestra Simfònica de Boston. Dir.: C. Davis. (21m). LULLY: Dies Irae. Motet. Donna Brown, soprano. Guillemette Laurens, mezzo-soprano. Howard Crook, tenor. Hervé Lamy, tenor. Peter Kooy, baix. Cors i Orquestra de la Chapelle Royale. Dir.: Philippe Herreweghe. (19m). CHOPIN: Concert per a piano i orquestra n. 2, op. 21. Murray Perahia. Orquestra Filharmònica d'Israel. Dir.: Zubin Mehta. (30m). BON DE VENÈCIA: Sonata per a flauta n. 6. Sabine Dreier, flauta. Irene Hegen, piano. (15m). PARRY: Variacions simfòniques. Orquestra Filharmònica de Londres. Dir.: Adrian Boult. (13m). SPOHR: Sextet de corda, op. 140. L'Archibudelli & Smithsonian Chamber Players. (23m). CORRETTE: Concert per a 4 trompes "La Choisy". Hermann Baumann. Eckhardt Schaar. Markus Hartz. Almut Wittekind. (6m). MERCADANTE: Lo Zampognaro Napoletano. Warmia National Orchestra. Dir.: Silvano Frontalini. (9m). DVORAK: Vuit humoresques, op. 101. Rudolf Firkunsky, piano. (22m).

13.00 MÚSICA DE NADAL

SAINT-SAENS: Oratori de Nadal. Dresdner Kreuzchor. Dresdner Philharmonie. Dir.: Martin Flämig. (37m). RAMIREZ: Navidad Nuestra. Josep Carreras. Coral Salve de Laredo. Sociedad Coral de Bilbao. Conjunt instrumental. Dir.: Damián Sánchez. (18m).

14.00 MÚSICS DE CATALUNYA

HANDEL: Suite n. 5. Alicia de Larrocha, piano. (13m). MONT-SALVATGE: Madrigal sobre "El cant dels ocells". Victòria dels Àngels, soprano. Lluís Claret, violoncel. Orquestra Ciutat de Barcelona. Dir.: García Navarro. (5m). A.SOLER: Quintet

n. 5, en Re M. M. Cervera. A. Wachsmuth. A. Vauquet. M. Cervera. C. Jacottet. (24m). BACH: Coral BWV 659. P. Jordi M. Bou i Simó, a l'orgue de Poblet. (5m). BAGUER: "Qui habitat", salm n. 91. Maria José Sánchez, soprano. Sylvia Corbacho, contralt. Josep Bros, tenor. Vicente Sardinero, baríton. Cor "Es taller". Orquestra de cambra integrada per professors de l'O.S.I.B. Dir.: Francesc Bonán. (25m). MENDELSSOHN: Trio amb piano, op. 49. Trio de Barcelona. (28m).

16.00 SELECCIÓ DIGITAL

BORODIN: Simfonia n. 2 "Èpica". Orquestra Simfònica de l'Acadèmia de l'Estat de l'URSS. Dir.: Evgueni Svetlanov. (31m). CAMBINI: Simfonia concertant per a dues flautes i orquestra n. 3. Anne Utagawa i Dominique Hunziker. Orquestra de Cambra Paul Kuentz. Dir.: Paul Kuentz. (13m). REBEL: Le Tombeau de M. de Lully. Les Musiciens du Louvre. Dir.: Marc Minkowski. (16m). MARTINU: Sextet de corda (1932). Conjunt de Cambra de l'Academy of St. Martin-in-the-Fields. (15m). SAINT-SAËNS: El Carnaval dels Animals. The London Sinfonietta. Dir.: Charles Dutoit. (23m). KRUFFT: Sonata per a trompa i piano en Mi. Hermann Baumann. Leonard Hokanson. (18m). BACH: "Was Gott tut, das ist wohlgetan" (El que Déu fa, està ben fet), cantata BWV 100. A. Auger. J. Hamari. A. Kraus. Ph. Huttenlocher. Gächinger Kantorei Stuttgart. Württembergisches Kammerorchester Heilbronn. Bach-Ensemble. Dir.: Helmut Rilling. (22m). KHATXATURIAN: Concert-Rapsòdia per a violoncel i orquestra, en re m. Marina Tarasova. Orquestra Simfònica de Rússia. Dir.: Veronika Dudarova. (27m).

19.00 PENTAGRAMA

Programa de divulgació musical. Guió i realització: Pere Burés i Alex Robles.

20.00 "A LA MANERA DE...."

Un convidat ens proposa i comenta la música que li agrada. Guió i presentació de Joan Vives. Producció de Dolors Busquets.

22.00 CONCERT IMAGINARI

Guió i selecció: Raimon Colomer i Joan Vives.

23.30 NOCTURN

Música per acabar el dia. Selecció i presentació a càrrec d'Alfred Celaya.

00.30 MÚSICA DEL SEGLE XX

XOSTAKOVITX: Simfonia n. 1, op. 10. Orquestra Filharmònica de Londres. Dir.: Bernard Haitink. (32m). STANTS: Quartet de corda n. 2. Quartet Dufy. (14m). PETERSON-BERGER: Gullebarn's Lullabies. Anne Sofie von Otter, mezzosoprano. Orquestra Simfònica de la Ràdio Sueca. Dir.: Siegfried Köhler. (20m). SCEL-SI: Sonata n. 2. Marianne Schroeder, piano. (16m).

02.00 REPERTORI DE NIT

DIVENDRES, 29 DE DESEMBRE DE 1995

7.00 L'OBERTURA

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Joan Vives.

10.00 SELECCIÓ DIGITAL

SCRIABIN: Simfonia n. 1, op. 26. Solistes, Cors i Gran Orquestra Simfònica de la RTV de l'URSS. Dir.: Vladímir Fedosseiev. (42m). BRIXI: Missa íntegra, Nov. I/46. Ibolya Verebics. Christel Borchers. Scot Weir. Joachim Gebhardt. Cor mixt Kühn. Orquestra de Cambra de Praga. Dir.: Helmuth Rilling. (29m). GOUNOD: Petita simfonia per a 9 instruments de vent. Acadèmia de Vent de Munic. Dir.: A. Brezina. (22m). TURINA: Trio n. 2, op. 76. J. Soriano, piano. P. León, violí. P. Corostola, violoncel. (15m). BLISS: Checkmate. Ballet. Royal Liverpool Philharmonic Orchestra. Dir.: V. Handley. (27m). CHIABRANO: Sonata per a violoncel i continu n. 3. Antonio Mosca. Giorgio Tabacco. (9m). BERNSTEIN: Divertimento per a orquestra. Orquestra Filharmònica d'Israel. Dir.: Leonard Bernstein. (15m).

13.00 MÚSICA DE NADAL

CHARPENTIER: "Sobre el naixement de Nostre Senyor Jesu-Crist", pastoral per a solistes, cor i orquestra, H.482. Conjunt vocal i instrumental Les Arts Florissants. Dir.: William Christie. (19m). TORELLI: Concerto a 4, en forma de Pastoral pel Santíssim Nadal, op. 8 n. 6. Conjunt de vent de l'Orquestra Filharmònica de Berlín. Dir:

Herbert Von Karajan. (10m). POULENC: Quatre motets pel temps de Nadal. Cor del St. John's College de Cambridge. Dir.: George Guest. (10m). Dues peces de Nadal (Gabrieli i Scheidt). Conjunt de vent de l'Orquestra Filharmònica de Berlín. Dir.: Herbert Von Karajan. (7m). LLUNELL: Estels de Nadal. Cobla Ciutat de Girona. (5m).

14.00 NOUS INTÈPRETS

CONCERT enregistrat per Catalunya Música el dia 15 d'agost de 1994 al XIV FESTIVAL INTERNACIONAL DE MÚSICA DE TORROELLA DE MONTGRÍ. BEETHOVEN: Quartet de corda op. 18 n. 4. Trio amb piano op. 70 n. 1 "Fantasma" Alumnes del Royal College of Music de Londres. (45m).

15.00 EL DIA DE L'OIENT

Programació realitzada a partir de les peticions que els nostres oients han fet al contestador de Catalunya Música, tel. 202 35 35.

22.00 GRANS OBRES

PURCELL: La tempesta, música d'escena. David Thomas. Roderick Earle. Carol Hall. Rosemary Hardy. Jennifer Smith. Stephen Varcoe. John Elwes. Cor i Orquestra Monteverdi. Dir.: John Elliot Gardiner. (57m).

23.15 NOCTURN

Música per acabar el dia. Selecció i presentació a càrrec d'Alfred Celaya.

00.30 REPERTORI DE NIT

DISSABTE, 30 DE DESEMBRE DE 1995

7.00 L'OBERTURA

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Dolors Busquets.

10.00 PENTAGRAMA

Repetició del programa emès el dijous.

11.00 EL DIA DE L'OIENT

Programació realitzada a partir de les peticions que els nostres oients han fet al contestador de Catalunya Música, tel. 202 35 35.

22.00 ELS NOSTRES CONCERTS

CONCERT enregistrat per Catalunya Música el dia 14 de març de 1995 a la Catedral de Barcelona. CICLE L'ORGUE DE LA CATEDRAL. Obres de SWEELINCK, BRUHNS, BUXTEHUDE i BACH. Piet Kee, orgue. (61m).

DIUMENGE, 31 DE DESEMBRE DE 1995

7.00 L'OBERTURA

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Pilar Subirà.

10.00 LA MÚSICA RELIGIOSA

PURCELL: Anthems i Serveis. Lord, who can tell how oft he offendeth, Z 26. Solistes vocals. Cor del King's Consort. The King's Consort. Dir.: Robert King. (4m). O Lord God of hosts, Z 37. Solistes vocals. Cor i Orquestra del Collegium Vocale. Dir.: Philippe Herreweghe. (5m). Cantate Domino i Deus misereatur, Z 230. Solistes vocals. Cor del King's Consort. The King's Consort. Dir.: Robert King. (8m). Hear me, O Lord, the great support, Z 133. Solistes vocals. Cor del King's Consort. The King's Consort. Dir.: Robert King. (6m). Hosanna to the highest, Z 187. Solistes vocals. Cor del King's Consort. The King's Consort. Dir.: Robert King. (5m). Hear my prayer, O God, Z 14. Solistes vocals. Cor del King's Consort. The King's Consort. Dir.: Robert King. (5m). O praise the Lord, all ye heathen, Z 43. Solistes vocals. Cor del King's Consort. The King's Consort. Dir.: Robert King. (3m). I was glad when they said unto me. Solistes vocals. Cor del King's Consort. Cor del New College, Oxford. The King's Consort. Dir.: Robert King. (4m).

11.00 TRANSMISSIÓ EN DIRECTE DE LA MISSA CONVENTUAL DES DEL MONESTIR DE MONTSERRAT

12.30 DIVERTIMENT

Un migdia musical amb Mariana Sarrias on es combina la música amb la informació i la participació dels nostres oients. BLOC DE NOTES. EL TREN-CACLOSQUES. SAC DE DUBTES.

15.00 "A LA MANERA DE...."

Repetició del programa emès el dijous al vespre.

17.00 TEMPORADA D'ÒPERA DE CATALUNYA MÚSICA

DONIZETTI: Lucia di Lammermoor. Joan Sutherland. Luciano Pavarotti. Sherrill Milnes. Nicolai Ghiaurov. Cor i Orquestra de la Royal Opera House Covent Garden. Dir.: Richard Bonynge. (141m).

19.45 REPERTORI DE CONCERT

RIMSKI-KORSAKOV: Quintet per a piano i vent. Capricorn. (30m). BEETHOVEN: Simfonia n. 6, op. 68 "Pastoral". Orquestra Revolucionària i Romàntica. Dir.: John Eliot Gardiner. (41m). MONTSALVATGE: Tres postals il·luminades. Orquestra de Cambra de l'Empordà. Dir.: Carles Coll. (10m). ROSSINI: Sonata per a corda n. 4, en Si b M. Camerata Bern. Dir: Thomas Furi. (14m).

BACH: Toccata i Fuga en re m, BWV 565. Jean Guillou, orgue. (8m). ELGAR: Concert per a violoncel i orquestra, op. 85. Yo-Yo Ma. Orquestra Simfònica de Londres. Dir.: André Previn. (29m).

22.00 ELS NOSTRES CONCERTS

CONCERT enregistrat per Catalunya Música els dies 20 i 21

de novembre a l'estudi 6 de Catalunya Ràdio. Obres de DOWLAND, TELEMANN, SORS, STRAVINSKI, MORENO TORROBA, ALBENIZ i FALLA. Quartet de Guitarres de Barcelona. (51m).

23.00 PROGRAMA ESPECIAL DE CAP D'ANY

03.00 REPERTORI DE NIT

CONCERTS

BARCELONA (BARCELONÈS)

1 DESEMBRE	20,30 h.	Palau Güell	Quartet Gala. Mozart, Haydn.
	21 h.	Palau	OBC. Josep M. Colom, piano. Dir: Antoni Ros Marbà. Beethoven.
	22 h.	L'Espai	La Locomotora Negra.
	23 h.	Restaurant Madrid Barcelona	Albert Gumi, clarinet. Queralta Roca, clarinet. Mozart, Crussell, Gumi.
2 DESEMBRE	19 h.	Palau	OBC. (Segona audició).
	19,30 h.	Casa Elizalde	Stanis Stéphânec, violí. Chedi Rodés, piano. Vitali, Bartók, Padjiev.
	20,30 h.	Orfeó Gracienc	Orquestra de l'Accademia de Barcelona. (Associació Aberastury).
3 DESEMBRE	22 h.	L'Espai	La Locomotora Negra.
	11 h.	Palau	OBC. (Tercera audició).
4 DESEMBRE	19 h.	L'Espai	La Locomotora Negra.
	21 h.	Palau	Narciso Yepes, guitarra. Concert a benefici de la Fundació Esclerosi Múltiple.
	21 h.	Conservatori Municipal	Edith Fischer, piano. Beethoven.
5 DESEMBRE	19,30 h.	Sala cultural Caja de Madrid	Theobald Ensemble. Mozart, Beethoven, van Gilse.
6 DESEMBRE	19 h.	Palau	Pinchas Zukerman, violí. Marc Neikrug, piano, Schubert, Bartók, Franck. (Ibercamera).
9 DESEMBRE	19,30 h.	Casa Elizalde	Adolf Hosta. Poesia trovadoresca dels segles XII i XIII.
10 DESEMBRE	19 h.	Palau	Orquestra Simfònica del Vallès. Dir: Jordi Mora. Festival de valsos i danses.
12 DESEMBRE	19,30 h.	Sala cultural Caja de Madrid	Frederic Giberger, vibràfon, marimba. Jordi Massó, piano.
	21 h.	Oratori St. Felip Neri	Palomar, Tanner, Smadbeck, Gershwin, Green. Capella de Música de Santa Maria del Mar. Jordi Reguart, orgue. Laura Folch, violoncel. Dir.: Josep Prats. Polifonia anglesa, Purcell.
13 DESEMBRE	19,30 h.	Conservatori Municipal	Joan Giral, tenor. Jen Chen Pon, soprano. Xavier Comorera, baríton. Manuel García Morante, piano. Mozart, Donizetti. (Premis de Cant del Conservatori).
	20 h.	Paraninf Universitat de Barcelona	Àngel Òdena, baríton. Joan Manau, piano. Toldrà, Tosti, Rossini, Mozart, Verdi. (IX Cicle de Música a la Universitat).
	21 h.	Casa Elizalde	Joan Orpella, piano. Mozart, Bach, Falla, Debussy, Paganini.
14 DESEMBRE	19 h.	Sala d'actes Hospital St. Pau	Cor del Taller d'Estudis Medievals. Dir: Montserrat Oliveras. Concert de Nadal.
	21 h.	Palau	Wiener Akademie. Deborah York, soprano. Dir: Martin Haselböck. Bach. (Euroconcert).
	23 h.	Restaurant Madrid Barcelona	Reservata de Barcelona. Madrigals guerrers i amorosos.
15 DESEMBRE	21 h.	Palau	OBC. Dir: Edmon Colomer. Falla, Pedrell, Stravinsky.

	23 h.	Restaurant Madrid Barcelona	Reservata de Barcelona. Madrigals guerrers i amorosos.
16 DESEMBRE	19 h. 19,30 h.	Palau Casa Elizalde	OBC. (Segona audició). Pep Mira, clarinet. Loreto Pedreira, piano. Rossini, Weber, Saint-Saëns.
	21 h.	Parròquia del Roser	Cor Jove de l'Orfeó Català. Dir: Conxita Garcia. Nades tradicionals.
	21,30 h.	Església de Pompeia	Cantaires Muntanyencs del C.E. de Gràcia. Orquestra i cor. Robert de la Riba, orgue. <i>El pessebre</i> (16 cançons populars).
17 DESEMBRE	11 h. 18,30 h.	Palau Ateneu Barcelonès	OBC. (Tercera audició). Clara Sanabras, soprano. Anna Montfort, piano. Fauré, Duparc, Debussy, Massià, Llongueres, Montsalvatge, Mompou, Toldrà. (Associació Massià-Carbonell).
18 DESEMBRE	18 h. 21 h.	Palau Sala actes Conservatori del Liceu	Coral Sant Jordi. Dir: Xavier Sans. Concert de Nadal. Helena Bayo, piano. Transcripcions per a piano d'obres de Wagner realitzades per Franz Liszt. (Associació Wagneriana).
19 DESEMBRE	19,30 h. 20 h.	Sala cultural Caja de Madrid Conservatori Municipal	Laura Simó, veu. Joan Vinyals, guitarra. El jazz al cinema. David Olmedo, violí. Gaetane Duynslaeger, violoncel. Bach, Martinu, Kodály. (Concert en col·laboració amb l'Associació Catalana per al Parkinson).
20 DESEMBRE	20 h. 20 h. 21 h. 21 h. 23 h.	Paraninf Universitat de Barcelona Catedral Palau Casa Elizalde Restaurant Madrid Barcelona	Orquestra de Cambra de la Facultat de Medicina. Cor de la Universitat de Barcelona. Coral Universitària de Ciències de l'Educació. Coral de la Facultat de Farmàcia. Coral de Biologia. Coral Aules de Gent Gran. (IX Cicle de Música a la Universitat). Coral Antics Escolans de Montserrat. Joan Casals, orgue. Cant gregorià i polifonia religiosa. (L'orgue a la Catedral de Barcelona. Euroconcert). OBC. Coral Cantiga. Coral Càrmina. Orfeó Català. Polifònica de Puig-reig. Solistes vocals. Dir: Edmon Colomer. <i>El Messies</i> , de Händel. (Fundació "la Caixa"). Grup Amati. Denis Navarro i Montserrat Biosca, violoncels. Offenbach, Händel, Mozart. Duet Piano Voice. Miller, Presley.
21 DESEMBRE	23 h.	Restaurant Madrid Barcelona	Duet Piano Voice. Miller, Presley.
22 DESEMBRE	19,30 h. 20,30 h. 21 h.	Conservatori Municipal Palau Güell Palau	Joan Barcons, oboè d'amor. Cor de noies. Secció de cordes de l'Orquestra Simfònica del Conservatori. Dir: Albert Argudo. Bach, M. Haydn, Txaikovski. (Concert de Nadal). Quartet Gala. Concert de Nadal. Alicia de Larrocha, piano. Soler, Granados, Schumann. (Palau 100).
26 DESEMBRE	19 h.	Palau	Cor Jove de l'Orfeó Català (dir: Conxita Garcia) i Cors Infants. Tradicionals nadalenques. Orfeó Català. Orquestra de Cambra Gonçal Comellas. Dir: Jordi Casas. Fragments corals de <i>El Messies</i> de Händel. (Concer de Sant Esteve).
26 a 31 DESEMBRE	22 i 19 h.	L'Espai	Ballet Contemporani de Barcelona.
27 DESEMBRE	21 h. 23 h.	Casa Elizalde Restaurant Madrid Barcelona	Música i poesia. Concert de Nadal. Quintet de cordes Wilful. Beatles, Gardel.
28 DESEMBRE	23 h.	Restaurant Madrid Barcelona	Quintet de cordes Wilful. Beatles, Gardel.

AMPOSTA (MONTSIÀ)

15 DESEMBRE	22 h.	La Lira Ampostina	Cor Jove de l'Orfeó Català. Dir: Conxita Garcia. Nades tradicionals, Mendelssohn, Nicolau, Pilkington.
--------------------	--------------	-------------------	--

BERGA (BERGUEDA)

26 DESEMBRE 12 h. Església de St. Francesc Grups i formacions de L'Espill. Concert de Nadal.

LA BISBAL DEL PENEDES (BAIX PENEDES) - VI TARDORAL D'ORGUE AL PENEDES

8 DESEMBRE 18,30 h. Església parroquial Cor Juvenil Antistiana. Camerata de Sitges. Orquestra de cambra. Arnau Farré, orgue.

10 DESEMBRE 18,30 h. Església parroquial Maria Jesús Udina, flauta de bec. Bernat Bailbé, orgue. Neil Cowley, orgue.

CALDES DE MONTBUI (VALLS OCCIDENTAL)

23 DESEMBRE 18 h. Escola de Música Concert de Nadal dels alumnes de l'Escola de Música Joan Valls.

CAPELLADES (ANOIA)

30 DESEMBRE 22 h. Paper de Música Isabel Soriano, cant. Maria Rodríguez, piano. Música de cinema.

FIGUERES (ALT EMPORDA)

3 DESEMBRE 18 h. Abadia de Vilabertran Quartet Goliard. Mozart. (JJMM de Catalunya).

GIRONA (GIRONES)

15 DESEMBRE 20 h. Auditori J. Viader Claudi Arimany, flauta. Chantal Botanch, soprano. Carles Lama, piano. Schubert, Schumann. (JJMM de Catalunya).

GRANOLLERS (VALLS ORIENTAL) - XVI FESTIVAL INTERNACIONAL DE MUSICA

3 DESEMBRE 19 h. Cercle Cultural Fundació "la Caixa" Solare String Trio. Kyoko Hashimoto, piano. Rebecca Clark, Clara Schumann, Fanny Mendelssohn.

10 DESEMBRE 19 h. Cercle Cultural Fundació "la Caixa" Quatuor Manfred. Germaine Tailleferre, Michelle Reverdy, Sofia Gubaidulina.

IGUALADA (ANOIA)

16 DESEMBRE 22 h. Teatre l'Ateneu 2111 Gótic Brass. Katxaturian, Arban, Barber, Albéniz, Oltra, Falla, Giménez. (JJMM de Catalunya).

LLÍVIA (CERDANYA) - XVI FESTIVAL DE MUSICA

9 DESEMBRE 20 h. Església parroquial Barcelona Brass Quintet. Mouret, Pachelbel, Farnaby, Bach, Böhme, MacDonald, Scott-Joplin.

17 DESEMBRE 17 h. Església parroquial Cobla Ciutat de Girona. Sardanes de concert.

23 DESEMBRE 20 h. Església parroquial Eva León, violí. Dagmar Muñoz, piano. Tartini, Grieg, Toldrà, Sarasate.

25 DESEMBRE 20 h. Església parroquial Polifònica de Puig-reig. Orquestra Filharmònica Catalana. Dir: Ramon Noguera. *El Messies*, de Händel.

MOLLERUSSA (PLA D'URGELL) - CICLE DE CONCERTS DE TARDOR

3 DESEMBRE 22 h. Edifici Cultural Maria Rosa Tamarit, soprano. Alfons Escué, piano. Toldrà, Mompou, Gershwin, Massenet, Puccini, Rossini.

PALAFRUGELL (BAIX EMPORDÀ)

17 DESEMBRE **17,30 h.** Església Jordi Codina, guitarra. Josep M. Manglado, guitarra. Ferrer, Torrent, Sors, Aroas. (JJMM de Catalunya).

REUS (BAIX CAMP)

15 DESEMBRE **22 h.** Teatre Fortuny Oratori dramàtic *Cançó de la terra*, de Jacint Verdaguer. Rafael Subirats, música. Enric Majó, narrador. Manel Camp i Francesc Llongueres, dirs. musicals.

17 DESEMBRE **22 h.** Església Prioral de St. Pere Orquestra de Cambra de Vila Seca, J.M. Pedrero, orgue. Dir: E. Tieles. Händel, Mozart, Britten, Pueyo.

28 DESEMBRE **22 h.** Teatre Fortuny Concert extraordinari de Cap d'Any.

SABADELL (VALLÈS OCCIDENTAL)

1 DESEMBRE **21 h.** La Faràndula *Alceste*, de Gluck. Dir: Josep Ferré (XIV Festival d'Òpera de Sabadell).

3 DESEMBRE **18 h.** La Faràndula *Alceste*, de Gluck. Dir: Josep Ferré (XIV Festival d'Òpera de Sabadell).

14 DESEMBRE **21,30 h.** La Faràndula Orquestra Simfònica del Vallès. Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana (patrocinat per Fundació Caixa de Catalunya). Dir: Jordi Mora. *Oratori de Nadal*, cantates núms. 1, 2 i 3, de Bach.

18 DESEMBRE **21,30 h.** Auditori Caixa de Sabadell Trio Werther. Mendelssohn, Glinka, Brod, Dvorák, Marh. (JJMM de Catalunya).

SANT FELIU DE GUÍXOLS (BAIX EMPORDÀ)

3 DESEMBRE **19 h.** Centre Cívic S. Espriu Grup Instrumental de Barcelona. Nuix, Gershwin, Hindemith, Stockhausen, Benejam. (JJMM de Catalunya).

17 DESEMBRE **19 h.** Centre Cívic S. Espriu 2111 Gótic Brass. Katxaturian, Arban, Barber, Albéniz, Oltra, Falla, Giménez. (JJMM de Catalunya).

SITGES (GARRAF)

10 DESEMBRE **19 h.** Palau Maricel Jordi Camell, piano. Beethoven, Chopin, Brahms, Granados. (JJMM de Catalunya).

SÚRIA (BAGES)

17 DESEMBRE **12,15 h.** Sala d'actes Banc Sanpaolo Àlex Garrobé, guitarra. Bach, Dogson, Sor, Sainz de la Maza. (JJMM de Catalunya).

TERRASSA (VALLÈS OCCIDENTAL)

21 DESEMBRE **21 h.** Centre Cultural Caixa de Terrassa Orquestra de Cambra de Baviera. Martha Carfi, violí. Dir. i solista: Luis Michal. Manfredini, Mendelssohn, Dittersdorf, Carli/Piazzola, Sarasate.

TORROELLA DE MONTGRÍ (BAIX EMPORDÀ)

3 DESEMBRE **19 h.** Cine Petit Trio Werther. Mendelssohn, Glinka, Brod, Dvorák, Marh. (JJMM de Catalunya).

10 DESEMBRE **19 h.** Cine Petit Quartet de cordes de Barcelona. Schubert, Toldrà, Ravel. (JJMM de Catalunya).

17 DESEMBRE 19 h. Cine Petit Orfeó Manresà. Dir: Joaquim Piqué. Faure, Taltabull, Banchieri. (JJMM de Catalunya).

26 DESEMBRE 18 h. Església de St. Genís Coral Anselm Viola. Dir: Josep Lluís Rabassó. Cançons catalanes i d'arreu del món. (JJMM de Catalunya).

TORTOSA (BAIX EBRE)

17 DESEMBRE 20,30 h. Auditori Pedrell Quartet de Cordes Gaudí. Toldrà, Mozart, Dvorák. (JJMM de Catalunya).

EL VENDRELL (BAIX PENEDES)

10 DESEMBRE 12 h. Auditori Pau Casals Francisco Luís de Santiago, piano. Falla.

17 DESEMBRE 12 h. Auditori Pau Casals Nabí Cabestany, violoncel. Eladi Dalmau, piano. Brahms, Bach, Cassadó. (Concert commemoratiu de la data de naixement de Pau Casals).

29 DESEMBRE 22 h. Auditori Pau Casals Cor-Orfeó Parroquial del Vendrell. A prop de *El Pessebre* de Pau Casals.

VILAFRANCA DEL PENEDES (ALT PENEDES)

26 DESEMBRE 12,45 h. Basílica de Sta. Maria Tradicional concert d'orgue. (JJMM de Catalunya).

VILANOVA I LA GELTRÚ (GARRAF) - FESTIVAL EDUARD TOLDRA

17 DESEMBRE 19 h. Teatre Principal Orquestra de Cambra del Garraf. Dir: Joan Lluís Moraleda.

Tri-tonus

NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Centre Comercial Marina Village

Carrer de la Marina, 19-21 • Vila Olímpica • 08005 Barcelona

Tel.: 225 50 66 • Fax: 225 50 67

no assoleixen un nombre de versions diferents com els poemes acabats d'esmentar. La col·lecció de poesies que ha estat més musicada són les *Flors de Maria*, seguides del recull *Montserrat*, i els *Càntics*. Els *Idil·lis i Cants Místics* publicats l'any 1879, després del triomf de *L'Atlàntida* serien els primers versos que captivaren el compositor. El mateix poeta, en el pròleg a la segona edició l'any 1882, va recollir les composicions de Josep Rodoreda, Felip Pirozzini i Eusebi Bertran, com de les primeres inspirades en la seva obra. Malgrat l'èxit enfervoridor del primer poema èpic, *L'Atlàntida*, només coneixem unes il·lustracions musicals de Gayetà Casadevall que es compongueren quasi contemporàniament. Serà l'altra gran llegenda verdagueriana, *Canigó* (1886) la que assolirà un nombre més crescut de composicions. Aquest solc insistent en un quants títols va començar a diversificar-se vers els anys trenta. Les darreres composicions que s'han escrit des de 1970 fins avui mateix mostren, però, l'interès per aquelles poesies encara inèdites en música, especialment les relacionades amb la crisi personal del poeta, les *Flors del Calvari*.

El repertori religiós és el més nombrós en obres musicades, amb unes 536 composicions. El vessant de música profana és representat per més de 170 obres per a veu i piano, juntament amb més de 100 obres corals, 4 òperes, 1 drama líric, 1 poema místic, entre 4 i 11 il·lustracions escèniques, 4 poemes simfònics, 1 cantata escènica i 1 quintet de cambra.

El moment en què Jacint Verdaguer esdevé el símbol viu de la Renaixença catalana —amb el triomf als Jocs Florals de Barcelona l'any 1877 amb *L'Atlàntida*—, coincideix amb l'inici de l'atenció dels compositors vers la seva obra.⁴ El punt culminant del procés arribà l'any 1880, amb motiu de la participació del poeta en els actes que envoltaren la celebració del mil·lenari de "la invenció de la Verge de Montserrat". A les darreries de l'any 1879 es reuniren a Montserrat mossèn Collell, Fèlix Sardà, el bisbe de Barcelona i Jacint Verdaguer per organitzar els actes del Mil·lenari.⁵ Es proposà que el poeta redactés un himne per doar volada popular als actes, segons Sardà «que, sin dejar de ser popular y cantable por el pueblo, podría quizá tener una entonación algo más elevada que las canciones propiamente dichas».⁶ Aquest fou el text de l'himne *Al milenar de la invenció de la Verge de Montserrat*, publicat a la "Revista Popular" el 4.XII.1879, i musicat per Càndid Candi, editada la versió amb música el 25.II.1880 a la mateixa revista. En la mateixa data, des de la revista *La Veu de Montserrat* s'adreçava una nova crida: la del Certamen Literari del Mil·lenar, un cartell anunci on, ultra composicions poètiques i narracions, s'oferia un premi a «una melodia popular á una sola veu, que puga ésser cantada pels romeus que vajan á visitar á la

Santíssima Verge en son poètic Santuari». Sense consignar el nom de l'autor, es publicava el text del "Birolay".⁷ Verdager, aconsellat indubtablement per Jaume Collell, pretenia crear una nova composició poètica amb afanys d'historicitat, i seguia el model hipotèticament medieval del *Rosa placent*; el text, que no és cap *virelai* estricte, provenia de l'obra de Jaume Villanueva, *Viaje literario a las Iglesias de España*.⁸ Al concurs es presentaren un total de 67 composicions, amb tres obres provinents de terres franceses, una d'elles escrita en provençal, closes amb visques a Catalunya i al Felibritge; ignorem el nom de la majoria de compositors, car les obres es presentaren anònimes i sota un lema. L'estudi de les composicions que s'han servat, distingeix l'existència de tres tipus de "virolais": un amb trets rítmics de marxa, un altre guiat per l'estructura mètrica del poema verdaguerià —en aquest grup es troba el *Virolay* de Rodoreda—, i un tercer escrit en compàs compost i amb característiques melòdiques pròpies de l'òpera francesa. La majoria de melodies són molt senzilles, d'harmonies simples, similars a tots els himnes escrits per cantar en romeries populars.⁹ El jurat que adjudicà el premi a Rodoreda estava format per Marià Obiols —director del Teatre Principal de Barcelona—, Josep Marraco i Ferrer —mestre de capella de la catedral de Barcelona— i Joan Casamitjana —fundador de la societat de Concerts Clàssics. L'acolliment fou negatiu: el mateix Verdager fou testimoni de la fredor amb què el públic rebé l'estrena de l'obra de Rodoreda el 25 d'abril de 1880; al cap de poc aparegué un fulletó, *Ecos del Milenari*, en el qual es contrastava l'obra de Rodoreda amb la de Nicolau Manent, que havia assolit l'accèsit, i dos virolais més. L'escrit pretenia la bonesa de qualsevol dels altres sobre el de Rodoreda. El mateix any s'editaren tres versions més del "Birolay" verdaguerià, la de Manent, la de Portas i la pare Rafael Palau. El cas fou que l'obra ganyadora no es difongué a bastament, malgrat que s'hagi produït un procés de decantació en favor de la composició de Rodoreda. De tots, la seva versió és, de bon tros, la més treballada harmònicament, i també la menys apta per ésser cantada pels romeus, o, en tot cas, la menys similar a l'estètica dels himnes populars d'aquell temps.

A part de la qüestió dels "Virolais", la publicació dels diferents poemes que integrarien el recull poètic *Montserrat* va captivar d'altres compositors. Verdager mateix va recollir en un manuscrit les diferents edicions d'obres musicals inspirades en poesies de *Montserrat*, amb els noms de M. Pagés, J. Portas, Francesc Alió, Ventura Casanovas, Joan Carreras, García Robles, Gayetà Casadevall, i el primer recull sistemàtic de divuit melodies per a cant i piano, inspirades en les "Cansons de Montserrat", de Lluís Ginestà.¹⁰ Només en l'any 1880 es van registrar un total de 58 peces musica-

des, o "posades en solfa", com es deia llavors. S'iniciava amb força l'apropiació de Verdaguer a la música catalana, alhora que la seva poesia s'implicava en l'inici del conreu del *lied* a casa nostra.

Aquell mateix any 1880 el poeta assolí l'englantina dels Jocs Florals de Barcelona amb una obra posseïdora d'una gran càrrega nacionalista: *La barretina*. Immediatament, l'obra va trobar el corresponent en el món musical, mercès a la versió que Cándid Candi havia enllestit pel mes de juny. Les cròniques de l'època recollen com «*La barretina* musical serà sens dupte considerada per los músichs, y particularment per los catalanistas, com una de las millors, sinó la millor, de quantas composicions d'aquesta classe s'han publicat». ¹¹ La composició de Candi, arranjada en versió coral, sovintejà en els repertoris de l'època. Existeixen quatre versions més del mateix poema: una de Joan Baptista Lambert, una altra de Francesc Laporta i dues de Josep Sancho Marraco.

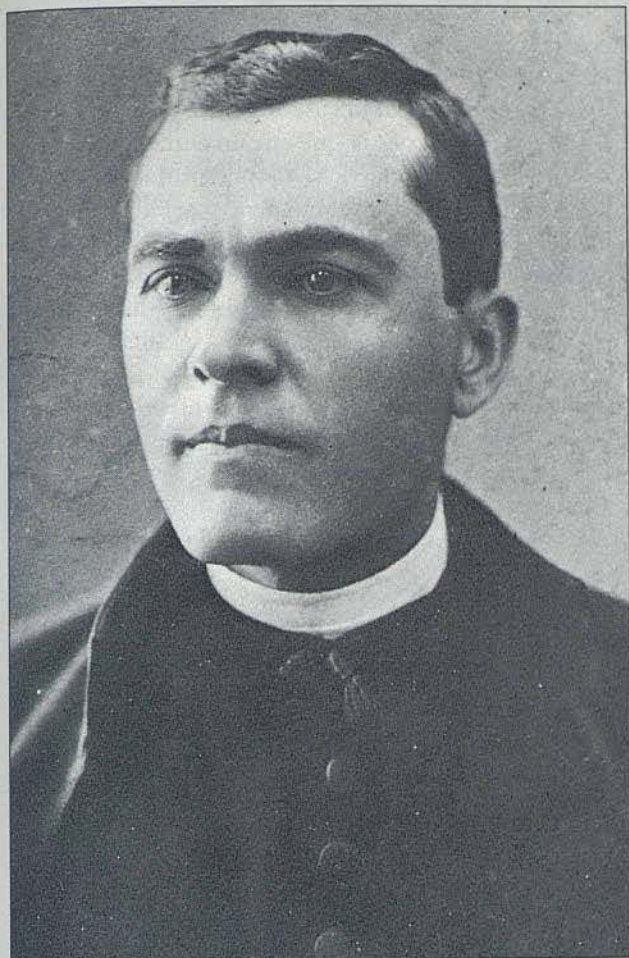
Encara dins de les obres inspirades en les poesies montserratines, s'ha de fer esment del *Cicle Montserratí* d'Antoni Nicolau. Fervent wagnerista i activador del simfonisme a Barcelona, Nicolau està íntimament lligat amb els primers passos de l'Orfeó Català, al qual va fornir un esplet d'obres pensades amb criteris nacionalistes, escrites sota l'ideal cobejat de "l'essència de la terra catalana". Lluís Millet, en el discurs que llegí en la Festa de la Música Catalana de l'any 1917, va definir amb paraules justes el valor de l'obra de Nicolau, i de Verdaguer alhora, en el panorama coral català: «En aquesta obra coral del Mestre hi ha tota la seva noble espiritualitat, tota la tendresa que tant portava amagada en aquella còrpora majestuosa. [...] La poesia de mossèn Cinto no ha trobat altre músic que tan dignament i bellament la interpretés. Perquè, si la forma del poeta és tan perfecta i excelsa, perfecta i bella és la forma de l'art que la pren i li dona vida musical, i que encara sembla que la penetri endins del sentit de la lletra per aquella virtut que té la música d'arrapar-se als sentits». ¹² La *Salve montserratina*, la *Cançó de la moreneta*, la *Cançó de la rosa*, la *mort de l'escolà* són alguns dels títols que estaran lligats al repertori del naixent moviment orfeonista català, vinculat també ara a Verdaguer. En les festes jubilar celebrades a Montserrat l'any 1931, es reté un homenatge a Nicolau pel seu cicle de cançons montserratines. *L'emigrant*, d'Amadeu Vives, ha tingut un paper semblant en la concreció del repertori coral. Vives conegué i tractà personalment el poeta; Vives compongué la primera obra coral amb text de Verdaguer, *L'emigrant*, l'any 1893. Abans que l'obra fos publicada, el compositor visità el poeta per fer-li sentir l'obra i li donés l'aprovació. ¹³ L'Orfeó Català l'estrenà l'abril de l'any següent. En aquells moments Verdaguer començava a patir el que fou el calvari més pregon de la seva vida: el mateix any 1893 el bisbe de Vic i el marquès de

Comillas li comunicaren que havia d'abandonar Barcelona per traslladar-se a Vic, amb el pretext de vetllar per la seva salut. ¹⁴ La crisi esclatà públicament l'any 1895, amb l'enfrontament obert entre Verdaguer i el bisbe Morgades i el marquès de Comillas. ¹⁵ Malgrat el procés amarg i vergonyós, les obres musicades amb text de Verdaguer esdevingueren molt més que un símbol, i *L'emigrant* assolí la categoria quasi d'himne nacionalista. La seva poesia continuà present als repertoris de concert, i homes com Sancho Marraco en feren, de la poesia verdagueriana, quasi l'exclusiva, precisament durant els anys de lluita del poeta amb la jerarquia eclesiàstica.

*La meva ànima està trista
Catalunya del meu cor,
tants dies que no t'he vista!
tants mesos ha que t'enyor!
("Lluny de ma terra", a Pàtria)*

L'obra poètica de Verdaguer es vinculà amb el nacionalisme català de les darreries de segle i esdevingué el símbol més pregon i representatiu d'una nacionalitat catalana, llavors anomenada regionalista, vinculada amb el fet religiós. L'any 1880 hem vist com els textos verdaguerians —*L'himne a la Coronació* i el *Virolai*— foren el fonament de les celebracions del Mil·lenari de Montserrat. L'any 1888, enmig de l'eufòria dels actes de l'Exposició Universal, s'emprengué la coronació canònica de la verge de la Mercè de Barcelona com la nova manifestació del fet diferencial; una poesia de Verdaguer es transformà en els *Goigs de Nostra Senyora de la Mercè*, als quals posà música Lluís Millet. Una altra fita important del catalanisme renaixent fou la restauració de Santa Maria de Ripoll, i de nou la seva poesia l'encimbellà: Morgades el coronà amb l'lorer com a "poeta de Catalunya", i els seus *Goigs a Santa Maria de Ripoll* amb música de Francesc Alió en serien el punt central. D'altres obres, com *La cançó del raier*, o *Lluny de ma pàtria*, foren musicades per diferents compositors, cosa que palesa el contingut nacionalista de la seva obra. En un sentit semblant caldrà copsar el futur desenvolupament de les diferents temptatives de transformar el poema èpic *Canigo* en òpera.

De retop, Verdaguer es veia associat amb l'ideari del catalanisme conservador de Torras i Bages —"Catalunya serà cristiana, o no serà". El to melangiós de les seves poesies que foren adoptades en música eren adients amb un determinat pensament i amb una determinada estètica musical: la renaixent i el nacionalisme tardoromàntic. El tombar de segle veié perviure encara la simbologia personal del poeta; però l'ideari nostàlgic que traspuen obres com *L'emigrant* topava frontalment amb el vitalisme que expressava el nou corrent cultural català, el noucentisme. Manuel de Montoliu, un dels primers noucentistes, mantingué una encesa polèmica amb Millet al voltant de l'obra d'Amadeu Vives; es contraposaven dues concepcions diferents d'entendre la manifestació nacionalista, i de retop es qüestionava una poesia que

Vives (a dalt, dreta) amb *L'emigrant* i Falla (a baix, dreta) amb *L'Atlàntida* són dos dels músics més destacats que han pogut en l'obra poètica de Verdaguer (esquerra)

era aliena a les categories noucentistes. Tot i així, la poesia verdagueriana ha experimentat el trànsit a través de repertoris musicals diversos i allunyats estèticament entre si: des de les peces que cantaven les "estudiantines" a les primeres manifestacions del *lied* català, des d'il·lustracions musicals a òperes, des de les cançons de Candi a les creacions de Xavier Montsalvatge.

*Lo cel estava boirós
mes, ai!, com l'ànima mia:
cap bri de llum en los dos
les tenebres esbargia*
("Tristor", a *Flors del Calvari*)

Un vessant molt important de l'obra musical amb text de Verdaguer està integrada pel repertori religiós. La seva poesia mística i pietosa fou un doll d'inspiració en la renovació de la música religiosa. Si els *Idil·lis* i *Cants místics* aportaren força obres d'aquest gènere, el plantejament dels *Càntics* per part del poeta és del tot diferent. El sabadellenc Fèlix Sardà suggerí al poeta que escrigués càntics religiosos que substituïssin el repertori antic cantat pel poble. Verdaguer començà la redacció de la nova col·lecció de poemes, i ho féu en estreta col·laboració amb Cándid Candi, que seria autor de la música; poesia i música naixeren al mateix temps. Els *Càntics* s'editaren al principi en fulls volanders, sortits de la Tipografia Catòlica; l'any 1889 es recolliren

en un àlbum editat per Rafael Guàrdia. El tipus de melodia emprada s'apropa a la recerca volguda del cant popular, al qual Candi estava prou avesat, amb un fort sil·labisme, estructura melòdica simple. La difusió d'aquesta obra fou aclaparadora, alguns càntics obtingueren fins i tot indulgència pel fet d'interpretar-se. És prou possible que la popularitat que assoliren condicionés, fins i tot, la forma d'entendre la poesia de Verdaguer a l'hora de compondre noves músiques. Altres llibres del poeta han estat molt conreats en música religiosa. Aquest és el cas de les *Flors a Maria*, d'on han sorgit nombroses composicions destinades al mes de Maria, també amb una especial predilecció per uns pocs títols de poesies. També s'ha d'esmentar la producció musical religiosa dedicada al mes de juny. Diverses iniciatives de les dareries del segle XIX van estendre a Catalunya la devoció pel mes del Sagrat Cor. Els reculls de les *Veus del Bon Pastor*, *Eucarístiques*, *Flors del Calvari*, donaren text a un bon nombre de composicions, moltes d'elles compostes després de la mort del poeta.

La poesia èpica de Verdaguer sorgeix en el moment en què s'està congriant l'òpera nacional a Catalunya de la mà de Pedrell. Però, contràriament al que semblaria lògic, *L'Atlàntida* no va engrescar els compositors catalans del moment. Només Cayetà Casadevall hi bastí unes il·lustracions musicals, i Enric Morera endegà un poema simfònic, *Introducció a l'Atlàntida*

amb Verdaguer com a referència, l'any 1899, un any després que el poeta fos rehabilitat canònicament. Dos anys després Morera sol·licità la participació del seu amic sacerdot-poeta en un encàrrec teatral: *L'adoració dels pastors*. L'obra s'estrenà l'any 1901 en el context del Teatre Líric Català. L'obra no és res més que unes il·lustracions escèniques, les quals no aconsegueixen un ritme dramàtic adient. El bon acolliment que obtingué s'ha d'interpretar més com un homenatge al poeta, que no una aprovació al conjunt d'obra teatral, tal i com el mateix Rusiñol referí amb paraules vagues en presentar l'obra el dia de l'estrena.¹⁶

L'any 1926 Manuel de Falla endegava la composició de la seva cantata escènica *L'Atlàntida*. L'obra s'ha d'entendre com el desig sempre cobejat de Falla per crear una immensa obra èpica —idea heretada directament de Felip Pedrell— que fos alhora un cant d'exaltació religiós, am connexió amb les obres de gran format que en aquells moments s'estaven component a Europa, com l'*Oedipus Rex* de Stravinsky. L'impuls que decidí Falla per enfrontar-se a la magna obra de Verdaguer sorgí de Joan Gisbert i Padró, que fou marmessor de Pedrell, i conseller infatigable de Falla; seria ell qui lliuraria al compositor gadità l'exemplar de *L'Atlàntida*.

De l'altre gran poema èpic, *Canigó*, n'han pervinut unes trenta versions diferents, entre òperes, lied, coral i recentment versions de cantautors. L'any següent a la publicació del poema, Claudi Martínez-Imbert estava treballant en la composició d'ua òpera basada en la traducció al castellà que realitzava Constantí Llombart. Tots els indicis indiquen que l'obra no s'enllestí. Posteriorment, Amadeu Vives es proposà la composició d'una nova versió operística, de la qual sembla, però, que s'enllestí un fragment. Jaume Pahissa va compondre l'any 1910 unes il·lustracions escèniques, sobre un text revisat per Josep Carner. S'estrenà de primer a Figueres, i posteriorment a Barcelona. El pare Antoni Massana va forjar la seva versió del mateix poema, també sobre un llibret de Josep Carner; l'obra s'estrenà al Liceu l'any 1953 amb un bon acolliment. Finalment, Josep Civil realitzà també una altra versió de *Canigó*.

Verdaguer interessà també Joaquín Rodrigo, el qual ens ha deixat l'interessant *Tríptic verdaguerià*, per a soprano i orquestra, estrenada per Victòria dels Àngels l'any 1946 a Barcelona. La visió de Rodrigo és pregonament poètica, i aportà una nova manera d'apropar-se a la poesia verdagueriana, la qual semblava que hauria de superar els condicionants del nacionalisme finisecular. Així ho confirmà anys més tard l'obra *Sum vermis* (1973) de Xavier Montsalvatge; amb ella s'obre el desig d'adaptar altres textos, aliens als plantejaments dels compositors de finals de segle XIX i principis del XX, més compromesos a expressar una visió poc afalagadora de l'home, ratllant amb sentiments punyents, curulls del desengany que sentia el poeta en els moments difícils. Així ho confirmen les obres que darerament ha estrenat Josep Maria

Pladevall, i altres versions de cantautors, les quals cerquen inspiració en poesies que encara estaven per musicar.

La tasca de recollida de les obres musicals amb text de Verdaguer és la que ens ha endinsat a un nou vessant de l'obra poètica. Es poden documentar la xifra de 1.080 obres, de moment, car la recerca pot fer sorgir composicions que no es troben en arxius públics. Mercès a la iniciativa de la Casa-Museu Verdaguer de Folgueroles, la Diputació de Barcelona i l'Ajuntament de Folgueroles s'ha realitzat un catàleg informàtic en el qual es recullen totes les formes conegudes fins ara, amb diverses entrades, com pot ésser *incipit* literari i musical, gènere, any de composició, disposició i d'altres. Aquesta base de dades ha de servir per a un millor coneixement de la música catalana i facilitar-ne la difusió; alhora, també preveu que es completi mitjançant les aportacions de noves composicions. Com podria dir Herder, la música i la poesia de Verdaguer s'agermanaren en el renaixement de la música catalana.

NOTES:

1. Baldelló, F. *Mn Cinto i la música*. Barcelona, Fidel Rodríguez, 1953, p. 64.
2. Comunicació facilitada per Enric Mañosas, a partir del fons documental particular.
3. El monument a la cruïlla del passeig de Sant Joan amb la Diagonal s'inaugurà l'any 1924; obra de l'arquitecte Josep Maria Pericas i dels escultors Oslé, i Borrell Nicolau. La primera pedra es col·locà l'any 1914, sota la presidència de Prat de la Riba i el bisbe Torras i Bages.
4. Cal recordar que els primers guardons obtinguts per Verdaguer foren els de l'any 1865, amb el poema "*Dos màrtirs de ma pàtria o siga Lluçà i Marcà*."
5. Casacuberta, J.M.; Torrent, J. *Epistolari de Jacint Verdaguer*. vol. III.
6. Carta de Fèlix Sardà i Salvany a Jacint Verdaguer. Sabadell, 9.XI.1879. Casacuberta, J.M.; Torrent, J. *Op. cit.* p. 73.
7. Boada, A. *Verdaguer i l'abat Muntadas*. Capellades, 1967.
8. Boix, Maur. *El virolai de Verdaguer*, a "*Serra d'Or*", any XXIII, núm. 267, desembre 1981, p. 775-780.
9. A l'arxiu de música del Monestir de Montserrat se serven els originals d'aquell certamen. No hi ha totes les obres que s'hi presentaren, sinó només unes 44, ni tampoc es conserven els originals de Rodoreda.
10. «Composiciones poéticas de mossén Jacinto Verdaguer en música y los nombres de los compositores». Biblioteca de Catalunya, ms. 1809, núm. 33-35.
11. Vidal, Modest. a "*La Il·lustració Catalana*", 30.X.1880.
12. Saperas, Miquel. *Cinc compositors catalans*. Antoni Nicolau, Amadeu Vives, Lluís Romeu, Joan Lamote de Grignon, Isaac Albéniz. Barcelona, Josep Porter ed., 1975. p. 27.
13. La partitura es publicà a *La tradició catalana*, el 15 d'agost de 1893.
14. La veritable raó fou l'intent de separar Verdaguer de les pràctiques d'exorcismes que havia iniciat amb el pare Piñol, en una casa al Penitents, i alhora pretenien tallar la vinculació amb la família de Deseada Martínez. Vegeu: Torrents, Ricard. *Verdaguer. Un poeta per a un poble*. Vic, Eumo-editorial, 1995.
15. L'any 1895 Verdaguer publicà la sèrie d'articles *En defensa pròpia*, als diaris "*El Noticiario*" i el sensacionalista "*La Publicidad*".
16. Aviñoa, Xosé. *La música i el modernisme*. Barcelona, Curial, 1985. p. 293-294.

ANDRÁS SCHIFF

El passat mes d'octubre, el jove pianista hongarès András Schiff va obrir la V Temporada de Concerts Palau 100 de manera espectacular: ni més ni menys que amb la interpretació, al costat de la Philharmonia Orchestra de Londres i de l'eminent director George Cleve,

de la integral dels *Concerts per a piano i orquestra* de Beethoven. Schiff va afrontar el repte —com en dirien, si no?— en dues maratòniques sessions: a la primera, el *Segon*, *Tercer* i *Quart* concerts; a la segona, el *Primer* i el *Cinquè*, l'arxifamós "Emperador".

FOTO: BARCELO

catàlunya música
134
revista musical catalana

Beethoven en colors

per CARME MARTÍNEZ

La veritat és que aquesta, també maratoniana conversa no va començar amb gaire bon peu. El divendres 14 al matí, András Schiff va comparèixer a la conferència de premsa convocada per Warner Classics —distribuidora de la nova casa discogràfica, Teldec— bastant engripat i lleugerament ensopit, estat del qual la tediosa mitja hora de contacte amb els periodistes no va contribuir, precisament, a

treure. Després d'uns minuts amb la televisió, l'àngel guardià de Schiff, una relacions públiques de Warner —a la pobra, li va tocar el paper de dolenta—, em va concedir un quart d'hora, compartit, però, amb un altre company de la premsa especialitzada. En aquest ambient més íntim, i prenent ja la conversa uns altres camins, Schiff va començar a animar-se, i quan la cosa s'anava escalfant..., se'ns va acabar el temps. Al pianista, l'esperaven per dinar, i ja feia tard. Tot i sabent que les possi-

bilitats de rebre un "no" per resposta —tenint en compte les dues jornades apoteòsiques que l'esperaven— eren considerables, davant la cordialitat del "nou" Schiff, em vaig animar a sol·licitar-li una segona cita, i... Sorpresa! Vaig rebre un "sí" immediat; amb la major naturalitat, Schiff em va respondre que li agradaria molt continuar la conversa si jo podia tornar l'endemà cap a les dotze del migdia, ja que tenia pensat estudiar sol un parell d'hores.

El que llegiran tot seguit és,

doncs, el resultat d'ambdues sessions. La de dissabte va resultar especialment fecunda: Schiff semblava trobar-se millor, estava satisfet dels resultats del primer concert i es va prestar al diàleg amb la millor disposició. Asseguts en una de les llotges laterals de la platea del Palau, envoltats de quietud i silenci absoluts, vam reprendre la conversa, una de les més agradables, per cert, que sóc capaç de recordar.

—Com va ser la seva formació musical a Hongria?

—Molt bona. Estic realment satisfet de l'ensenyament musical que vaig rebre al meu país. Hongria vivia ja la seva època comunista, els anys estalinistes... Va ser un període políticament molt gris, però molt viu culturalment. Zoltán Kodály va posar un gran èmfasi en l'educació musical dels nens, així que vam gaudir d'un sistema molt bo que, infortunadament, ja no ho és tant avui dia. L'ensenyament musical estava organitzat en tres nivells: quan jo vaig començar, amb cinc o sis anys, s'anava a l'escola de música; després venia el Conservatori, dels catorze als divuit anys, i, finalment, l'Acadèmia Franz Liszt, al top level. Jo no era cap nen prodigi, però vaig tenir l'oportunitat de saltar-me els anys de Conservatori; així que als catorze anys vaig ingressar directament a l'Acadèmia. La meua educació musical no es va limitar a l'aprenentatge de l'instrument, sinó que implicava una sòlida formació teòrica: teoria, harmonia, formes, l'èmfasi en el folklore, en la música popular... I també música de cambra, des de molt aviat. Tot era integrat. Pel que fa als estudis generals, estaven també ben organitzats, perquè durant l'adolescència necessites practicar moltíssim; però, si a més has d'aprendre història, matemàtiques, llengua..., no tens prou temps. Així, que van fer-nos els estudis generals una mica més lleugers, perquè no ens prenguessin tant de temps, sap? És clar, l'altre

perill és passar-se tot el dia amb la música i arribar als divuit o vint anys amb una feble cultura general. I això no pot ser. La cultura és fonamental; per fer música bé, no n'hi ha prou, de saber música... És un equilibri difícil.

—Vostè va estudiar amb grans músics hongaresos: Pál Kadosa, György Kurtág, Ferenc Rados... Què va aprendre de cada un d'ells?

—Efectivament, vaig tenir tres dels millors professors d'Hongria. Érem un bon grup de pianistes: Zoltán Kocsis, Deszo Ranki i jo mateix érem a la mateixa classe. Una coincidència? No completament; tots teníem talent, així que ens van posar a la classe del professor Kadosa, que era el cap del de-

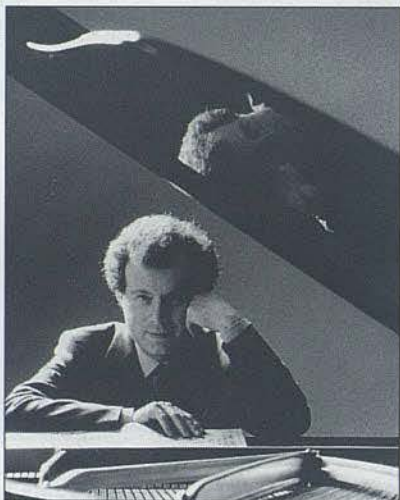

FOTO: T. MÜLLER

partament de piano a l'Acadèmia. Kadosa era un molt bon compositor, i un pianista excel·lent que, en aquells dies, ja no tocava, perquè tenia problemes amb les seves mans. Ell va ser el nostre principal professor: anàvem a la seva classe un cop per setmana, i treballàvem una aproximació global a cada obra. Kadosa era molt culte, un autèntic prototip d'home europeu del Renaixement. Tocàvem sempre grans programes per a ell, Sonates de Beethoven, Fugues de Bach, Chopin, Bartók... Ell només ens en feia comentaris generals, no entrava en massa detalls; tractàvem les obres des del punt de vista del gust musical, de la forma; era

una visió de compositor. Beethoven era el seu favorit; era interessantíssim fer amb ell una classe sobre una Sonata de Beethoven. I per als detalls hi havia els seus assistents. Quan jo vaig ingressar a l'Escola, Kurtág acomplia aquesta funció. Era realment increïble per a un nen que no tenia gran idea de música trobar-se davant d'aquell home fantàstic... En aquells dies, nosaltres ja vam veure immediatament que Kurtág era un músic extraordinari, però no teníem idea que era tan enorme compositor, perquè ell mai no en parlava, era un home molt tímid. Mai no parlava sobre ell mateix o sobre la seva pròpia música. Cosa increïble, perquè ara estic convençut que Kurtág és probablement el compositor viu més important, almenys per a mi. Kurtág treballava tots els detalls. Podia passar dies, setmanes, sobre els tres primers compassos d'una Invençió a tres veus de Bach. S'entretenia sobre cada nota, sobre la qualitat del so; tenia una imaginació fantàstica, podia obrir-te mons amb els quals mai no havies somiat. Només va ser assistent un any, però jo vaig continuar, durant vuit o nou anys, fent classes de música de cambra amb ell. També m'agradava passar amb ell el meu repertori de piano sol. La seva plaça d'assistent va ser ocupada per Ferenc Rados, un fantàstic pianista i professor. Dissortadament, ja no tocava en públic... Va continuar la línia de Kurtág, era molt detallista. Jo anava amb ell dues vegades per setmana, i cada lliçó durava tres, o quatre hores. Ja veu que l'educació musical que vaig rebre no és gens habitual... A més, els meus mestres eren molt exigents, amb mi. Mai no deien: bona feina! Bé, el professor Kadosa sí, però el professor Rados, mai. Mai no estava bé. Tot era terrible! Sempre sortia plorant de la seva classe, però no vaig abandonar. Era molt crític amb mi, però jo sentia que

FOTO: A. BOFILL

ell tenia raó. Era especialment crític pel que fa a la tècnica. En aquells dies, jo realment necessitava molta disciplina, així que ell va pensar tota mena d'exercicis per a mi. Aquesta mena de treball mai no era independent de l'expressió musical; el seu criticisme anava dirigit, majoritàriament, a la producció del so, a fer-me aconseguir un autèntic so cantabile en el piano, un autèntic legato, i a escoltar-me a mi mateix. Aquest és un gran art: arribar a escoltar allò que realment estàs fent, i no només imaginar-ho en el teu cap. Molta gent canta en veu alta mentre toca; d'aquesta manera, es pensen que toquen el que volen tocar, però no poden sentir si és així realment, perquè el cant ho tapa tot. És totalment necessari escoltar-se un mateix, i desenvolupar una tercera orella: la tercera orella és allà –assenyala–, a l'amfiteatre. Tornant als exercicis tècnics, jo vaig haver de tocar moltes escales i estudis i

tot això, i vaig desenvolupar la manera de no necessitar-los mai més. Quan jo era un nen, vaig tenir una molt bona professora, una senyora gran que es deia Elizabeth Vadasz. Ella va decidir deixar que manés el meu instint musical, així que, encara que jo no seia bé al piano i sempre tenia el nas ficat al teclat, ella mai no em va empènyer a corregir-ho. I vaig haver de trobar, amb els anys, la solució a aquest gran problema; perquè si no seus bé, no respirarà correctament, cosa que et portarà molts problemes més tard. Mentre ets un nen, pots passar per sobre de tot, però més tard...

–Ara que ha tocat el tema de la tècnica, recordo que José Iturbi la comparava als diners en la vida. Ell deia que si tens diners, pots comprar tot allò que vulguis. Si tens bon gust, compraràs coses boniques; si tens mal gust, compraràs coses lletges... O sigui, que la tècnica et

dóna les possibilitats, i allà tu amb el que en facis...

–Molt bo, això... (riu). Una manera divertida de continuar la conversa. Crec que la paraula "tècnica" és perillosa, perquè la gent la utilitza de manera equivocada, em sembla. Si hom diu que algú té tècnica volent dir que pot tocar el piano de pressa i sense notes falses, haig de dir que aquesta és una manera molt primitiva de pensar en la tècnica. "Tècnica" significa, per a mi, capacitat per expressar-te tu mateix: això és la tècnica. La mena de qualitat de so, els colors que produeixes en l'instrument, això és la tècnica, també. Aquest em sembla un tema tan important com negligir; se'n parla molt poc, avui dia. És qüestió d'imaginació, de fantasia... Aquestes coses no poden ser separades de la tècnica. Allò que amb tota seguretat la tècnica no és, per a mi, és el soroll, la velocitat, etc.

—O sigui, que, per tot el que m'ha dit, vostè creu que la tècnica no es pot treballar ni assolir en abstracte, deslligada de cada obra concreta...

—Efectivament. No pot ser separada, no hi ha tècnica, fora de la música. Escolto sovint la gent practicant la tècnica separadament, i crec que és realment una terrible pèrdua de temps, una activitat negativa. Als conservatoris no s'explica prou com treballar bé, intel·ligentment, econòmicament... No cal seure al piano durant dotze o catorze hores al dia; si treballes dues o tres hores concentrat, sabent el que fas, economitant temps i esforç, la feina serà efectiva.

—Però, i el règim d'exercicis de què em parlava abans? Es necessita un cert "entrenament", no?

—Sí, sí, sobretot quan ets jove, quan estàs creixent i el teu cos, els teus músculs, s'estan desenvolupant... Però més tard..., bé, depèn de les teves necessitats; però jo vaig parar de fer exercicis a una certa edat. El que jo necessito, fins i tot físicament, m'ho donen els Preludis i les Fugues de Bach. Jo començo cada dia tocant Bach, perquè Bach integra físic, intel·lecte i emocions. I en els exercicis com, per exemple, Czerny, hi ha solament l'element físic; no hi ha res d'emocional ni d'intel·lectual. Trobo que fer-los és una estúpida manera de passar el temps. Quan els nens són musicals, si se'ls força a fer massa d'això, el resultat és que deixen d'estimar la música. Els nanos només s'estimen la música si es tracta de gran música; ells ho detecten immediatament. Als nens que estudien piano, se'ls pot donar de seguida Bach, Mozart, Schumann, música formosa i... i Bartók, és clar.

—Tornat al tema d'Hongria: pensa que, pel fet de ser hongarès, pot interpretar de manera més natural compositors com Kodály o Bartók, l'obra dels quals presenta una forta càrrega nacional?

"Crec molt en la connexió entre música i llenguatge"

—Jo no ho crec absolutament necessari, però potser hi ajuda. Jo crec molt en la connexió entre música i llenguatge, així que no has de ser alemany per tocar bé Beethoven, però sí que has de saber alguna cosa sobre l'idioma alemany...

—En realitat, volia arribar aquí... Per exemple, m'han dit que, en hongarès, s'accentua sempre la primera síl·laba de cada paraula...

—És correcte...

—Així que, fent la correspondència musical, la primera nota de combinacions rítmiques com ara ♩, típiques de les frases parlant de Bartók i Kodály, hauria d'ésser sempre accentuada...

—Efectivament, seria tá-tam.

—Doncs això, jo ho he après, però vostè ho sap de tota la vida...

—Sí, però passa el mateix amb la música espanyola, amb la música francesa..., hi ha sempre referències lingüístiques. Personalment, no estic massa interessat en la música de Kodály; però adoro Bartók. És un gran, gran geni del nostre segle, I, afortunadament, tenim una magnífica "escola viva" d'interpretació de les seves obres: les gravacions fetes pel mateix Bartók tocant la seva música. Quan vostè compari la manera de tocar de Bartók amb la notació musical, comprendrà que la notació musical no és una manera massa refinada de... I el cas és que no coneixem res de millor, però aquest sistema és lluny de la veritat. Perquè la notació musical consisteix en unitats matemàtiques: quarts, meitats... Però quan Bartók toca, el seu discurs és humà, no hi ha mai dues síl·labes de la

mateixa durada. Ell manté un pols, però fa un parlant... Estic molt segur que Schubert, Beethoven, Mozart, Bach, tots ells tocaven d'aquesta manera, que neix del discurs humà, de la retòrica. Vostè no pot recitar unitats matemàtiques, com si es tractés d'un missatge telegràfic: ti-ti-ti-ti-ti-ta-ta-ta... Això no seria música. Així que Bartók va ser... Jo mai no vaig estudiar amb ell, malauradament, però de manera indirecta ell ha estat un gran professor, per a mi.

—Altres compositors als quals vostè ha dedicat especial atenció són Bach, Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert... He vist que entre els seus projectes té la gravació dels Trios de Mozart amb instruments originals. No pensa tocar també Beethoven o Schubert en fortepiano?

—Vaig tocar Beethoven al fortepiano, quan vivia a Hongria; al Museu Nacional es conserva un fortepiano Broadwood que va pertànyer a Beethoven, i que jo vaig utilitzar per fer una gravació, l'any 1977, d'algunes peces curtes, bagatelles, etc. Però l'instrument no era en gaire bones condicions. En canvi, el piano de Mozart està en un estat excel·lent... La diferència entre Mozart i Beethoven és enorme: Mozart va escriure exactament per als instruments que tenia a l'abast, i mai no va anar més enllà dels seus límits, quant a l'expressió, a les dinàmiques... Però Beethoven era un boig! Quan aquest piano del qual li parlava va ser trobat, tenia totes les cordes trencades; Beethoven el va destrossar! Ell era ja sord, i potser per això escoltava sons dins el seu cap que no tenien res a veure amb les limitacions d'aquells instruments. La música de Beethoven demana una escala de dinàmiques molt més àmplia. I això també passava amb l'expressió, el cantabile... Beethoven n'estava sempre decebut; quan encara hi sentia una mica, es queixava que els instruments eren miserables,

que no podien expressar les seves emocions. Així, doncs, penso que està molt bé tocar Mozart en els pianos antics, però no trobo que hi hagi cap interès a interpretar Beethoven o Schubert en aquest tipus d'instruments.

—Vostè acostuma a presentar les obres en cicles, tant als concerts com en les gravacions. Per què? Simplement perquè hi troba una satisfacció personal? O ho fa amb una certa intenció pedagògica?

—Potser totes dues coses... Hi ha una mica d'intenció pedagògica, que no didàctica... No m'agrada que el concert sigui un entreteniment i prou. Pot ser un entreteniment, però no només un entreteniment. Penso que, així com als museus és agradable contemplar, a cada sala, pintures d'un únic mestre, com és normalment el cas...; si vostè va al Prado, no trobarà els Grecos i els Picassos en una mateixa sala. Per què hauria de ser així? En canvi, als concerts sempre es fan barreges. És interessant, però, poder tenir una visió més concentrada... Miri les Sonates de Schubert, miri els Concerts de Mozart, prengui'ls com un tot i podrà, més o menys, seguir la vida del compositor. Aquest tipus de concerts en cicle són molt satisfactoris, per a mi, i trobo que també ho són per al públic. L'experiència em diu que, quan faig cicles, aplego millors audiències; perquè si toco tres Sonates de Schubert, suposo que vostè no vindrà al concert si no li agrada Schubert... Si faig un programa amb una mica de Chopin, una mica de Beethoven... Jo ho anomeno, això, un programa "amanida mixta". I si fas aquesta mena de pro-

grames, tindrà una audiència "amanida mixta", també. Hi haurà menys atenció i menys concentració.

—No fa gaire que ha sortit al mercat una de les seves primeres

András Schiff ha fet molt més que tocar els Concerts de Beethoven: els ha "restaurat". Recentment, el minuciós treball d'un grup d'especialistes va posar al descobert els magnífics colors originals amb què Miquel Àngel havia decorat, gairebé cinc segles enrera, la Capella Sixtina; i, de pas, van despullar novament els personatges nus amb què havia poblat els seus frescos de les ridícoles calcetes afegides a posteriori —seguint les instruccions d'un papa, pel que sembla, bastant més purità que Juli II— per un pintor de quarta categoria que ha merescut el dubtós honor de passar a la posteritat sota el pseudònim —prou expressiu— de "Il Bragantino"... András Schiff no tan sols ha netejat la música de Beethoven de la gruixuda capa de pols i brutícia acumulada per una "tradició" massa vegades poc fidel a la voluntat real del compositor, sinó que, a més, ha despullat el personatge de les cotilles amb què estúpids clixés i anècdotes pseudo-històriques havien anat ofegant el seu autèntic esperit. A partir d'ara, i gràcies a Schiff, ens costarà tornar a imaginar Beethoven com l'ésser sempre amargat, sorrut i ressentit que ens presentaven les polsegoses pàgines en blanc i negre de velles i desfasades enciclopèdies... I és que el jove pianista hongarès ha aconseguit, amb la seva acurada i pacient feina de restauració musical, fer tornar els colors a les galtes de Beethoven. El Beethoven de Schiff és capaç de cantar, de ballar, de riure, i de, fins i tot, fer-nos l'ullet amb malícia...

gravacions per a la seva nova casa discogràfica, Teldec: un CD amb obres de Schumann que serà, tinc entès, el primer volum de la integral que pensa dedicar

a aquest compositor, un dels seus favorits. Vostè toca, en aquest CD, obres que existeixen en més d'una versió: els *Estudis simfònics* i les *Davidsbündlertänze*... Musicològicament, s'acostuma a considerar la darrera versió conservada com a testament del compositor; i vostè tria, efectivament, la segona versió —del 1852— dels *Estudis*, però en canvi la primera de les *Davidsbündlertänze*... Per què?

—Bé, l'interpret ha de prendre el risc de decidir per ell mateix, en aquests casos... Jo trobo que, pel que fa a moltes obres de Schumann, la primera versió és plena de geni, mentre que la segona és més convencional. No sé què ho va portar, això; potser l'opinió de Clara Wieck, potser altres consideracions. El cas és que, normalment, prefereixo les primeres versions. Les *Davidsbündlertänze* en són un bon exemple: una còpia de la primera edició, que porta les correccions de la mà de Schumann, mostra amb quina cura l'autor va ratllar les referències literàries, és a dir, les inicials E. i F. al final de cada peça —que corresponen a Eusebius i Florestán, les dues "disfresses" literàries del mateix Schumann—, així com també el "programa poètic" dels números 9 i 18. A més, la darrera versió és plena de signes de repetició afegits; això fa que els elements caleidoscòpics i capritxosos, que canvien com un camaleó d'un caràcter a l'altre, esdevinguin previsibles. En canvi, la versió dels *Estudis simfònics* del 1852 em sembla més compacta, més concentrada.

—No pensa que Schumann és

encara mal conegut i infravalorat pel gran públic? Molta gent el troba, fins i tot, avorrit...

—De veritat?

—Doncs sí. Em sembla que Schumann és, amb Brahms, la gran assignatura pendent del públic, pel que fa als compositors romàntics...

—Brahms, puc comprendre-ho, però Schumann... Avorrit —repeteix, meditatiu—. Crec que vostè té raó quant al fet que l'audiència té un problema, amb Schumann: no és capaç de seguir la seva imaginació. És massa vívida i els fa por... Hi ha quelcom de boig, en Schumann, sota la forma més genial, és clar. Ell passa d'un caràcter a l'altre tan ràpidament, de color, d'expressió, que el públic no pot seguir-lo. Crec també que potser l'audiència no està prou educada. Per valorar realment Schumann, cal conèixer la literatura romàntica alemanya, E.T.A. Hoffmann, Jean-Paul, aquest era el seu món, absolutament boig... Schumann era una personalitat dual, que s'encarnava alternativament —en les seves obres literàries i musicals— en Eusebius i Florestán, que eren personatges de la seva invenció; però, de fet, cada persona té això. Cada persona té una cara lírica i una altra de dramàtica, una cara masculina i una femenina, independentment del seu sexe. I la manera com Schumann equilibra aquesta dualitat és fascinant. Naturalment, és molt difícil tocar Schumann bé. És difícil tocar qualsevol cosa bé, però... Estic sorprès... Ara mateix recordo la

FOTO: A. BOFILL

meva darrera Kreisleriana, fa algun temps, a Alemanya; vaig parlar al públic, i vaig comprendre que la gent no havia entès el perquè d'aquesta música, perquè és tan boja, allò que vol expressar... Em sembla que aquesta incomprensió es dona especialment entre la gent jove; però potser el temps de Schumann vindrà, perquè crec que es tracta realment d'una música intemporal. Miri el cas de Schubert; ara és molt més valorat, però no fa massa temps vostè no podia sentir en concert les Sonates per a piano, excepte potser una o dues. Però està arribant el temps en què la gent s'adonarà que les Sonates de Schubert són tan grans com les de Beethoven. Perquè ho són! Fa temps, ja, Schnabel ho va dir, i la gent va riure, "ja, ja, ja"... Que si són massa llargues, que si no són pianístiques... De totes maneres, a qui li importa, això?

—Potser Schumann temia aquesta incomprensió de la qual vostè parla... Potser per això va eliminar les referències literàries dels *Davidsbündler*... Per què, si no?

—Sí, per què? Jo les trobo tan belles... Però potser ell volia... Potser tenia por, vostè té raó... Si vostè rep algun ajut del compositor, sempre és benvingut; en aquest cas, no cal utilitzar la lliure associació... Però la gent disfruta amb el Carnaval, oi? —torna, encara preocupat—. Clar que això no és difícil.

—I amb els Estudis simfònics...

—Oh, sí, sí. La gent té problemes especialment amb el darrer Schumann, perquè la gent creu en els clixés, i hi ha tants estúpids clixés sobre Schumann... Que si no podia orquestrar, que si es va tornar boig, que si la darrera producció no és bona... No crec que la música de Schumann s'hagués deteriorat quan es va fer vell. Crec que la darrera música és fascinant. Cada obra de Schumann és fascinant!

—Schubert és un altre dels seus compositors més estimats. Crec que toca totes les Sonates...

—Ho toco tot, de Schubert! És un dels meus déus.

—Què en pensa, de les interpretacions schubertianes del passat..., i no tant del passat? Penso, per exemple, en Richter.

NOVA

25 Obres
per a 1 sol instrument

COL·LECCIÓ

FUNDACIÓ
MÚSICA
CONTEMPORÀNIA

EDITORIAL BOILEAU

TELS.: 2155334 - 4877456

—Jo crec que les Sonates de Schubert no tenen una autèntica tradició interpretativa. A part de Schnabel, cap gran pianista del passat no les va tocar, realment. Lara, amb els anys, s'interpreten més i més... Richter és un artista de gran geni, però fa certes coses amb aquestes Sonates amb les quals jo estic en profund desacord. És una visió de Schubert massa subjectiva; Richter es mira Schubert a través de la seva pròpia vida... La vida de Richter ha estat una vida turmentada, però molt diferent de la també turmentada vida de Schubert. Perquè Schubert no té res a veure amb l'estalinisme, ni amb altres sofriments d'aquest tipus... De totes maneres, Richter toca aquestes Sonates —estic parlant sobretot de les últimes— en un tempo dues vegades més lent que el de qualsevol altre pianista. Crec que això és inacceptable, primer perquè Schubert no podia imaginar de cap manera, amb el seu instrument —i conec bé els instruments de l'època—, un tempo tan lent com el de Richter, i en segon lloc perquè aquests tempi ha esdevingut objecte de culte, han esdevingut "la norma". I si Richter, amb el seu art, pot encara persuadir-te, tot intent d'imitació —i molta gent tracta de copiar les seves versions, provant de tocar tan lentament com Richter— esdevé una caricatura.

—Què en fa, vostè, dels moviments inacabats de les Sonates de Schubert? S'ha dit que es tracta de música inferior, abandonada per Schubert perquè ell mateix n'estava insatisfet... Badura-Skoda ha optat, en canvi, per completar-los, basant-se en el material temàtic exposat per Schubert a cada un d'aquests moviments.

—Sí, conec les seves reconstruccions, que trobo que estan molt bé... Però jo, un moviment inacabat, el deixo inacabat, perquè és formós tal com és. Sap, en les arts visuals, anem i veiem esbossos, com aquell tors meravellós de Michelangelo, una de les seves obres més belles, i que és

**"Ho toco tot,
de Schubert!
És un dels
meus déus"**

**"Els Concerts de
Beethoven,
m'agrada veure'ls
com una unitat,
però cada un
és clarament
diferent,
en caràcter,
en so...
Mai no és
blanc o negre"**

inacabat. Ningú no somiaria a venir amb un martell i acabar-lo... Simplement, tenim obres acabades per Michelangelo, i també en tenim d'inacabades. I les obres inacabades són meravelloses, perquè et permeten encara utilitzar la teva imaginació. Els moviments inacabats de les Sonates de Schubert es trenquen sempre en un moment de reprise; ell escriu exposició, desenvolupament, i s'atura, perquè no havia trobat —són obres primerenques— el camí de tornada a la tonalitat de la tònica. Normalment, la reexposició té lloc en el to de la subdominant, i això crea un problema harmònic i tonal. Més tard, Schubert va trobar la manera, però... és fenomenal, és deixar una frase en l'aire... Així que jo toco tots els moviments acabats i alguns dels no acabats, però mai no somiaria a acabar-los. Bé, hi ha un temps que sí acabo, el de la Sonata en fa menor, perquè allà la línia del soprano és completament escrita, fins al final, pel mateix Schubert, així que un sap realment que allò s'ha de tocar sencer. Però els altres, els deixo tal com estan.

—No podem acabar aquesta conversa sense parlar dels Concerts de Beethoven, amb els quals vostè es presenta aquests

dies a Barcelona... Quan els interpreta, com ara, en bloc, els veu de manera diferent? Més com una unitat, potser?

—M'agrada veure'ls com una unitat, però cada un és clarament diferent, en caràcter, en so... De fet, cada un d'aquests concerts és, en si, molt complex: mai no és blanc o negre. El Quart concert és, òbviament, una obra molt lírica, però també té moments increïblement dramàtics. És una obra gairebé única, que quasi recorda Schubert. Jo sempre dic que Schubert no va escriure un concert per a piano perquè el Quart de Beethoven és ja el Concert per a piano de Schubert... I altra vegada els clixés: que si el Beethoven heroic, com a l'Emperador... Però l'Emperador té moments molt dolços.

—Perdoni, però justament quan he arribat vostè estava començant a estudiar el tercer temps de l'Emperador. No sé si estava o no treballant en el tempo definitiu; en tot cas, m'ha sorprès el marcat caràcter de dansa que vostè li imprimeix...

—Bé, no estava tocant completament a tempo, però aquest moviment serà sempre per a mi una dansa alemanya, l'apoteosi de la dansa: increïblement intens, impetuós...

—La seva no és una visió típica...

—Per a mi, la dansa és molt important. No sóc un bon ballarí, però m'agrada fer palès l'element de la dansa en la música, que és present a la majoria de la música clàssica. I l'humor és l'altra cosa... La gent pensa que Beethoven és..., miri's aquell cap que té darrera vostè —i assenyala el lleoní bust beethovenià que presideix l'escenari del Palau—, sembla molt enfadat, oi? Però aquest home tenia un fantàstic sentit de l'humor musical. El Primer concert és una obra increïblement divertida, realment em fa riure. Perquè és ple de sorpreses, amb totes aquelles burles, ironies rítmiques. Però, normalment, es

toca d'una manera ben trista. Beethoven es toca sempre d'una manera tan seriosa..., especialment a Alemanya. A Alemanya, la gent no ho entén... El meu Haydn, per exemple, no és gaire valorat, a Alemanya; en canvi, ho és, i molt, a Anglaterra. Haydn és ple de significats duals, d'ambigüitats, d'ironia, en definitiva. I allà on hi ha una broma, a Anglaterra la gent riu! Jo vaig tocar l'altre dia el Primer concert a Londres, amb aquella cadència increïblement, bojament llarga, amb un final increïblement divertit; i la gent realment va disfrutar, va riure! I vaig tocar aquest mateix Concert a Alemanya, i res, cares llargues. Realment, això m'enfurisma. Ho odio, això!

—És que jo crec que a Alemanya encara pesa molt la tradició d'Arrau...

—Arrau era un artista meravellós, però ell va dir que no existeix l'humor en la música. I aquesta és una cosa terrible de dir!

—De fet, em penso que ell deia, exactament, que l'humor no té res a veure amb la música, sinó que està relacionat amb els pensaments i les paraules; és a dir, que l'humor és sempre quelcom de sobreposat, d'extramusical, en definitiva.

—Bé, doncs estic completament en desacord amb això. Schumann escriu, a molts dels Davidsbündler, "amb humor", mit guten humor. Aquesta és la instrucció del compositor; com es pot anar contra això? Hi ha compositors que no tenen aquesta mena d'humor. Schubert, per exemple. Schubert mai no és divertit. Pel que fa a Beethoven, naturalment que no hi ha res de divertit al primer temps de l'Emperador o al primer temps del Tercer concert; però els primers i tercer moviments del Primer concert, o el tercer moviment del Segon, són increïblement divertits. I fins i tot al tercer temps del Tercer concert hi ha quelcom d'aquest humor. Són sempre bromes refinades... Jo

FOTO: MARCELO

detesto —subratlla especialment la paraula— l'humor quan és vulgar; per exemple, a la música de Poulenc. No puc suportar-la, perquè es tracta de bromes estúpides. Una mena de "ja, ja" musical...

—Música de circ...

—Exactament, música de circ. Però l'humor, d'una manera sofisticada, és una cosa molt seriosa. Així que aquest element de Beethoven... Naturalment, jo no puc amagar la meua personalitat, que és més lleugera que la d'Arrau. Però, de fet, jo simplement miro el que està escrit a la partitura, el que jo hi veig, en tot cas. Respecto la tradició, però m'agrada obrir el fruit per veure què hi ha dintre, en realitat. Hi ha obres que tinc ficades a l'orella, tan conegudes que les he sentides moltes vegades, i quan miro la partitura, em pregunto: per què les toquen d'aquesta manera? Són coses molt simples, sap? Vaig tocar amb un director molt famós, no fa massa temps, el Primer concert de Beethoven. Al començament del primer temps, em va parlar i em va dir: vostè no està tocant això de manera correcta, ha de ser pa-pararam-pá. I jo li vaig respondre: No, ho sento, però Beethoven escriu aquí dues semicorxeres amb una lligadura, però la nota següent és sepa-

rada, així que s'ha de fer pa-para-pam-pam... Si Beethoven ho hagués volgut com vostè diu, hauria fet arribar la lligadura fins a la tercera nota; però el cas és que no ho va fer. Les coses són molt simples: Beethoven escriu amb molta precisió allò que vol. Va ser, per exemple, el primer compositor que realment va pensar a codificar el pedal. Ningú no ho va fer abans, ni Mozart. Però Beethoven fou un fantàstic inventor d'escriptura de pedal. Així que quan ell escriu llargs compassos i compassos, tots amb un sol pedal, s'ha de respectar, perquè ell buscava realment aquest efecte de nebulosa. Molts pianistes no es miren aquestes coses acuradament. En general, jo penso que la gent toca amb massa pedal, perquè no discrimina. Jo no toco Bach amb pedal, perquè no cal, i Mozart amb molt poc; però Beethoven realment ho volia, així que cal prendre les seves indicacions al peu de la lletra.

I així vaig decidir posar punt i final a l'entrevista: en un punt on podríem perfectament haver començat una nova i molt probablement igual d'interessant... Esperem que les visites d'Andrés Schiff a la nostra ciutat sovintegin en el futur, i ens permetin reprendre la conversa allà on la vam deixar...

CATALUNYA MÚSICA PROPOSA El 300 aniversari de Henry Purcell

per VICTÒRIA PALMA

El 21 de novembre de 1695 moria a la ciutat de Westminster el compositor anglès Henry Purcell. És ben normal, doncs, que dediquem especial atenció a l'aniversari d'un músic tan important. Per commemorar el 300 aniversari de la mort del compositor i organista Henry Purcell hem elaborat una programació especial de tres mesos. Des del setembre fins a final de desembre, diferents espais de Catalunya Música ens estan acostant a la vida i l'obra d'aquest compositor.

Des del 9 de setembre fins al 26 de desembre, cada dimarts, al monogràfic de les 22 h, s'ofereix la integral de la música d'escena, odes i cançons de benvinguda, ordenada cronològicament en quinze espais.

Dido and Aeneas, escrita el 1689, quan Purcell tenia trenta anys, és l'única òpera del compositor. Tret d'aquesta obra, tota la producció de Purcell en matèria dramàtica és música incidental per a obres de teatre. Tot amb tot, hi ha cinc obres en les quals les parts musicals són tan extenses que les convertiríem en allò que avui anomenaríem una semiòpera i que a l'Anglaterra del XVII hom qualificava com a òpera. Són drames amb diàleg parlat, però amb obertura, entreactes, ballets i altres escenes musicals. Aquestes semiòperes són *The Prophetess, or The History of Dioclesian* (1690), *King Arthur* (1691), *The Fairy Queen* (adaptació del *Somni d'una nit d'estiu*, de Shakespeare) (1692), *The*

Indian Queen (1695), i *The Tempest or The Enchanted Island* (1695). Totes les hem pogut anar sentint des del 24 de novembre i ho podrem fer fins al proper 29 de desembre, els divendres, a l'espai *Grans Obres*. La *Música Religiosa* dels diumenges a les 10 ens està presentant, des del 17 de setembre fins al 31 de desembre, una mostra prou representativa dels *anthems* i serveis de Henry Purcell. El mes de novembre, mes de l'aniversari, li varem dedicar els espais de música coral *La Cantata del Cafè*, que van girar entorn de la figura de Henry Purcell i els seus coetanis, i *El*

Gran Segle dels dimecres, que es van centrar en la música instrumental. Henry Purcell, uns dels compositors anglesos més importants de tots els temps, va morir a l'edat de 36 anys. Tot i la seva prematura desaparició, va deixar una extensa producció que tots els amants de la seva música poden compartir amb nosaltres durant els mesos de tardor.

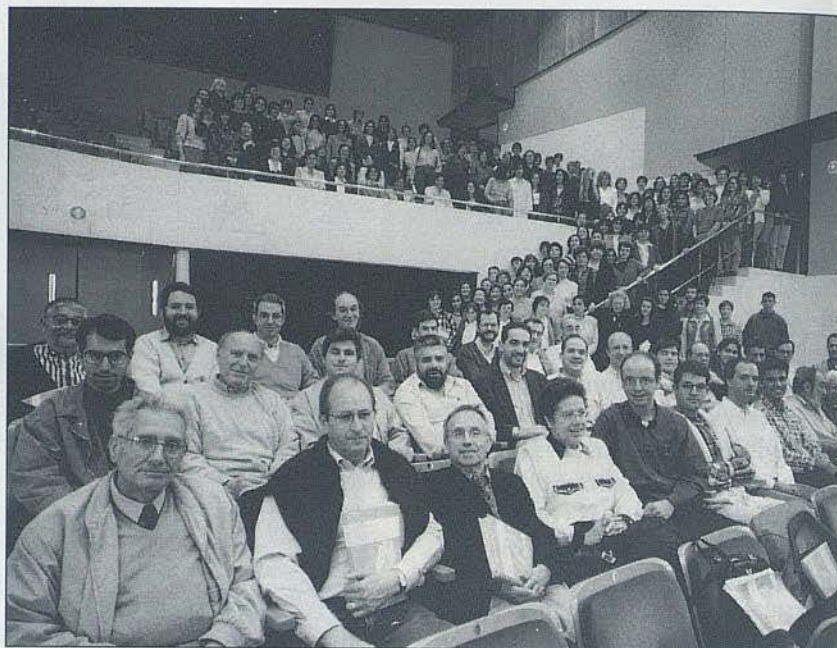
Per a la nit de Cap d'Any, Catalunya Música ens proposa entrar en l'any 1996 amb Alfred Celaya i els *Clàssics* habituals de la nostra emissora. Serà un programa amè i distret, sense sortir-se dels límits de l'àmbit que ens caracteritza.

"la Caixa" programa un Messies peculiar

Un *Messies* de portes obertes. Un total de 200 cantaires de formació musical molt diversa i provinents de tot Catalunya han assajat durant un trimestre l'oratori més popular de Georg Friedrich Händel, que serà interpretat juntament amb 5 corals més i l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya el dia 20 de desembre al Palau de la Música Catalana, sota la direcció d'Edmon Colomer.

per MARCEL BARRERA

La iniciativa d'oferir la possibilitat de cantar *El Messies* de Händel a un ampli ventall de persones no necessàriament subjectes a un gran nivell musical sorgeix del Servei de Música de la Fundació "la Caixa", arran de l'èxit popular que s'assoleix cada Nadal, des de fa 20 anys, en ciutats com Londres, Praga o Viena. Els cantaires inscrits són majoritàriament dones. El 41% de sopranos i el 33% de contralts contrasta amb el 13% de tenors i el mateix percentatge de baixos. Tothom, això sí, ha hagut d'assajar més de 30 hores en el marge de poc menys de tres mesos. En molts casos també han hagut de fer ingents quilòmetres durant 11 setmanes fins a Sant Cugat del Vallès, ja que alguns d'ells vénen de llocs com la Sénia, Olot, Esparreguera, Tortosa, Vilafranca del Penedès o Palafrugell.

Des de l'organització es constata que aquesta és una experiència nova i que com tota ini-

ciativa pionera rebrà crítiques, però del que es tracta és d'oferir una oportunitat única a gent que en condicions normals no podria cantar al Palau. Tot i no tenir un gran nivell, assagen els números entre setmana i arriben a l'auditori amb un entusiasme immens.

Posada en escena

En total hi participen 500 persones, entre els inscrits a títol individual, i les corals Cantiga, Càrmina, Orfeó Català i Polifònica de Puig-reig. Dues d'aquestes corals seran a l'escenari i acompanyaran els solistes i l'OBC. Les altres tres faran de suport als 200 cantaires "amateurs", que estaran col·locats tots ells entre el primer pis i les galeries d'orgue del Palau.

El director Edmon Colomer ha dit que aquesta iniciativa s'hauria de repetir cada any. És molt lloable i conseqüència de la tradició coral de Catalunya, que és la que crea l'hàbit de cantar. El que pretén Colomer és

que en vigílies de Nadal, tothom tingui l'opció de ser partícip d'una obra amb gran personalitat i qualitat.

Alfred Cañamero, que és director de la Coral Càrmina i s'ha encarregat de la posada a punt dels cantaires, creu que el nivell és molt bo, tot i que cadascú —a l'hora de cantar— s'ocupa només d'ell mateix. Això, assegura, va en contra de la pròpia música. Cañamero, que col·labora assíduament en programes culturals de la fundació "la Caixa", creu que per sobre de tot el que es pretén és fer un concert *entranyable*.

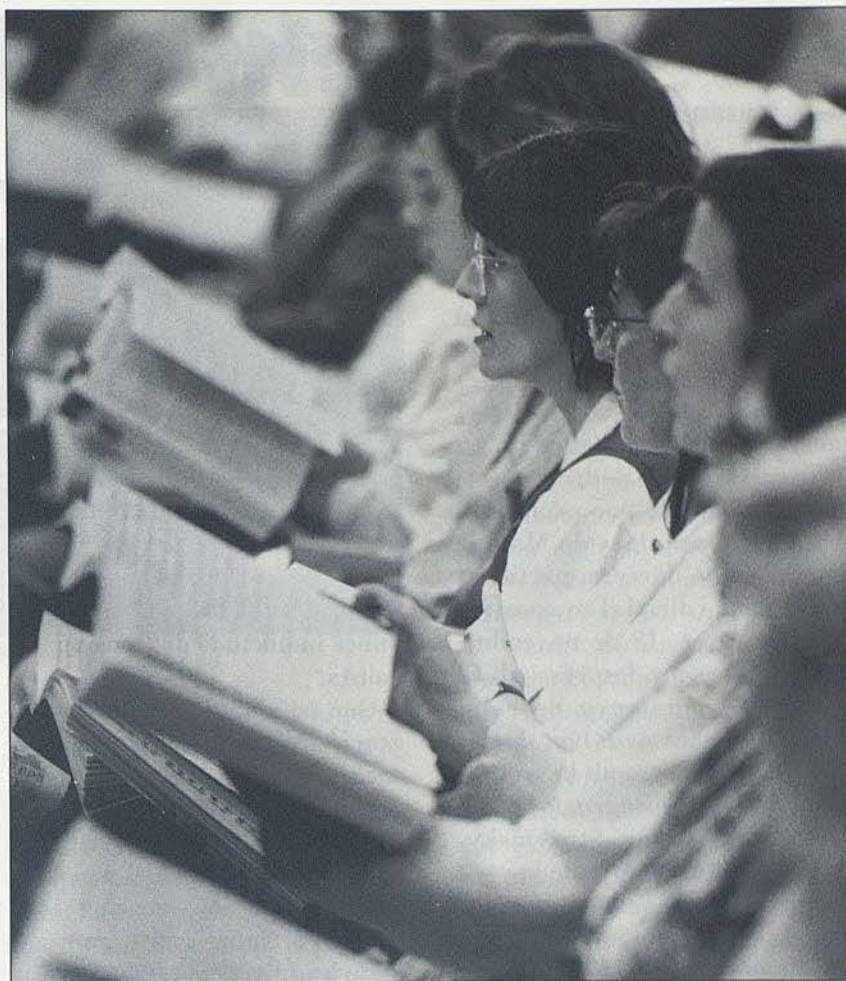
Adaptació a la realitat catalana

A diferència del que es fa a Londres, on els cantaires compren les entrades en funció de la seva corda i arriben amb la partitura a la mà sense cap assaig previ, els organitzadors han preferit no arriscar i preparar un programa d'assaigs atapeït per

pal·liar la falta de costum i el problema de l'idioma. Tot i que la iniciativa es porta a terme de manera modesta i tímida, és igualment una experiència enorgullidora, tant per als organitzadors com per als cantaires.

Un dels protagonistes de l'ocupació del 19% de la capacitat del Palau, recorda haver escoltat cantar *El Messies* per part de l'auditori l'any 1958 al País de Gal·les. En aquella ocasió, diu en Josep Maria, van cantar 4 cors. Aquest baix s'hi ha inscrit perquè creu que cantar *El Messies* és cabdal per realitzar-se com a cantaire. En Robert és el seu company de corda i ignora com veurà el director: *en els assaigs ja el veig de trasantó, com si anés a tirar un córner*. L'Elena Foix es desplaça des de Mataró i tampoc no sap com serà la posada en escena: *potser ens col·locaran pantalles de televisió*. En Pere Duran té el solfeig rovellat. Fa 8 anys que no canta i té oblidats els seus coneixements elementals, però no podia deixar passar l'ocasió d'estar amb *directors i corals de tant de renom i interpretar una obra tan meravellosa*.

Els últims compassos de l'obra són una mica foscos, segons Edmond Colomer, que recrimi-

na amb la seva magistral destresa els cantaires en un assaig.

Repeteixen de cap i una mica més marcat. Tothom llegeix el penúltim número coral pensant en el dia 20 al Palau i en la

necessitat que la proposta qualli i es perpetui. El passatge resa *forever or never*. Colomer, potser pensant en posteriors edicions, diu als cantaires: *una altra vegada si us plau*.

PALAU 100

V TEMPORADA DE CONCERTS 1995-96 Palau de la Música Catalana

22 DESEMBRE'95
divendres, 21 h

ALÍCIA DE LARROCHA, piano.
Soler, Granados, Schumann.

Pròxims concerts: EUGENE ISTOMIN, piano. Mozart, Beethoven, Dutilleux, Debussy, Chopin (22 de gener '96, 21 h).

NORWEGIAN CHAMBER ORCHESTRA. LARS ANDERS TOMTER, viola.
Dir.: IONA BROWN. Haydn, Britten, Grieg, Mozart (10 de febrer '96, 22 h).

PITTSBURG SYMPHONY ORCHESTRA. Dir.: LORIN MAZEL. Bartók, Beethoven (17 de febrer '96, 22 h).

OBC. Música amb accent

per F. TAVERNA-BECH

Un dels concerts que, en la programació, defuig l'ortodòxia, però sense caure en l'inconformisme, podem trobar-lo en una de les actuacions de l'OBC previstes per aquest mes de desembre. Així succeeix en el concert anunciat pels dies 15, 16 i 17, en els quals podrem escoltar una obra tan poc prodigada com els *Homenatges* de Manuel de Falla —la darrera partitura que estrenà i dirigí el compositor (Buenos Aires, 18 de novembre de 1939)—, seguir després amb *El cant de la muntanya* de Felip Pedrell, música avui ben desconeguda, i acabar amb la sempre enriquidora *Consagració de la primavera* d'Igor Stravinsky, que, als vuitanta anys de la seva estrena, encara constitueix un model per a molts joves i no tan joves compositors.

Deixant de banda l'ordre d'aquest programa dirigit per Edmon Colomer, podem informar que *El cant de la muntanya* va ésser escrit a París en l'interval de pocs dies del mes de juliol de l'any 1877 i que va ésser presentat sense èxit en un concurs que es feia a Barcelona per les festes de la Mercè; posteriorment s'interpretà a Montpeller en les Festes de la Primavera i al cap d'uns anys (1892) Pedrell tornà a provar sort en l'esmentat certamen barceloní, on el poema va ésser ben acollit.

Poca cosa es coneix de Pedrell, compositor del qual es tenen nombroses referències escrites, però que a l'hora de voler profunditzar en la seva música, resulta difícil d'aconseguir-ho. Molts afirmen que la seva aportació com a compositor no assoleix el nivell dels seus treballs musicològics, però tampoc no pot fer-se'n gaire cas, ateses les intrigues que, ja en aquella època, existien. En tot cas, aquest poema integrat per quatre moviments

Felip Pedrell

podrà servir com a referència a la possible música romàntica que s'intentà escriure des del nostre país entre els italianismes tan en boga per influències del *bel canto* i unes inquietuds de tipus nacionalista.

Què no s'ha dit, de la *Consagració*? Més amunt afirmava que encara avui és una obra exemplar per als compositors, ja sigui per la seva formulació rítmica entesa com a motor del desenvolupament de la creació, com també per la seva estructuració motívica, així com també pel seu tractament dels materials de procedència folklòrica. Certament, com tota obra que significa un revulsiu als bons costums adquirits, la partitura va ésser rebutjada en els primers moments de la seva estrena. Tanmateix, un cop superades les dificultats d'un muntatge coreogràfic que no n'havia copsat res del contingut musical, la *Consagració* va merèixer l'acceptació del públic (músics i crítics inclosos) i, malgrat l'alt nivell instrumental que exigeix de la interpretació, avui forma part del repertori més prodigat de la música de la centúria present.

Amb motiu del 70è aniversari del director Fernández Arbós (1933) es sol·licità a Falla i a altres compositors del moment una peça orquestral per donar relleu a l'efemèride. Basada en les lletres del nom del conegut director, Falla va escriure durant una estada a Mallorca una breu fanfarra per a instruments de metall (1933-1934); poc després, arran de la mort de Paul Dukas

(1935), la "Revue Musicale" va demanar-li una peça per a piano dedicada a la memòria del compositor francès, circumstància que va suggerir-li la creació d'una *suite* orquestral amb la qual homenatjaria els seus amics desapareguts, en integrar-hi el *Tombeau a Debussy*, compost l'any 1920 per suggeriment de l'esmentada revista i afegir-hi una peça dedicada a Felip Pedrell, el seu mestre. El conjunt resulta sorprenent, ja que Falla sembla manllevar traces de la personalitat de cadascun dels seus amics evocats, sense deixar, però, de manifestar el seu esperit. Igualment, cal destacar que l'obra, malgrat aquesta actitud de posar-se en la pell dels altres, posa en relleu l'excel·lent intuïció orquestral que posseïa el compositor gadità per evocar trets i paisatges estimats pels quatre músics recordats.

Un altre concert que s'escapa dels paràmetres normals i frescats és el que l'Orquestra de Cambra Teatre Lliure dedica a les obres de Piazzola.

Certament, som a la darrereria d'una centúria en la qual s'han produït evolucions capaces de capgirar moltes de les lleis estètiques que semblaven immutables. Per altra banda, també hi ha hagut, però, una desinhibició de l'interès vers la novetat. La música s'ha escindit en mil i una varietats, i moltes, al marge del seu inqüestionable sentit lúdic, han estat rebutjades o millor menystingudes en el seu contingut.

Segurament, en aquests moments cal una revisió seriosa de tots uns productes musicals realitzats amb veritable artesania però que han quedat arraconats en la línia anomenada "gran música". Aquest és el cas de les obres de l'argentí Piazzola. El concert dedicat a la producció cambrística d'aquest compositor, constituirà possiblement una sorpresa...

Mira el Toni. Mira què diu!

Que dius que què?

per JOAQUIM VILÀ i FOLCH

A la "Revista del Mercat" (en el núm. 5, corresponent als mesos de novembre i desembre d'enguany), periòdic de l'Institut Municipal Barcelona Espectacles, que gestiona els espais escènics municipals del Mercat de les Flors, Toni Mira etziba en una entrevista: *-Tinc la sensació que estem a un pas de trencar el vidre que separa el públic de la dansa.*

Tant de bo! Jo també tinc la sensació que Toni Mira és un dels pocs coreògrafs catalans que pot trencar aquest vidre. I estic d'acord amb ell quan afirma: *-Tenim tots els ingredients. Però aquest públic que s'ho passaria molt bé veient dansa, no té el costum d'anar-hi.* Ja és molt que un creador, a més de les seves cabòries, d'allò que vol dir i ens vol comunicar, pensi en el públic. I més endavant: *-Vull explicar alguna cosa i vull que m'entenguin. Un bon coreògraf ha de fer-se entendre.* Toni Mira té molt de guanyat. És molt diferent crear un espectacle plantejant d'una manera minuciosa i acurada només el que vols dir o bé crear un espectacle plantejant d'una manera minuciosa i acurada el que vols que el públic entengui. Cada espectacle

té la seva didàctica i Toni Mira es confessa preocupat per trobar-la.

No n'hi ha prou, amb una bona tècnica -ep! que cal, eh?, perquè sense tècnica no anirem gaire lluny- i amb un bon treball disciplinat de dansa. Però l'espectacle de dansa va molt més enllà. *-La dansa va molt enllà de la dansa* -diu a la mateixa entrevista-. *És necessari utilitzar diferents llenguatges per expressar-te: llum, espai, moviment, música, color, plàstica.* I en tots s'ha d'excel·lir.

Toni Mira ho sap molt bé, tot això. Potser perquè ha viscut en la pròpia pell la *teatralitat* de la dansa. Recordeu que va ser ell el responsable de les coreografies de *Dancing* -un espectacle teatral que s'explicava per la dansa!- i de l'espectacle de Dagoll Dagom *Flor de Nit*. Però és que, a més, Toni Mira té una bona formació en tècniques de mim i en destreses de circ, i va ser, durant un bon temps, ballarí del Ballet Contemporani de Barcelona.

I recordeu, també, que Toni Mira té una especial tendència a l'humor. Quan va presentar el seu primer espectacle amb la companyia Nats Nus, *Strangers in the night*, vaig escriure: *El coreògraf ens mostra una mena de calidoscopi urbà, de persones*

i d'imatges quotidianes que estraïa amb pinzellades caricaturesques. Mira es vol divertir ballant i creant i sap transmetre aquesta sensació als ballarins que l'acompanyen i al públic que el contempla. Un somriure gratificant neix en l'espectador des dels primers moments i ja no l'abandona fins al final. De fet, aquestes ganes que l'espectador s'obri i es lliuri a l'espectacle amb un somriure gratificant, no les ha perdudes mai. En la ja citada "Revista del Mercat", se'ns fa la presentació de la companyia amb aquestes paraules: *Per a Nats Nus la dansa és una manera d'explicar un món alhora real, absurd i divertit. Strangers in the night, el seu primer espectacle, recollia les vivències d'una nit de copes, Newton il·lustrava les lleis de la mecànica clàssica. Someinc abordava les relacions de cinc ballarins en un local d'assaig. I Bolero proposava el món de la parella com a reflexió còmica. "A poc a poc, i sense fer soroll, Nats Nus Dansa ha aconseguit fer-se un lloc entre els millors grups del país", deia Marjolijn Van der Meer des de "La Vanguardia".*

L'humor, doncs, per a Toni Mira és una mena de bandera. Per això, en el seu últim espectacle, ja ironitza amb el tema de la comunicació des del mateix títol: *Que dius que què?* És clar que, de la manera com estableix aquesta comunicació, amb les ganes que té que el públic ho entengui tot -un bon coreògraf ha de fer-se entendre-, el títol potser hauria de ser: *Mira el Toni. Mira què diu!*

A *Que dius que què?* Toni Mira ens parla dels somnis. I fa servir, fins i tot, la paraula; un breu text de Julio Cortázar que relaciona els somnis amb la bogeria: *Sabiduría del pueblo: "Es un pobre loco, un soñador"*... Escenes independents, aparentment desballestades, amb una exquisida coherència formal, que juguen amb una sensació poc definida, en el temps de vetlla mig adormi-

da de la ratlla de la son. Somnis difusos de persones que caminen de quatre grapes, del dret i del revés, desafiant les lleis de la gravetat; joc de moviments sobre percussions que, més endavant, esdevenen un joc de claqué ballat amb minúscules cadiretes de boga; impulsos sobre moviments ja definits que es veuen potenciats —o frenats— en un joc d'accions encadenades; diàlegs ballats, diàlegs parlats que esdevenen discussions ballades... barrejats amb simples *gags* visuals com la silueta d'un ballarí ajagut a terra, el soroll de petits carretonets de fusta que es confon amb el d'una màquina d'escriure, el pas d'un lent reflex de llum que transforma, ple d'encant i de màgia, cinc ballarins en una multitud; la caiguda final de cortinetes davant del ciclorama i les siluetes dels ballarins en un joc suggerent i ric, presidit per un retall de lluna somniadora... *Que dius que què?* és un especta-

cle obert, senzill i net, ple d'idees, i amb un gran poder comunicatiu.

Toni Mira basa les coordenades de l'espectacle en tres sòlides estructures tècniques: la musical, des de *Somcinc* i *Bolero*, encarregada a Cristina Vilallonga; la dramàtica, d'Albert Pérez; i la interpretativa, d'Andreu Bresca, Maria Monini, Clàudia Moreso, Joan Palau, Susana Roca i el mateix Toni Mira. Deixeu-me remarcar el treball dramàtic. Menyspreat per molts coreògrafs, estableix aquí aquella *didàctica* de l'espectacle a què al·ludíem abans. Tot i que Toni Mira ja dona al seu espectacle una estructura de tècniques i formes essencialment teatrals, amb moments molt més teatrals que no dansats, la preocupació dramàtica acaba de lligar tots els elements i en fa un cos coherent i definit malgrat la seva composició calidoscòpica.

Quan molts ballarins juguen més a l'acrobàcia i a l'exercici físic, Toni Mira juga als aspectes visuals i dramàtics, directament dirigits a l'espectador, des d'una sornegueria fresca i encomandissa, que arriba amb facilitat. Deixeu-me acabar amb unes frases del mateix Mira extretes de l'entrevista citada: *M'apassiona la dansa més com a pell que com a múscul. Transposar la dansa a la superfície de la pell. Tothom balla, tothom sap ballar instintivament, és el que vull recuperar. Retrobar els orígens, les vísceres de la dansa.*

Coreografies de Toni Mira

Dancing (1989)
Strangers in the night (1989)
Newton (1990)
Pengim-penjam (1991)
Flor de Nit (1992)
Somcinc (1992)
Bolero (1994)
Que dius que què? (1995)

2n. Cicle

1r. trimestre de 1996

...FIGUERES · GIRONA · IGUALADA · MANRESA · PALAFRUGELL · SABADELL · SANT FELIU DE GUÍXOLS · SANT PERE DE RIBES · SITGES · SÚRIA · TARRAGONA · TORROELLA DE MONTGRÍ · TORTOSA · VILAFRANCA DEL PENEDES...

...Eulàlia Solé · Magdalena Barrera · Sergi Alpiste · Emili Brugalla · Francesc Garrigosa · Alan Branch · Trio Art · Mariona Benet · Montserrat Benet · Xavier Comorera · Eloi Jové · Oriol Espona · Àngel Soler · 2111 Gòtic Brass · Jordi Camell · Svetlana Toustochka · Melani Mestre · Trio Werther · Orquestra de cambra de Bratislava · Oriol Espona · Àngel Soler · Anna Comella · Roberto de la Rosa · Affetti Musicale · Quartet de corda de Barcelona · Abigail Prat · Trio Florestan · Joan Izquierdo · Pilar Subirà · Magdalena Martínez · Eric Koontz · Orquestra Prima la Música · Trio Novalis · Cristian Florea · Alexander Payel · Enric Tió · Laia Casas · Albert Giménez · Quartet Goliard · Quartet de corda Gaudí...

68 concerts

Informació general: Joventuts Musicals de Catalunya Apartat 70 17257-Torroella de Montgrí Telèfon: 972-76 02 00 Fax: 972-76 06 48

Organitza:

Col·laboren:

BANCO BILBAO VIZCAYA

Ajuntaments locals

Diputació de Barcelona

I la col·laboració especial:

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

DISCOS

catàleg de música 134 Petista musical catalana

CONCURS

Catalunya Música/Revista Musical Catalana

amb la col·laboració de

Aquesta secció de la Revista ha estat pensada amb la finalitat de cercar la participació lúdica dels nostres lectors.

Entre les persones que hagin respost correctament les preguntes que tot seguit formulem, serà sortejat un lot de discos compactes.

PREGUNTES:

1. Les *Cinc melodies sobre textos de Paul Valéry* de Frederic Mompou es van estrenar al Festival Internacional de Música de Barcelona l'any
A) 1969 B) 1970 C) 1973 D) 1981
2. Quina d'aquestes sardanes és d'Eduard Toldrà?
A) Sol ixent B) El cavaller enamorat C) Tardoral D) La processó de Sant Bartomeu
3. Quina de les simfonies de Dimitri Shostakòvitx és coneguda amb el sobrenom de *L'any 1905*?
A) la Tercera B) la Sisena C) la Vuitena D) l'Onzena
4. Qui és l'autor de l'òpera catalana *Euda d'Uriach*?
A) Amadeu Vives B) Joan Altisent C) Enric Morera
5. Quina d'aquestes cantants va començar la seva carrera amb el grup The Supremes?
A) Dionne Warwick B) Diana Ross C) Donna Summer

Empleneu la butlleta inferior i envieu-la a: "Catalunya Música/Revista Musical Catalana" (Concurs). C/ Sant Francesc de Paula, 2. 08003 Barcelona. Cal fer-ho abans del dia 15 de cada mes.

Solucions al Concurs de novembre 1995.

1. C) 1981.
2. B) Sisena.
3. C) Paul Claudel.
4. C) Terra baixa.
5. C) Vangelis.

Ha estat guanyador del Concurs de novembre 1995:
Josep Castanyer i Bachs (Girona).

BUTLLETA DE RESPOSTA (desembre 1995)

1 - A)	☐	B)	☐	C)	☐	D)	☐
2 - A)	☐	B)	☐	C)	☐	D)	☐
3 - A)	☐	B)	☐	C)	☐	D)	☐
4 - A)	☐	B)	☐	C)	☐		
5 - A)	☐	B)	☐	C)	☐		

Nom i cognoms:

Edat:

Adreça:

Telèfon:

Codi postal i població:

JOSEP PONS

— dirige —

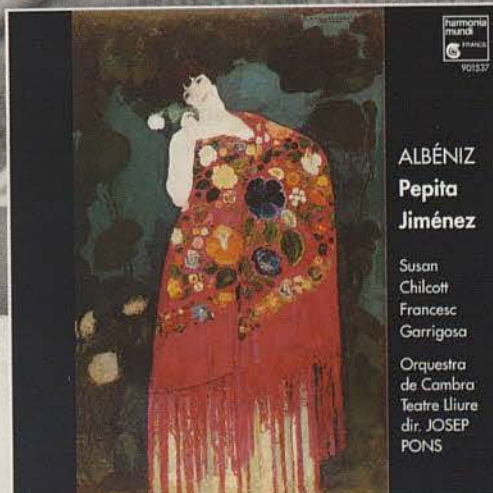
ALBÉNIZ PEPITA JIMÉNEZ

harmonia
mundi

PRIMERA GRABACION MUNDIAL

Isaac Albéniz no únicamente ha escrito para piano: no sólo componía para la escena lírica sino que además la hacía con gran genialidad. Por primera vez, Josep Pons y los músicos de Teatre Lliure hacen revivir los grandes momentos de esta emotiva historia de amores andaluces entre la joven viuda *Pepita Jiménez* y un senarista. Por su eficacia dramática y su vanguardismo musical, esta obra anticipaba en 1896 la ópera del siglo XX. ¡Todo un descubrimiento!

CD HMC 901537

Susan Chilcott
Francesc Garrigosa
ORQUESTRA
DE CAMBRA
TEATRE LLIURE
dir. JOSEP PONS

Photo Alvaro Yanez

harmonia mundi ibèrica, s.a.

Av. Pla del Vent, 24

08970 SANT JOAN DESPI (BARCELONA)

Llibre d'actes del I Congrés de Música a Catalunya

Consell Català de la Música.
Barcelona 1994

Hem de reconèixer que, quan es comença a parlar del projecte del Congrés, no hauríem pogut preveure que, finalment, la celebració es concretés amb la coherència amb què ho va fer i amb una participació molt representativa dels nostres estaments musicals. També cal felicitar els organitzadors—els membres del Consell Català de la Música i, particularment, el seu president, Josep M. Busquets—per la publicació d'aquest ingent volum—que recull les ponències, les comunicacions i els debats del Congrés—en un temps, certament, molt breu, atesa la tasca tan laboriosa de preparació que implica. Amb això, disposem d'un document singular i interessant, el contingut del qual és pràcticament impossible de sintetitzar, a causa de la pluralitat de temes que inclou i de la seva gran extensió (1.157 pàgines). En tot cas, cal remarcar el fet de la publicació (ni que sigui amb un retard considerable sobre la data de presentació) i deixar a les persones interessades i als col·lectius corresponents, públics o privats, la facultat de fer-ne una interpretació crítica o operativa.

Aquesta lògica pluralitat de continguts i de punts de vista respon, al seu torn, a la multiplicat real d'interessos dels diversos estaments musicals del país, materialitzats, segons els casos, amb més o menys rigor expositiu. Amb tot, el conjunt d'aquests treballs constitueix una radiografia del nostre estat musical, susceptible de diverses lectures i interpretacions. Amb un pes superior de les qüestions relacionades amb els diferents nivells de l'ensenyament musical (lligades

de manera més immediata a la problemàtica de l'aplicació d'un marc legal definit i ben delimitat pels qui hi són directament implicats), pràcticament cap de les qüestions crucials o marginals de la nostra realitat musical hi és absent (sortides professionals, infraestructura, patrimoni, mitjans de comunicació, vida musical, etc.), gràcies a un conjunt exhaustiu de ponents i participants (representants de l'Administració, professors universitaris, mestres i docents, intèrprets, compositors, crítics, investigadors, sociòlegs, gestors, agents i animadors culturals, etc.).

L'exposició d'aquest temari s'articula en un conjunt d'intervencions i debats de nivell divers i en un ventall d'actituds, que van d'un idealisme utòpic a l'escepticisme més cru. A títol d'exemple—i conscients que descontextualitzem els textos que citarem—, podríem veure aquest contrast en dos fragments de les intervencions de Joaquim Maideu (en l'apartat «La música en la formació dels mestres») i de Carles Santos (en l'apartat «La creació musical a Catalunya»), que il·lustren dues posicions extremes, entre les quals caben tota mena d'actituds intermèdies. Maideu, en una rigorosa exposició sobre el perfil ideal del mestre de música, parla de les «facultats, actituds i moviments interiors i exteriors que un sol acte correcte de música necessita desvetllar i exercitar en la persona d'una manera coordinada, perfectament lògica i natural», que són: «intel·ligència, memòria, imaginació, voluntat, emotivitat, coneixement, atenció, creativitat, capacitats reflexives, discriminatòries i combinatòries, experiència i gradació conscient de la sensibilitat, el talent analític i sintètic, l'habilitat d'assaborir, l'exercici conscient dels sentiments; la percepció, l'ús i la manipulació de la bellesa i de la bondat; ús i

coordinació dels sentits corporals, especialment l'afirmament de la sagacitat, de la capacitat i del discerniment auditiu; la psicomotricitat; la veu; la coordinació motora intel·ligent i harmònica; la interrelació més vital i expressa de les potències físiques i mentals; la raó, l'assimilació del domini del microcosmos format per les categories i relacions abstractes dels sons, dels silencis, de les durades, dels impulsos i llur articulació; l'assentament i la normalització de la convivència personal i comunitària en tots els àmbits». I, a l'extrem oposat, Carles Santos comença així la seva comunicació: «Si una cosa no tinc ganes de fer en aquests moments és una ponència. Ni tampoc parlar sobre els problemes que envolten el món de la música, que a pesar de totes les ponències, discursos i discussions que es fan, sempre són els mateixos, la qual cosa vol dir que ni les ponències, ni els discursos, ni les discussions serveixen per a res. Segurament, després d'aquest Congrés, es farà una immensa i acurada publicació que anirà a parar, en la seva major part, als magatzems que les administracions tenen per a aquests casos».

No cal dir que entre aquestes dues actituds es troba tot un món de possibilitats raonables, realistes o possibilistes, i que la normalització del nostre món musical—que encara és una fita pendent d'assolir, malgrat els progressos certs dels darrers anys—ha de venir tant de les instàncies administratives públiques, que possibilitin un marc idoni per al desenvolupament de les iniciatives, com de l'esforç, la lucidesa, el rigor, la capacitat i la comprensió dels vertaders problemes per part de totes les persones i els estaments que configuren l'entremat musical del país.

En tot cas, aquesta publicació constitueix un document positiu important i digne de ser inter-

pretat amb la màxima sagacitat i amb la major voluntat d'objectivitat possible. Per tot això—repetim-ho—, cal remerciar els esforços dels membres del Consell Català de la Música, que van fer possible el Congrés i l'edició d'aquest volum. ● Lluís Millet

Polifonia Aragonesa, VIII (Polifonia de la Corona de Aragón, siglos XIV y XV. Ars Nova de la Corona de Aragón)

Estudi i transcripció:
Mª Carmen Gómez Muntané.
Institución Fernando el Católico, Excmo. Diputación Provincial, Zaragoza 1993

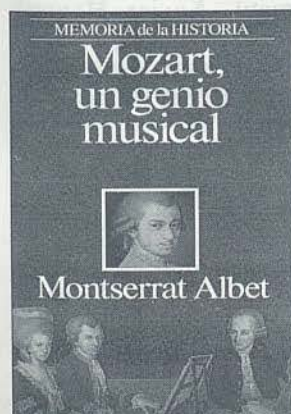
Es tracta d'un estudi científic sobre el Manuscrit 2 de la Biblioteca de l'Orfeó Català i el manuscrit 109 de l'Arxiu Diocesà de Solsona, que tanca, momentàniament, la sèrie dedicada a l'estudi dels manuscrits ibèrics de finals de l'edat mitjana, iniciada a finals dels anys 60 per Anna Harder i Bruno Stäblein.

L'esmentat manuscrit de l'Orfeó Català (el fragment inicial del qual és particularment divulgat pel fet de formar part de l'anomenada *Missa de Barcelona*) és ben conegut pels especialistes ja des que l'any 1924, en què va ser citat per Friedrich Ludwig en el *Handbuch* de Guido Adler,

gràcies a la informació proporcionada pel seu deixeble Higiní Anglès. I el manuscrit de Solsona, d'aparició més recent, és una petita joia que, conjuntament amb l'anterior, dona un perfil típic del repertori polifònic sacre conreat majoritàriament a la Corona d'Aragó i a la resta de la península en el darrer terç del segle XIV, sota la influència d'Avinyó.

L'estudi crític aprofundit de tots els aspectes documentals, històrics i estilístics relacionats amb aquests manuscrits, i de les circumstàncies que concorregueren a la seva gestació i ubicació actual, acredita la solvència absoluta en aquest camp de la musicòloga M. Carmen Gómez Muntané; i la descripció d'aquests documents, d'un rigor exhaustiu, és acompanyada dels seus facsimils i d'una acurada transcripció del seu contingut musical.

Obviament, el caràcter musicològic d'aquest estudi fa que s'adrexi a un públic privat i especialitzat. Per això, al marge de qualsevol intent superficial de recensió, cal deixar constància de la seva aparició i de la vàlua de la tasca de les institucions oficials que n'han fet possible la publicació. ● Ll. M.

ALBET, Montserrat:
Mozart, un genio musical
Editorial Planeta,
col·lecció Memoria de la Historia.
239 pàgines.

Biografia-estudi monogràfic al voltant de la personalitat

del compositor i que devem a la musicòloga Montserrat Albet. Reconeixem que algun lector no advertit de la personalitat de l'autora podria fàcilment pensar que es tracta d'una més de la interminable llista de biografies sobre la tan breu com atzarosa vida del compositor de Salzburg. Una més destinada a omplir un buit en una sèrie de personatges bàsics, cosa que, evidentment, no es dona en aquest cas, ja que resulta un estudi exhaustiu, netament erudit. Un tema tan fàcilment novel·lable és tractat en poc més de dues-centes pàgines plenes i denses. No hi manca, de fet, res de tot allò que podem trobar en els estudis de sempre, com els d'Einstein, Saint-Foix, Jahn, o els més recents de Massin, Robbins o Jackson, i en canvi la seva autèntica erudició fa que un llibre gairebé de consultat resulti per al novell lector d'un interès apassionant. El propòsit bàsic que proclama la col·lecció d'alternar el relat en tercera persona amb la presència personal del biografat en primera persona resulta aquí fidelment observat i reeixit del tot amb una habilitatíssima utilització del repertori epistolar de Mozart. ● Josep Casanovas

ANDRÉS, Ramón:
Diccionario de instrumentos musicales
VOX. Bibliograf, S.A.
Barcelona, 1995

Aquest diccionari omple un espai necessari en la bibliografia sobre aquest tema, ja que inclou, en més de mig centenar de pàgines, una referència exhaustiva i, quan s'escau, extremament pròxima a la pràctica totalitat dels instruments antics —de Píndar a J. S. Bach, segons que consta en el subtítol de l'obra— amb la seva descripció, variants, denominacions particulars

i etimologia, reproduccions iconogràfiques, les característiques tècniques, el repertori, l'esment dels tractats històrics en què són descrits i de les fonts literàries i pictòriques que il·lustren el seu ús, etc.

És, doncs, una obra de gran utilitat no tan sols per als melòmans i estudiants, sinó també per als musicògrafs i els músics professionals que necessitin servir-se d'una obra de síntesi rigorosa i eficaç.

A partir de la classificació tradicional dels instruments musicals, Ramón Andrés situa cada instrument en el seu context històric, utilitzant un esquema expositiu bàsic però flexible, segons la seva rellevància en relació amb les seves aportacions a la praxi musical occidental. En aquest cas, a part del rigor de l'aspecte genuïnamment musical, cal remarcar també l'encert de situar-lo en l'àmbit cultural que li és genuí. En aquest sentit, són molt útils els apèndixs de l'obra, que inclouen (a més d'una bibliografia completíssima, referida tant a estudis de caràcter general com a obres monogràfiques dedicades a cada família instrumental) una relació d'obres pictòriques en què figuren instruments musicals (del segle XIV a mitjan segle XVIII) i una selecció de citacions poètiques castellanes en les quals es fa referència a alguns instruments (del segle XIII a mitjan segle XVIII). ● Agustí Montellà.

Discoteca ideal de la òpera

Editorial Planeta.
Barcelona, 1995

El primer aspecte fonamental que cal considerar d'aquesta *Discoteca ideal de la òpera* editada per Planeta (i que segueix una col·lecció oberta per *La discoteca ideal de la música clàssica* i precedeix el volum *La discoteca ideal del jazz*) és el seu interès indiscutible com a llibre de consulta per a tots aquells que vulguin tenir referències sobre versions d'òperes que es poden trobar a hores d'ara en suport digital. Els seus autors, el reconegut doctor Roger Aliet, Marc Heilbron i Fernando Sans Rivière han realitzat amb un elaboradíssim treball recopilatori, una guia d'interès inqüestionable, summament útil com a llibre de consulta, en el qual a més de quedar reflectida una breu biografia dels compositors operístics i la datació de les òperes (any de composició, any de gravació), també s'ofereixen referències sobre la interpretació i la qualitat de so dels títols comentats. Com tota guia, i encara més quan es tracta de discs compactes dedicats a òpera, caldrà revisar-la en un futur (per la constant digitalització de documents històrics, o aparició de noves gravacions), moment que serà bo també per incloure algun autor que ha quedat inconscientment oblidat o bé per incorporar-hi algun títol operístic que sempre pot escapar-se en una feina tan complexa com la de catalogació. És una guia elaborada per uns autors que senten veritable passió per la lírica, altament didàctica, útil i fiable per als qui vulguin posseir una "compacteca" operística d'indubtable qualitat. ● Lluís Trullén.

Seguint les petjades de Bach

per DANIEL ROMANÍ

Els camins de la música són inescrutables. És certament difícil aventurar cap on va, i d'esbrinar quina música compondrem, interpretarem o escoltarem el proper mil·lenni. Avui la música, lluny d'haver esgotat les seves possibilitats, és en constant afany de recerca.

Un dels trets de la música d'avui és el d'haver trencat divisions massa rígides entre els diferents estils, divisions tant sincròniques com diacròniques. En aquesta línia, una de les tendències de la música és la de recuperar melodies ancestrals per incorporar-les a peces noves. Com les de Johan Sebastian Bach.

Les composicions que s'han fet inspirant-se en Bach superen probablement les més de vuit-centes peces musicals que el músic barroc va arribar a compondre. Si les busqueu en una botiga de música, són de localització difícil, ja que no sempre tenen una etiqueta clara. N'hi ha que són decididament jazzístiques, com les composicions del pianista francès Jacques Loussier, acompanyat de baix i bateria, el qual ha tret al mercat diferents treballs en els quals la música del gran compositor alemany juga semblantment com ho fa la paraula Bach als títols: *Play Bach*, *Bach to the future...*, o les de grans estrelles del jazz, com Keith Jarrett i Bill Evans. Altres "actualitzacions" de Bach s'insereixen dins la música ètnica, com el treball *Lambarena*, resultat de la interpretació per part de diferents grups de música del Gabon, juntament amb músics francesos —que són els promotors de la iniciativa—, de preludis, cantates, partites, i de fragments de la *Passió segons sant Joan* de Bach. *Lambarena*, nom que fa referència al lloc de l'Àfrica on va emigrar l'organista i apassionat per Bach Albert Schweitzer, amb la missió d'ocupar-se de leprosos, posa de manifest la gran força del coral de Bach, en què es fusiona la música, la poesia i el sentiment religiós.

Altres versions lliures de Bach són classificades com a *new age*, per bé que aquesta etiqueta és bastant discutible, perquè no té una definició precisa. Aquí inclouríem el que ha produït el pianista nord-americà George Winston, que té en repertori el conegut coral *Jesus Bleibet* amb un bon nombre de variacions, i les interpretacions de Walter Carlos i Wendy Carlos amb sintetitzador, els treballs dels quals són prou explícits: *Switched-on Bach* i *The well-tempered synthesizer*, respectivament. És clar que dintre d'aquest calaix de sastre que és el *new age* també hi ha poca-soltades, com el treball que el grup Musique Chacra va editar fa pocs anys al Canadà, consistent en la *Suite en re major* de Bach per a sintetitzadors i instruments acústics amb el so de les ones de la mar enregistrat naturalment. En canvi, la qualitat acompanya el *The Bach variations*, que acaba d'editar la discogràfica Windham Hill.

A *The Bach variations*, pianistes, guitarristes i experts en música electrònica, entre d'altres, proporcionen versions ben diverses de peces de Bach i algunes transcripcions de melodies

per a instruments diferents per als quals van ser escrites, com per exemple el primer moviment del *Tercer concert de Brandenburg*, interpretat aquí per un quartet de mandolines. *The Bach variations* inclou fins i tot versions de versions, com és el cas de la peça que s'interpreta amb arpa i harmònica basada en l'*Ave Maria* de Charles Gounod, que alhora estava basada en el preludi núm. 1 del *Clave ben temperat* de Bach.

Però no cal anar sempre lluny per trobar noves versions de Bach. A tall d'exemple, recentment els pianistes Manel Camp i Kitflus han tret al mercat el treball *Duets*, en el qual trobem el tema "Bourrée", inspirat en la "Bourrée" de la *Suite anglesa* núm. 2 de Bach, per bé que es fa difícil descobrir-hi la melodia original del gran músic alemany. També Manel Camp és el coautor, juntament amb Ludovica Mosca, de *Contrast*, recentment aparegut al mercat. *Contrast* és íntegrament dedicat a "actualitzar" la música del barroc. La fusió de jazz i barroc es fa partint d'obres d'autors com J. P. Rameau, F. Couperin, D. Scarlatti, i, naturalment, J. S. Bach. Anteriorment, Xavier Montsalvatge ja ens havia proporcionat una *Desintegració morfològica de la xacona de Bach*, que aquest any ha enregistrat l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya. Segons que explica el mateix Xavier Montsalvatge, la *Desintegració... comença amb els primers acords de la "xacona" de la segona Partita en re menor amb la seva harmonia original, a partir dels quals s'origina un progressiu allunyament de tot el contingut fins a tenir una total desintegració per retornar en els darrers compassos a la genuïna realitat de la partitura.*

Vet aquí, doncs, alguns dels exemples de peces que han extret de Bach uns acords, una melodia, o una mica de tot. I és que Bach ha donat tant de si al llarg de la història —exceptuant-ne pràcticament el segle que va succeir a la seva mort, en què va

ser força oblidat—, que fins i tot compositors de diverses èpoques s'enorgulleixen d'haver-se inspirat en les seves inicials: en alemany, BACH són els quatre tons següents: si bemoll, la, do i si, acords que configuren un interval de tercera, certament estret, un motiu ben suggerent.

En realitat, el fet d'inspirar-se en obres d'altri és tan antic com la música mateix. Si ara assistim a un cert *boom*, i no pas per esgotament del llenguatge musical, en altres èpoques ja havia proliferat aquesta tendència. Així, en el segle XVI, moltes obres vocals estaven basades en altres obres, melodies gregorianes o fins i tot cançons poulars. El fet d'utilitzar un tema d'un altre autor era considerat una manera de retre-li homenatge.

Naturalment, sempre hi ha qui anatematitzarà aquesta tendència. És cert que algunes composicions de les esmentades no respecten el sentit original de la melodia. És freqüent donar-hi caràcter més romàntic, mentre que en realitat tot Bach és bastant sec i profund, fins i tot misteriós. Però el que ens interessa ara és analitzar més aviat el perquè de tot plegat.

Hi ha qui diu que una de les raons per les quals són tants els qui "s'atreveixen" amb Bach és la ingent profusió de peces del compositor alemany: de misses a preludis, de cantates a simples corals. De fet, tota la família Bach va ser prolífica; de mitjan segle XVI a mitjan segle XIX, la família Bach "va produir" 76 professionals músics i compositors. El mateix Johan Sebastian va tenir vint fills amb dues dones, sis dels quals van esdevenir compositors.

Però hi ha arguments més sòlids. Malgrat la complexitat estructural de bona part de les seves obres, el contrapunt —que és Bach qui el broda, però després d'haver estat treballat per predecessors seus— és d'una gran claredat. D'aquesta manera, es distingeixen clarament la successió de reexposicions i episodis, la qual cosa convida a fer volar la imaginació musical i fer variar la melodia. Bach també desenvolupa a fons una tendència bàsica: les variacions, i ens té acostumats a presentar un tema ben senzill de moltes maneres. I si Bach en va fer tantes, per què no se'n poden fer més?, es pregunten alguns músics. A més,

l'harmonia que subjau en les melodies que s'entrecreuen és molt propera als nostres costums tonals. Són harmonies més senzilles que no pas les del romanticisme, són harmonies que sustenten lògicament frases melòdiques més curtes que no pas en el romanticisme, la qual cosa facilita la improvisació. D'altra banda, el ritme de les composicions de Bach, d'una rigidesa mecànica, també hi contribueix.

Les versions jazzístiques de Bach —i d'altres músics del barroc— ens evidencien com en el fons estan construïdes de la mateixa manera que fa gairebé tres-cents anys. En efecte, molts músics barrocs escrivien els xifrats, i era, per exemple, l'organista, músic professional, qui improvisava a partir d'aquests xifrats. El baix continu del barroc no és una altra cosa que el baix de la música dita moderna. Després les partitures van ser cada vegada més precises, i ho especificaven tot. El jazz sembla, doncs, que torna a tancar el cercle. Les noves versions de Bach posen de manifest com la música cal considerar-la, ineludiblement, com un tot.

Paul Cortese recorda Paul Hindemith

El 16 de novembre de 1895 va néixer, a Hanau, Paul Hindemith, considerat com el principal compositor alemany de la primera meitat del segle XX. Enguany, amb motiu del centenari del seu naixement, l'interpret nord-americà de viola Paul Cortese, fincat a Barcelona ara fa tres anys, ha enregistrat l'obra integral de Hindemith per a viola, l'instrument preferit del compositor.

Cortese ha dedicat un any sencer a estudiar, aprofundir, preparar i enregistrar els tres discos compactes que inclouen les dotze obres per a viola de Hindemith. El segell discogràfic és ASV de Londres, i el treball d'enregistrament s'ha fet en la seva totalitat a la capital anglesa. El primer disc conté els tres *Concerts per a viola i orquestra*, interpretats per la Philharmonia Orchestra, sota la direcció de Martin Brabbrins; el segon inclou les quatre *Sonates per a viola sola*, i, en el tercer, hi trobem les tres *Sonates per a viola i piano*, interpretades juntament amb el pianista Jordi Vilaprinyó, la *Trauermusik*, per a viola i orquestra de corda, i *Meditació*, per a viola i piano.

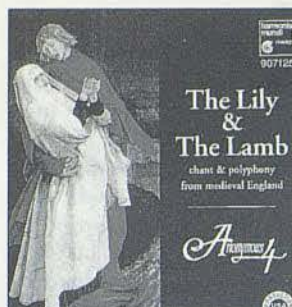
Paul Cortese ens ha manifestat que es tracta d'un projecte molt ambiciós, atesa la dificultat de les obres, però que està content del resultat aconseguit, sobretot si tenim en compte que és el primer cop que un mateix interpret enregistra la integral per a viola del compositor alemany.

El treball de Paul Cortese respon també a la voluntat de revalorar la viola com a instrument solista, igual com en el seu moment Hindemith ho va fer des del vessant de compositor i interpret. En opinió de Paul Cortese,

Hindemith va ser un músic amb trets propis del segle XVIII. Era un magnífic intèrpret de viola i tocava també molts altres instruments. Li agradava interpretar les obres que ell escrivia. Segurament, afegeix Cortese, ho feia per pujar el seu nivell. La seva obra té arrels en la música clàssica, però amb una visió de l'harmonia característica del segle XX.

Paul Cortese va arribar a Barcelona gràcies a García Navarro. Ens comenta que va venir com a solista de viola de l'OCB després de ser seleccionat pel mestre en unes proves que es van fer a Nova York. *De seguida em vaig enamorar de la ciutat i de la gent d'aquí*, explica entusiasmat Cortese. Després de tres anys a Barcelona no té cap ganes de tornar a tocar en una sola formació. *Després d'estar a diferents grups m'he adonat que tocar en una orquestra no és el que m'agrada més. Prefereixo tocar com a solista, sobretot amb un instrument com la viola. Ara estic amb diferents formacions i combinacions i això em dona una perspectiva diferent del món de la interpretació. No m'agrada que em vinculin amb cap especificitat de la música. No crec en els especialistes. Jo vull que m'identifiquin amb la viola, no amb un repertori concret. Això és una limitació musical i, a la llarga, intel·lectual.*

El violista Paul Cortese ens dona l'oportunitat de gaudir d'una proposta prou interessant tant per als amants de la música de Hindemith, com per als de la viola. Per a aquells que encara no en formen part, és una bona manera d'entrar en dos mons, des de la interpretació que ens ofereix Paul Cortese. ● Victòria Palma

The Lily & the Lamb

Monodia i polifonia medieval anglesa. Harmonia Mundi - HMC 907125

En aquestes pàgines ens retrobem ara amb el quartet vocal Anonymous 4 que, com ja recordareu, l'any 1993, enmig del boom del cant gregorià, van fer una sorollosa aparició discogràfica, captivant arreu per la cristal·linitat del seu timbre. Les crítiques aparegudes a diferents publicacions d'arreu del món parlaven de bellesa i de puresa de so, i arribaven a comparar les seves veus amb el cant hipnòtic de les sirenes de la mitologia.

El cert és que aquestes 4 cantants americanes van aconseguir de seduir amb les seves interpretacions de polifonia i monodia medieval una bona quantitat de discòfils del món. I així, durant 4 enregistraments han anat mantenint aquesta expectació, amb el suport ben evident de la gran promoció que també en fa la seva casa discogràfica (Harmonia Mundi EUA). Potser la pregunta que ens podem fer és: en quina mesura aquest grup ha aprofitat la voga de què ha gaudit en els últims anys el que genèricament anomenem *new age*? I que consti que aquestes senyores sempre han interpretat música medieval sense adulteracions. En el cas que la resposta a la pregunta fos afirmativa, sembla bastant evident que l'excel·lència de les interpretacions d'Anonymous 4 les faria subsistir entre les sinceres preferències dels

molts afeccionats a la música medieval.

Un sentit impressionant de l'afinació, de la conjunció..., ja no solament rítmica, sinó també tímbrica i de volum, i una cura molt gran en la qualitat de so de l'enregistrament, són elements que parlen per si sols i que justifiquen les més de 160.000 vendes del primer enregistrament, 120.000 del segon i les 100.000 del tercer.

El quart, que ara ens ocupa, es titula de manera genèrica *The Lily & the Lamb* (el lli i l'anyell), en una referència al repertori inclòs, centrat en la figura de Maria (lli i símbol de la seva puresa), Mare de Déu (l'anyell destinat al sacrifici). De fet, les obres són un conjunt de 18 peces (himnes, *conductus*, seqüències, motets i antífones) escrites sobre textos anglesos entre el segle XIII i principis del XV amb el *leitmotiv* del sofriment de Maria veient el seu fill a la creu. Una inspiradíssima visió sonora medieval del dolor que, gràcies a la dolçor de la interpretació, ens allunya durant 66 minuts i 45 segons del *mundanal soroll* per viure la pau de la introspecció i del retrobament amb un mateix, alhora que fem un viatge a les sonoritats principalment monòdiques i polifònico-homofòniques més genuïnes dels temps medievals.

L'enregistrament es va fer a l'església Prioral de Santa Maria de Boxgrove (Chichester) a finals de setembre de 1994.

Si recordem que la funció principal del cant pla era la de servir de vehicle espiritual per a la fe, aquesta premissa ens justifica la profunda linealitat, sense gairebé contrastos de tot el disc. Fins i tot gosem fer la reflexió que en alguns casos, podem ser més aviat davant d'una gravació per sentir que no per escoltar. Potser no cal que us confessem que ens ha acompanyat mentre escrivíem aquest comentari.

En resum, podem dir

que tant si éreu coneixedors i afeccionats d'Anonymous 4 com si no, aquest enregistrament no us decebrà, ben al contrari. ●

Joan V. Bellalta

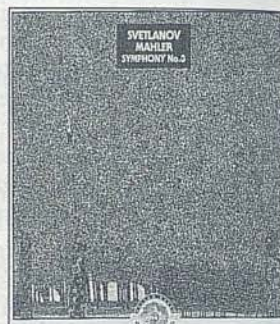
BEETHOVEN: Missa solemnis

La Chapelle Royale, Collegium Vocale i Orquestra dels Champs Elysees. Solistes vocals: Rosa Mannion, Birgit Remmert, James Taylor i Cornelius Hauptmann. Direcció general de Philippe Herreweghe. Harmonia Mundi France 901557.

Aquest és un nou enregistrament típic i recent de la "factoria" Herreweghe. Figura aquesta, ben singular en aquell camp de la producció musical actual que podem anomenar com "d'autor", perquè les seves versions no poden ésser fàcilment etiquetades des del punt de vista historicista, ni com a romàntiques, ni, per altra banda, com a puristes en la recerca de sonoritats originals i pretèrites. Per això trobem aquesta *Missa solemnis* complementada amb un segon CD d'obsequi-propaganda, en el qual s'inclouen exemples de la seva discografia actual, que va de Lassus fins a Schönberg i Weil, passant pels barrocs, francesos del *grand siècle* o Mahler. En tot cas, és evident que es tracta sempre de revisions sinceres de les partitures del cas, antimonumentals, fetes a la recerca de la sonoritat discreta, refinada i creativa. Recorda, Herreweghe, aquells pianistes que menystenien en un temps pretèrit afegir als

seus dits uns imaginaris martells especialment sorollosos. En el cas de la misteriosa *Missa solemnis* l'experiment resulta reeixit i, com diem, bàsicament creatiu. Hi ha una evident atmosfera original i plausible, amb uns excel·lents solistes, i els dos conjunts corals netament superiors al conjunt instrumental. ●

J. Casanovas

GUSTAV MAHLER: Simfonia núm. 3 en do menor

Orquestra Simfònica de l'Estat de Rússia. Cor Acadèmic Rus de la TV "Ostankino". Olga Alexandrova, mezzosoprano i Capella de nens de Moscou. Director Evgeny Svetlanov. Dos CD. Harmonia Mundi RUS 288111.12.

Director procedent ja de l'anterior règim, antic titular del mateix conjunt que ara retroba amb un Mahler que no debades és el que tants punts de contacte té amb el simfonisme soviètic més conspicu. Llegim que Ricard Strauss veia en el primer moviment d'aquesta *Tercera* de Mahler com una manifestació d'obres en un Primer de Maig i no ens sorprèn que Svetlanov en faci ara una lectura de tall Shostakòvitx, un xic pamfletària. Els dos gran episodis de marxa que Mahler va inserir en aquell primer llarguissim moviment adquireixen, però, amb això, tot el seu sentit, mundà i fins i tot xaró. L'orquestra li respon admirablement, sobretot en un sector de vent de primera magnitud, potser no

tant amb la corda, ja més discreta. Els moviments interiors, del segon al cinquè reben una lectura lúcida, tot seguint un programa encertat, i el darrer, conclusiu, torna a recobrar el contingut que mancava, com una coda gegantina, que no havia esgotat el primer. Es tracta, per tant, d'una inesperada versió inquietant, desdramatitzada, que trastoca el clíxé mahlerià que en els darrers anys s'ha anat edificant. Tampoc ni el conegut text de Nietzsche com el que encara apareix del "Corn Màgic" assoleixen, en aquesta avinentesa, la solemnitat i l'aire punyent enormement transcendent que se'ls vol atribuir. En resum, un Mahler com més distant del que és habitual fins ara, però fet i manifestat amb una eficàcia instrumental de primeríssima qualitat. ● J.C.P.

Música catalana per a flauta i piano

Xavier Relats, flauta.
Jordi Masó, piano

Caldria considerar aquest disc compacte com un punt de referència obligat per a aquells que vulguin fruit d'un ventall ampli, representatiu i suggerent de la literatura per a flauta i piano escrita per compositors catalans del nostre segle. L'enregistrament ens permet gaudir de partitures summament diverses en el seu contingut, com és el cas de l'escriptura dinàmica i brillant de la *Sonatina* d'Oltra, la seducció continguda en la *Meditació*

de Josep M. Ruera, dels jocs d'artifici virtuosístics de la *Sonata* de Brotons, del bellíssim *Duet de Vilac* de Joaquim Homs i de la plasticitat de la *Serenata a Lydia de Cadaqués* de Montsalvatge. Una panoràmica de música pertanyent a diferents estètiques i estils, com és el cas de *Sonatèlia* d'Antoni-Olaf Sabater o la poètica onírica continguda en el *Capriccio per a flauta sola* de Gerhard, tota d'una qualitat extraordinària servida per dos joves intèrprets catalans que posseeixen virtuts inqüestionables. La comunió d'idees musicals existent entre Xavier Relats a la flauta i Jordi Masó al piano propicia que les seves interpretacions gaudeixin d'una lluminositat encisadora i posseeixin un constant esperit comunicatiu. Pronunciar les melodies amb intenció musical i cuidar el joc harmònic entre les sonoritats dels instruments són prioritats constants d'aquest retrat fonogràfic altament representatiu de la música catalana per a flauta i piano del nostre segle. ● Lluís Trullén

TRIO À CORDES DE PARIS

Edita: Audiovisuals de Sarrià (25.1552)

Ala darrera plana del llibret del CD es pot llegir la fitxa tècnica del volum: Textos: Víctor Estapé / Traducció a l'anglès: Joan Sellent / traduc-

ció al castellà: Ricardo Calvo / Correcció dels textos en català: Assessoria Lingüística de l'Ajuntament de Sabadell / Fotografies: Elisenda Giravent / Enregistrament i muntatge: Pere Casulleres a Nostra Senyora de l'Esperança, Barcelona 1992 / Col·lecció patrocinada i dirigida per: Ajuntament de Sabadell (CD 1. Segona època) / Amb la col·laboració: Fundació Música Contemporània / Portada: Gravat d'Antoni Vila Arrufat. Carrer de Sabadell, 1930 / Edita Audiovisuals de Sarrià.

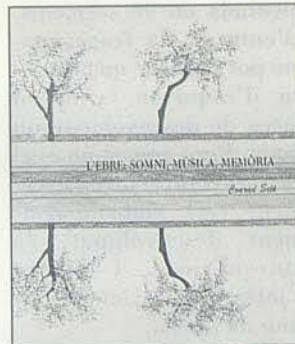
Em sembla que no m'he deixat ningú, em sabria greu.

A tots ells: moltes felicitats! Aquest és un disc amb tots els "ets i uts" per poder ensenyar a qui calgui.

El Trio de Cordes de París demostra una gran il·lusió i, sobretot, un gran compromís artístic en la interpretació del *Trio de corda* de Benet Casablanca; les *Tres peces per a trio de corda* de Pere Casas; el *Trio de corda* de Llorenç Balsach; el *Preludi, fantasia i dansa* de Josep Lluís Guzmán i el *Trio de corda* de Josep Maria Pladevall.

És una mica més d'una hora de música de cambra sabadellenca ben presentada, ben interpretada, ben escollida i, sobretot, molt ben enregistrada gràcies a la gran sensibilitat a què ens té acostumats el tècnic Pere Casulleres.

El llibret inclou unes amables paraules de Joan Guinjoan de quan era director del Centre de Documentació i Difusió de la Música Contemporània de l'Ajuntament de Barcelona, tres fotografies dels membres del Trio de Cordes de París, i la documentació necessària sobre els autors i les seves obres com per tenir el suport literari eficaç per a la comprensió del que ofereix el volum. Un document per adquirir. ● Carles Lobo

CONRAD SETÓ: L'Ebre: somni, música, memòria

Conrad Setó, Toni Baiget, Dolors Lafite, Quim Ollé, Alfredo Gómez, Rocío Martínez, Tony Arnau, Xavier Planas, Quique Germán, Oriol Aymat. Centre d'Estudis de la Ribera d'Ebre. CD Alternativa.

Conrad Setó és un artesà de la música. Un artesà contemporani, sensible al seu temps i als temps passats. Les seves composicions, noves i atemporals, poden formar part d'un programa de música clàssica, contemporània, jazz o de *new age music*. Fora de tota classificació, l'obra d'aquest músic de Montblanc fa mèrits per integrar-se amb èxit a un munt de classificacions. Pianistas i acordionista inquiet, ha compost música per a pel·lícules, audiovisuals i arts plàstiques, i ha acompanyat artistes com Lluís Llach, Ovidi Montllor, Pau Riba, Joan Isaac, etc. Exerceix de pedagog musical a Móra d'Ebre i des del 1983 ha editat vuit treballs discogràfics.

Setó estima el seu ofici, és més, reivindica el concepte d'"ofici" per damunt del de "professió" o "competició". El nou CD, *L'Ebre: somni, música, memòria*, és una obra feta amb ofici, sota control però espontània, fruit de la reflexió i la maduresa.

El nou treball de Setó és una extensa obra frag-

mentada en 36 segments. D'entrada, la fragmentació pot semblar una manera d'esquivar la difícil tasca de desenvolupar un tema. Però aquest no és el cas. Al contrari, cada segment està embrionàriament desenvolupat, és autosuficient, i alhora s'integra al moviment continu de l'obra.

Els elements bàsics d'aquest delicadíssim treball són la fragmentació, l'equilibri i la musicalitat.

Cada breu tema és un reclam amb entitat pròpia, però alhora és un segment efímer dins d'un flux de segments. Això provoca una constant renovació de l'obra, que avança i es transforma. Aquest ritme vital, a més, evita que la música caigui en el paisatgisme d'una banda sonora. S'hi acosta, cal dir-ho, però la fragmentació foragita qualsevol monopoli visual. La imatge és prescindible.

El CD és una obra extraordinàriament controlada, o millor, equilibrada. Cap instrument, i n'hi ha un grapat, domina. No hi ha lloc per a l'exhibició instrumental. El piano vertebrava el moviment, té més presència, però no més protagonisme. Les textures, els timbres, els ritmes, tot està sotmès a un exemplar equilibri. Fins i tot es prefereix una subtil repetició a un desenvolupament temàtic excessiu. El so acústic i l'electrònic cohabituen sense excloure's. L'esperit del barroc, del jazz, del neopressionisme, la rotació de diferents formacions, els *samplers* i els instruments convencionals, la guitarra elèctrica i la barroca... Tot flueix de manera dosificada, breu, magnètica. L'únic protagonista és l'Ebre. És un disc personal, però no egocèntric, comentava Setó a la "Revista Musical Catalana".

Però malgrat la fragmentació, la musicalitat és la clau del nou treball de Conrad Setó. Molts com-

positors prescindeixen de la melodia. Crec que el compositor la necessita, és una part del seu ofici, i el públic la continua reclamant, ens comentava l'autor. Certament, el llenguatge de Setó no és innovador, però les seves melodies són enigmàtiques, gairebé secretes. Temes com "Abril torrencial", "24 de juny...", "La dona encantada", "La nimfa Beanta", "Els verds i l'aigua" —amb la reconeguda influència de Gabriel Fauré—, o "Via templària", són dibuixos melòdics exquisits.

Cal esmentar, a més, la qualitat i frescor dels instrumentistes, la producció, del mateix Setó, i l'acurada tasca del tècnic de so David Casamitjana.

Després de cinc anys de silenci discogràfic, la música de Setó té la força d'un pensament llargament interioritzat. El resulta d'aquest procés és un CD que t'atrau i et condueix musicalment pels misteris de l'Ebre. ● D. Picó S.

Àngel solar

Hèctor Vila
PICAP CD 90 0057

"Luris creator optime, lucem die-rum profrens..." ("magnífic Creador de la llum, que fèieu néixer la claror del dia..."). Amb aquest fragment de la Litúrgia de les Hores comença *Àngel solar*, el cinquè CD d'Hèctor Vila. El Sol, símbol de vida i esperança per a tantes cultures, és el motiu conceptual que articula les peces d'aquest nou treball.

Després d'una fulgurant carrera comercial a meitat dels vuitanta, Hèctor Vila va desaparèixer del panorama musical català tot just encetada la dècada dels noranta. Ara, més de cinc anys després del seu darrer disc, retorna. Ja no és aquell cantant

romàntic un xic apegalós. Cinc anys són molts anys, per a un cantant. Retornar vol dir tornar, però d'una altra manera, després d'haver meditat, madurat, canviat. Hèctor Vila torna d'un llarg viatge interior, en el qual es mesclen les angoixes personals, els sentiments i els pensaments. *Àngel solar* és el fruit creatiu d'aquest viatge. Un treball d'una musicalitat continguda, introspectiu i càlid alhora, amb una riquesa rítmica destacable. En són exemples "Jerusalem" (amb una tornada en hebreu d'invocació a la pau), "L'arbre" (que es podria incloure en un disc de *pop* intimista convencional) i sobretot "Solstici d'hivern". Vila interpreta les peces amb un sentiment més expressiu que de costum i aconsegueix uns efectes musicals admirables amb un grup reduït d'instrumentistes. Cal destacar, per tant, l'acuradíssima tasca del productor, Carles Cases.

Per la seva temàtica monogràfica i l'estructura estilitzada però densa de les peces, es pot incloure

aquest CD dins dels paràmetres difosos de la *new age music*. Les lletres estan inspirades en textos antics que parlen de la recerca, dins d'un mateix, del sentit de la vida. Malgrat això, les lletres són la part més dèbil i tòpica d'*Àngel solar*. Les melodies i els ritmes volen molt per damunt.

El CD s'obre i es tanca amb una introducció i un final musicalmet a prop de certes composicions minimalistes de Philip Glass que recull i sintetitza l'esperit musical i conceptual de tota l'obra.

L'intens sentiment creatiu d'aquest CD neix de l'angoixa i la reflexió d'haver de viure en un món on existeix la sida. *Àngel solar* és el sentit homenatge d'Hèctor Vila a tots aquells que pateixen el drama de la sida, el rebuig i la marginació.

És un treball compacte, coherent, ric i ambiciós, lènguid i irregular de vegades, però amb un sentit de la musicalitat admirable, que obre una nova dimensió en la carrera artística d'Hèctor Vila. ● D.P.S.

Surt al mercat la versió catalana de Pere i el llop

La coneguda obra musical i ensem conté *Pere i el llop*, de Serge Prokofiev, surt aquest mes de desembre de la mà del segell Harmonia Mundi Ibérica.

Es tracta d'una obra que es presenta amb un format molt acurat i que inclou el llibre i el disc. El conte és narrat per l'actor Sergi Mateu i el llibre conté il·lustracions en color.

La versió musical és a cura de l'orquestra Siason Russe, dirigida per Andreï Tchistiakov, i va ser enregistrada a Moscou el mes de maig d'enguany.

Fins ara no existia en el mercat discogràfic la versió catalana d'aquesta obra, i ha estat una iniciativa del mateix segell Harmonia Mundi Ibérica. Sergi Mateu interpretarà aquesta composició, junt amb l'Orquestra Simfònica del Vallès, diverses vegades al llarg del pròxim any 1996. ● RRMC

OBC

Orquestra simfònica de Barcelona i nacional de Catalunya

Solistes de l'OBC al Saló de Cent IX Temporada

2 de novembre 1995
1 **Magdalena Martínez, flauta**
Larry Passin, clarinet
Magdalena Barrera, arpa
David Ballesteros, violí
Ana Galán, violí
Eric Koontz, viola
David B. Rynnion, violoncel
Roussel: Serenata per a flauta, violí, viola,
violoncel i arpa op. 30
Rossini: Cavatina de *Il barbiere di Siviglia*,
per a clarinet i arpa
Basacopoli: Trio per a flauta, clarinet i arpa
Ravel: Peça en forma d'havanera per a
flauta i arpa
Ravel: Introducció i Allegro, per a arpa,
flauta, clarinet, dos violins, viola i
violoncel

16 de novembre 1995
2 **Quintet de vent Aulos**
Josep M. Brotons, flauta
Robert Julià, oboè
Alfons Reverté, clarinet
David Rosell, trompa
Eduard Bazaco, fagot
Serra: Cavalleresca
Serra: Remembrança
Garreta: Pastoral
Garreta: Dansa, de la *Suite Empordanesa*
Manén: El Cavaller enamorat
Toldrà: Empúries
Martínez-Comín: El Refugi
Solà: Un dia de març
Brotons: Port de la Selva
Moreira: La Santa Espina

30 de novembre 1995
3 **Larry Passin, clarinet**
Evgueni Gratch, violí
Alexandra Prezaizen, violí
Carl Johansen, viola
David B. Rynnion, violoncel
Hindemith: Quintet per a clarinet i quartet
de corda op. 30
Weber: Quintet per a clarinet i quartet de
corda op. 34

14 de desembre 1995
4 **Quartet de corda Gaudi**
Jozef Toporcer, violí
Jindrich Bardon, violí
Eric Koontz, violí
Gheorghe Motatu, violoncel
Benejam: Quartet núm. 1
Puértolas: Quartet núm. 2 (Estrena)
Monsalvatge: Quartet Indià

11 de gener 1996
5 **Magdalena Martínez, flauta**
Gil Sharon, violí
Pere Serra, violí
Eric Koontz, viola
Joan Miró, viola
David B. Rynnion, violoncel
Mozart: Quartet amb flauta K. 285
Mozart: Quintet de corda K. 515

18 de gener 1996
6 **Pere Serra, violí**
Lluís Sedó, violoncel
M. Rosa Llorens, piano
Brotons: Trio op. 39
Schubert: Trio op. 99

8 de febrer 1996
7 **Magdalena Martínez, flauta**
Magdalena Barrera, arpa
Rossini: Andante i variacions
Andriessen: Intermezzo
Tournier: Au Matin, per a arpa sola
Caplet: A l'espanyole, per a arpa sola
Piazzola: Tango Café
Alwyn: Nàïades
Ciardi: Il Pifferaro

15 de febrer 1996
8 **Quartet Albéniz**
Vasil Lambrinov, violí, Pere Carbonell, violí
Miquel Serrahima, viola, Lluís Sedó, violoncel
Mozart: Quartet núm. 14 K. 387
Beethoven: Quartet núm. 5 op. 18

22 de febrer 1996
9 **«Concert Extraordinari Centenari**
Robert Gerbard»
Magdalena Martínez, flauta
Disa English, oboè
Larry Passin, clarinet
Silvia Coricelli, fagot
David B. Thompson, trompa
Àngel Jesús García, violí
Quartet de corda de Barcelona
Evgueni Gratch, violí
Alexandra Prezaizen, violí
Carl Johansen, viola
David B. Rynnion, violoncel
Gerhard: Capriccio per a flauta sola
Gerhard: Quartet de corda núm. 1
Gerhard: Chaconne per a violí sol
Gerhard: Quintet de vent

29 de febrer 1996
10 **Salvador Martínez, flauta**
David Ballesteros, violí
Emili Bruggala, piano
C.Ph.E. Bach: Duo en sol major, per a flauta
i violí
Mysliveček: Trio op. 1
Roussel: Joueurs de flûte, per a flauta i piano
Martini: Promenades, per a flauta, violí i
piano

7 de març 1996
11 **Magdalena Martínez, flauta**
Àngel Jesús García, violí
David B. Rynnion, violoncel
Bach: Suite núm. 5 per a violoncel sol BWV
1011
Bach: Partita per a flauta sola BWV 1013
Bach: Partita núm. 2 per a violí sol BWV 1004

14 de març 1996
12 **Quintet de corda de Barcelona**
Jozef Toporcer, violí
Ana Galán, violí
Joan Miró, viola
Miquel Serrahima, viola
Gheorghe Motatu, violoncel
Bruckner: Intermezzo
Dvorák: Quintet op. 97

21 de març 1996
13 **Rosario Hernández, violí**
Ana Galán, violí
Susanne Magnusson, viola
Núria Calvo, violoncel
Haydn: Quartet op. 64/3
Wolf: Serenata Italiana
Mendelssohn: Quartet op. 44/2

28 de març 1996
14 **Àngel Jesús García, violí**
Albert Attenelle, piano
Benejam: Sonata núm. 1
Brotons: Sonata
Cervelló: Sonatina per a violí sol
(Estrena)
Monsalvatge: Paràfrasi concertant

11 d'abril 1996
15 **Jozef Toporcer, violí**
Jindrich Bardon, violí
Miquel Serrahima, viola
Gheorghe Motatu, violoncel
Guillem Llobell, contrabaix
Mozart: Divertiment K. 138
Romberg: Sonata per a violoncel i
contrabaix
Dvorák: Vals
Rossini: Tempesta
Puccini: I crisantemi
Cervelló: Buleria Ibèrica
Joplin: Heliotrope Bouquet

18 d'abril 1996
16 **Gheorghe Motatu, violoncel**
Vincent Ellegiers, violoncel
Mozart: Sonata en si bemoll K. 292
Rossini: Duetto
Barriere: Sonata X en sol major
Händel: Passacaglia en sol menor

25 d'abril 1996
17 **Gil Sharon, violí**
Idith Zvi, piano
Beethoven: Sonata núm. 5 op. 24
«Primavera»
Dvorák: Tres peces romàntiques
op. 75
Elgar: Salut d'Amour op. 12
Ben Haim: Spanish Berceuse
Kreisler: Liebesleid
Massenet: Meditació de *Thais*
Vieuxtemps: Souvenir d'Amérique

9 de maig 1996
18 **Alfons Reverté, clarinet**
Pere Serra, violí
Antoni Peña, violí
Joan Miró, viola
Núria Calvo, violoncel
Enric Rigau, contrabaix
Rossini: Sonata núm. 1 en sol major
Brahms: Quintet amb clarinet op.
115

16 de maig 1996
19 **Josep Fuster, clarinet**
Silvia Coricelli, fagot
Osiás Wilenski, piano
Glinka: Trio «Pathétique»
Beethoven: Trio op. 38 (del Septet
op. 20)

30 de maig 1996
20 **Larry Passin, clarinet**
Silvia Coricelli, fagot
David B. Thompson, trompa
Àngel Jesús García, violí
David Ballesteros, violí
Eric Koontz, viola
David B. Rynnion, violoncel
Christoph Rahn, contrabaix
Schubert: Octet, D. 803/op. 166

Ara pots comprar totes les entrades des de casa

Quan vulguis anar al Palau, truca al TEL-ENTRADES. Un servei gratuït de Caixa de Catalunya que és a la teva disposició les 24 hores del dia. Així podràs comprar les teves entrades quan vulguis, des de casa, i amb qualsevol targeta. Còmodament i sense

fer cues. I només hauràs de recollir-les a la taquilla el dia del concert. Així de fàcil i ràpid. Un servei de Caixa de Catalunya per als seus clients i per als qui encara no ho són.

sa

